

Centralna tehniška knjižnica
Univerze v Ljubljani

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, p.p. 90/II, Slovenija

telefon: (01) 2514 072, faks: (01) 425 66 67, E-pošta: post@ctk.uni-lj.si

LETNO POROČILO CENTRALNE TEHNIŠKE KNJIŽNICE UNIVERZE V LJUBLJANI ZA LETO 2018

Letno poročilo so pripravili:

- poslovno poročilo: mag. Miro Pušnik na osnovi letnih oddelčnih poročil Tatjane Intihar, dr. Uroša Kunaverja, Braneta Čopa, Iztoka Skulja, mag. Darje Vajs in zbranih podatkov dr. Tjaše Urbič,
- računovodsko poročilo: Vesna Kalabič.

Sprejeto na 8. redni seji Sveta CTK, dne 22. 2. 2019.

Ljubljana, februar 2019

Kazalo

1 POSLOVNO POROČILO.....	5
1.1 UVOD	5
1.2 PREDSTAVITEV ZAVODA.....	6
1.2.1 Izjava o poslanstvu Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani	6
1.2.2 Vizija CTK.....	6
1.2.3 Opis dejavnosti CTK	7
1.2.4 Zbirka knjižničnega gradiva.....	8
1.2.5 Prostori in oprema knjižnice	8
1.2.6 Uporabniki CTK	9
1.2.6.1 Uporabniki.....	9
1.2.6.2 Člani knjižnice	10
1.2.6.3 Obisk knjižnice	10
1.2.6.4 Registrirani aktivni uporabniki	10
1.2.6.5 Uporabniki storitev digitalne knjižnice.....	10
1.2.7 Opis organiziranosti CTK	10
1.2.7.1 Organi CTK.....	10
1.2.7.2 Notranja organizacija CTK	12
1.2.7.3 Pravice, obveznosti in odgovornosti javnega zavoda v pravnem prometu ter zastopanje	13
1.2.7.4 Število zaposlenih in organizacijska struktura zavoda	13
1.2.8 Odprtost knjižnice	13
1.2.9 Opis razvoja knjižnice	14
1.3 OPISNO POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA IN DEJAVNOSTI	15
1.3.1 Kratek pregled dejavnosti knjižnice v letu 2018.....	15
1.3.2 Opis vplivov na delovanje knjižnice	16
1.3.2.1 Mednarodno okolje.....	16
1.3.2.2 Slovensko okolje	20
1.3.2.3 Raziskovalno okolje	21
1.3.2.4 Visokošolsko okolje.....	22
1.3.2.5 Okolje Univerze v Ljubljani	23
1.3.2.6 Slovensko knjižničarstvo	23
1.3.2.7 Okolje uporabnikov	24
1.3.3 Člani knjižnice, aktivni uporabniki, obiskovalci	26
1.3.3.1 Člani knjižnice	26
1.3.3.2 Aktivni uporabniki knjižnice	27
1.3.3.3 Obisk knjižnice	28

1.3.4 Razvoj knjižnične zbirke.....	29
1.3.5 Konzorcijska nabava in upravljanje ter uporaba storitev konzorcijev	30
1.3.6 Uporaba knjižničnega gradiva in elektronskih informacijskih virov.....	34
1.3.6.1 Izposoja tiskanega gradiva.....	34
1.3.7 Medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov	38
1.3.7.1 Odstotek realizacije.....	38
1.3.7.2 Aktivna/pasivna medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov.....	39
1.3.7.3 Struktura storitev.....	39
1.3.7.4 Hitrost dobave.....	40
1.3.7.5 Dobava standardov	40
1.3.8 Informacijske storitve, standardoteka in PATLIB center	40
1.3.9 Usposabljanje uporabnikov, svetovanje in razvoj	44
1.3.9.1 Usposabljanje in prireditve za uporabnike v CTK v letu 2018	44
1.3.9.2 Razvojna dejavnost ter ocenjevanje kakovosti CTK v letu 2018.....	46
1.3.9.3 Obveščanje uporabnikov ter promocija CTK v letu 2018	47
1.3.9.4 Sodelovanje z UL v letu 2018.....	47
1.3.9.5 Bibliografija zaposlenih v letu 2018	48
1.3.9.6 Udeležba na strokovnih konferencah v letu 2018	48
1.3.10 Razvojne naloge CTK na področju informacijske tehnologije v letu 2018.....	49
1.3.11 Portal Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani	50
1.3.12 Naloge vodstva CTK	50
1.3.12.1 Delo direktorja v letu 2018.....	50
1.3.12.2 Pravne in upravne naloge v letu 2018	51
1.3.12.3 Delo Sveta CTK v letu 2018	52
1.3.12 Delo na finančno-računovodskem področju v letu 2018	52
1.4 POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH	54
1.4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje	54
1.4.2 Dolgoročni cilji CTK.....	55
1.4.2.1 Razvojne usmeritve.....	55
1.4.2.2 Dolgoročni cilji.....	56
1.4.2.3 Operativni dolgoročni cilji in naloge	56
1.4.3 Cilji iz Programa dela za leto 2018.....	59
1.4.3.1 Kazalniki za merjenje doseganja ciljev in uspešnosti v letu 2018	59
1.4.4 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v letu 2018.....	64
1.4.4.1 Doseganje glavnih dolgoročnih ciljev iz Načrta razvoja CTK za obdobje od leta 2014 do leta 2020	64
1.4.4.2 Doseganje letnih zastavljenih ciljev v letu 2018.....	65
1.4.3 Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnosti v letu 2017 – kvantitativni kazalniki	68

1.4.4.4 Nedopustne ali nepričakovane posledice pri izvajanju programa.....	72
1.4.4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta	72
1.4.4.6 Ekonomski vidiki delovanja CTK v letu 2018	73
1.4.4.7 Najpomembnejši kazalniki delovanja CTK v letu 2018	77
1.4.4.8 Most important quantitative indicators of CTK's activities in 2018.....	78
1.4.4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	78
1.4.4.8 Pojasnila, zakaj nekateri cilji niso bili doseženi, z ukrepi za doseganje ciljev.....	79
1.4.4.9 Druga pojasnila	79
1.4.4.10 Ocena učinkov poslovanja CTK na druga področja	80
1.4.4.11 Izvajanje ukrepov zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 in zakona za uravnoteženje javnih financ ter druga pojasnila	82
2 PRILOGE	84
2.1 RAČUNOVODSKO POROČILO IN SKLEP O PRERAZPOREDITVI PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI PO NAČELU POSLOVNEGA DOGODKA	84
2.2 POROČILO O IZVAJANJU KADROVSKEGA NAČRTA ZA LETO 2016	84
2.3 IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	84
2.4 SAMOOCENITVENI VPRAŠALNIK	84
2.5 REGISTER TVEGANJ	84
3 SKLEPNI DEL	85

1 POSLOVNO POROČILO

1.1 UVOD

Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju CTK) je visokošolska knjižnica, ki deluje kot univerzitetna knjižnica na področju tehnike in na nekaterih področjih naravoslovja. Knjižnica je za osnovne storitve na voljo najširšemu krogu uporabnikov, vstop v prostore knjižnice je prost. Za nekatere storitve se morajo uporabniki v knjižnico vpisati, za študente Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju UL) zadostuje študentska izkaznica, saj so vsi študenti UL tudi člani CTK. Knjižnica je med najdlje odprtimi knjižnicami v Sloveniji (98 ur na teden). Ima okrog 190 čitalniških sedežev. V pomoč pri uporabi klasičnih ali elektronskih virov je poleg osebja v prostem pristopu na voljo še devet informacijskih specialistov z različnih področij tehnike in naravoslovja. Z računalnikov v knjižnici je omogočen brezplačen dostop do interneta. Obiskovalci se lahko s svojimi prenosnimi računalniki vključijo v brezžični omrežji Eduroam ali LIBROAM, ki omogoča varen in preprost dostop do omrežja internet.

Pretežni del uporabnikov CTK prihaja z UL. Storitve knjižnice večinoma uporabljajo na daljavo v spletnem okolju. Okoli 90 % obiskovalcev knjižnice je študentov. Zaradi tehničnih razlogov knjižnica ne beleži števila uporabnikov po spletu, iz pogostnosti uporabe elektronskih virov ter zaradi širšega vsebinskega spektra elektronskih informacijskih virov pa ugotavljamo, da posegajo po elektronskih storitvah uporabniki vseh ved in ne le uporabniki s področja tehnike in naravoslovja. Zaradi enotne študentske knjižnične izkaznice, primerne lokacije in prijetnih študijskih prostorov je med obiskovalci tudi precej študentov z drugih področij.

Uporaba elektronskih informacijskih virov in storitev, ki jih zagotavlja CTK, je že nekaj let večja od uporabe klasičnih virov in storitev v prostorih knjižnice. CTK koordinira konzorcijsko nabavo elektronskih informacijskih virov, pretežno servisov elektronskih revij in elektronskih knjig, za vse slovenske univerze in večino raziskovalnih inštitutov. Uporabniki manjših inštitucij, za katere je od dobaviteljev določena licenčna previsoka za včlanitev v konzorcije, lahko do elektronskih virov kot vpisani člani CTK brezplačno dostopajo v prostorih CTK. Zaradi enostavnosti uporabe elektronskih informacijskih virov smo v konzorcijih CTK uvedli t. i. IP-avtentikacijo. Za večino spletnih storitev knjižnice je dovolj, da uporabniki uporabijo računalnike iz omrežij posameznih institucij, vključenih v konzorcije. Skupno število vseh vpogledov v celotna besedila e-revij in e-knjig, ki jih zagotavlja CTK, je bilo v letu 2018 večje od 1,7 milijona, od tega na UL več kot 950.000. Skupno število uporabe vseh elektronskih informacijskih virov v letu 2018 je bilo večje od 2 milijonov.

Zaradi dostopa do virov in storitev knjižnice v spletnem okolju izposoja tiskanega gradiva v knjižnici še vedno rahlo upada, veseli pa nas dejstvo, da je število obiskov v knjižnici stabilno. V letu 2018 smo beležili več kot 215.000 obiskov. To potrjuje našo tezo, da je med storitvami v prostorih knjižnice poleg izposoje gradiva zelo pomembna storitev tudi zagotavljanje kakovostnega prostora za študij. Izposoja tiskanega gradiva je v letu 2018 znašala okoli 71.000 enot. Beležimo ponovni porast nekaterih informacijskih storitev, skupno število vseh izvedenih posredovanj je na nivoju predhodnih let. Pri tem gre vsebinsko za zahtevna strokovna opravila. Na področju izdelave bibliografskih zapisov raziskovalcev beležimo porast glede na predhodno leto. Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje dokumentov je v letu 2018 posredoval preko 5.000 dokumentov.

Fondi tiskanega gradiva CTK obsegajo okoli 190.000 enot knjig, revij, standardov in drugega gradiva. CTK je v letu 2018 pridobil okoli 800 letnikov tiskanih revij in okoli 1.300 tiskanih knjig. V okviru sedmih nabavnih konzorcijev je CTK zagotovil nekaj manj kot 8.000 naslovov elektronskih revij. Uporabnikom je v letu 2018 zagotavljal dostop do okoli 32.000 elektronskih knjig in priročnikov. Leto 2018 smo začeli s 40 zaposlenimi delavci, ob koncu leta pa je bilo v knjižnici prav tako zaposlenih 40 delavcev.

1.2 PREDSTAVITEV ZAVODA

1.2.1 Izjava o poslanstvu Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani

CTK kot visokošolska knjižnica zagotavlja informacijske in knjižnične vire ter storitve:

- študentom in zaposlenim na Univerzi v Ljubljani kot podporo pri izvajanju študijskih programov ter raziskovalnega dela,
- uporabnikom drugih visokošolskih, raziskovalnih in ostalih pridobitnih ter nepridobitnih organizacij, strokovnjakom s področij tehnike in naravoslovja ter ostalim uporabnikom kot podporo izobraževanju, raziskovalnemu in strokovnemu delu,
- zainteresiranim visokošolskim, raziskovalnim in drugim organizacijam kot podporo pedagoškemu, raziskovalnemu ter strokovnemu delu s sodelovanjem v programih zagotavljanja infrastrukture na področju visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti v Republiki Sloveniji.

Knjižnica svoje dejavnosti izvaja kakovostno, strokovno in uporabnikom prijazno. Izvajanje dejavnosti temelji na sodobnih informacijskih in komunikacijskih tehnologijah, pri čemer se CTK nenehno povezuje z drugimi knjižnicami, knjižničnimi mrežami in informacijskimi sistemi (Izjava o Poslanstvu CTK je bila sprejeta na 13. seji Sveta CTK dne 19. 12. 2014).

1.2.2 Vizija CTK

CTK bo odprta in inovativna univerzitetna knjižnica, ki bo s svojimi viri in storitvami zagotavljala dostop do domače in mednarodne učne, znanstvene in strokovne literature najširšemu krogu svojih uporabnikov, predvsem s področij tehnike in naravoslovja. Prilagajala se bo spremembam potreb uporabnikov, ki so posledica družbenih in tehnoloških sprememb na področju izobraževanja, znanstvenega komuniciranja in strokovnega dela.

V podporo pedagoškemu in raziskovalnemu delu v visokošolskih ustanovah in raziskovalnih zavodih bo knjižnica z uporabo sodobnih tehnologij omogočala enostavne, lahke, hitre in široke poti do znanja v obliki zagotavljanja dostopa do knjižničnih in informacijskih virov ter storitev v elektronskem okolju. Tudi v svojih prostorih bo študentom in ostalim uporabnikom omogočala ustrezne pogoje za dostop do tiskanega gradiva, za študij in različne ostale aktivnosti.

CTK se bo povezoval z drugimi slovenskimi in tujimi knjižnicami, informacijskimi centri ter različnimi drugimi ponudniki znanstvenih in strokovnih informacijskih virov in storitev.

Na podlagi pogodbe o pridruženem članstvu se bo organizacijsko prilagajal potrebam Univerze v Ljubljani.

Skrbel bo za primerno strokovnost knjižničnega in informacijskega dela, za primerno kadrovsko zasedenost in sodobno tehnološko opremljenost.

Zasledoval bo razvoj knjižničarske in informacijske stroke in prevzemal nova spoznanja, ugotavljal želje in potrebe uporabnikov in stalno ocenjeval uspešnost in učinkovitost svojega dela.

CTK bo prizadevanja usmeril tudi v trajno in ustrezno rešitev prostorske problematike (vizija, sprejeta v Programu razvoja Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani za obdobje 2014 – 2020 na 13. seji Sveta CTK dne 19. 12. 2014).

1.2.3 Opis dejavnosti CTK

Po 6. členu Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (Uradni list RS 60/2003, dopolnitve: Uradni list RS, št. 44/07, Uradni list RS 90/2010) CTK opravlja naslednje dejavnosti:

a) kot javno službo izvaja:

- podporo študijskemu in raziskovalnemu procesu z izvajanjem knjižnične dejavnosti predvsem za študente, visokošolske učitelje in visokošolske sodelavce ter z izvajanjem konzorcijske nabave elektronskih informacijskih virov in upravljanjem konzorcijev za visokošolske, raziskovalne in druge organizacije v Republiki Sloveniji,
- sistematično zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva (knjige, revije, disertacije, raziskovalne naloge, standarde, patente, zbirke podatkov) v tiskani in elektronski obliki,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih informacijskih virov,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje informacij s tehničnega in naravoslovnega področja,
- pridobivanje, usposabljanje ter informacijsko opismenjevanje uporabnikov,
- sodelovanje v programih informacijskega opismenjevanja visokošolskih zavodov,
- organiziranje seminarjev ter strokovnega izpopolnjevanja knjižničarjev, študentov ter drugih uporabnikov,
- medknjižnično izposajo ter posredovanje dokumentov,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo;

b) poleg javne službe javni zavod opravlja še:

- raziskovalno in razvojno delo na področju bibliotekarstva in informacijske znanosti,
- druge informacijske storitve,
- zalaga, izdaja, tiska ter prodaja knjige in druge publikacije s področja svoje dejavnosti,
- organizira posvetovanja,
- fotokopira in opravlja druge oblike razmnoževanja dokumentov,
- nudi zainteresiranim storitve v okviru svoje dejavnosti.

1.2.4 Zbirka knjižničnega gradiva

VRSTA GRADIVA	Stanje 31.12.2017	Pridobljeno 2018	Odpis 2018	Stanje 31.12.2018	Indeks
Monografije skupaj	94.352	1.258	1.007	94.633	100
Periodične publikacije (letniki)	34.548	770	0	35.372	102
Standardi	55.917	39	7.161	42.463	76
Neknjižno gradivo skupaj	2.664	49	0	2.577	97
Skupaj	187.481	2.116	8.168	175.045	93

Preglednica 1: Knjižnična zbirka CTK na dan 31. 12. 2018

1.2.5 Prostor in oprema knjižnice

Knjižnica domuje od leta 1994 v najetih prostorih v stolpnici TR3 na Trgu republike 3, kamor je bila preseljena, ko je Republika Slovenija prodala vilo na Tomšičevi 7. Prvo pogodbo o najemu je sklenil Servis skupnih služb Vlade RS. Površina prostorov v TR 3 znaša neto 2.528 m², od tega je 630 m² skladišč, okrog 1.100 m² prostega pristopa s čitalnicami, okrog 706 m² poslovnih prostorov. Lokacija knjižnice je sorazmerno dobra, saj velik delež obiskovalcev prihaja s fakultet vzdolž Aškerčeve ceste. Prostor so le delno primerni za izvajanje dejavnosti, saj so bili primarno namenjeni za opravljanje drugih dejavnosti. Površina čitalnic in računalniških učilnic je nekoliko premajhna, zaradi premajhnega skladišča knjižnica tudi ne more opravljati vloge depozitne knjižnice za UL.

Slika 1: Študijsko vzdušje v čitalnicah (Foto: Gašper Lešnik)

Slika 2: Čakajoči študenti pred odprtjem knjižnice
(Foto: Martin Žen)

Knjižnica upravlja še s stanovanjem površine približno 56 m² na Adamičevi ulici 10 v Ljubljani. Knjižnica je primerno opremljena s knjižničnim pohištvom, pa tudi z računalniško in komunikacijsko opremo. V knjižnici je 43 računalnikov, ki so na voljo uporabnikom za uporabo informacijskih virov in ostalih storitev. V CTK sta na voljo tudi brezžični omrežji Eduroam in Libroam. Zaradi zgostitve postavitve gradiva v skladišču je bil leta 2006 del polic nadomeščen s kompaktnimi premakljivimi policami, še večji del pa v letu 2007.

Tudi v letu 2018 smo v sodelovanju s pristojnimi na Ministrstvu za izobraževanje, kulturo, znanost in šport (dalje MIKZŠ) izvajali aktivnosti za pridobitev novih prostorov. Naš cilj je, da bo knjižnica v novih prostorih delovala bolje ter tudi bolj racionalno kot v najetih prostorih. V letu 2018 smo uspešno obnovili vhodni prostor ter prostor za izposajo gradiva, kar bo zaposlenim in uporabnikom olajšalo postopke pri izposoji in vračilu knjižničnega gradiva ter pri ostalih administrativnih postopkih v zvezi z uporabo virov in storitev knjižnice.

1.2.6 Uporabniki CTK

1.2.6.1 Uporabniki

Uporabniki knjižnice so večinoma študentje Univerze v Ljubljani (dalje UL), ki predstavljajo okoli 75 % vseh uporabnikov. Najpomembnejši segmenti uporabe knjižnice so:

- izposoja gradiva,
- uporaba storitev digitalne knjižnice,
- študij v prostorih knjižnice.

Naš cilj je, da bi bila knjižnica dostopna čim večjemu krogu uporabnikov. V ta namen želimo s ponudniki literature in informacijskih virov dosegati licenčne režime, ki omogočajo dostop najširšemu krogu uporabnikov. Po 4. členu Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS št. 29/2003) so uporabniki CTK tisti, ki pridejo v prostore CTK (čitalnice, informacijske centre,

medknjižnično izposajo, v predavalnico/učilnico), in pa tisti, ki uporabljajo spletne storitve na daljavo (elektronske revije, elektronske knjige, elektronske slovarje, podatkovne zbirke in ostale licencirane informacijske vire v spletnem okolju) tudi z uporabo t. i. IP-avtentikacije¹. Ker knjižnica upošteva načela univerzalne in čim lažje dostopnosti do dokumentov, vsebin ali informacij, za tovrstno uporabo virov in storitev ne zahteva včlanitve v knjižnico, ampak zadošča že dostop do računalnikov z IP-naslovi, s katerih lahko uporabniki v skladu z licenčnimi določili uporabljajo različne elektronske informacijske vire. Tako mnogi uporabniki, npr. študenti in profesorji na fakultetah, uporabljajo elektronske informacijske vire, ki jih zagotavlja CTK, na način, da sploh ne vedo, da uporabljajo storitve CTK. Zato ne moremo natančno ugotoviti števila uporabnikov. Prav tako ne poznamo natančnega števila uporabnikov konzorcijskih članic. Zato lahko število dejanskih in potencialnih uporabnikov le zelo grobo ocenimo. Ocenjujemo, da je dejansko število uporabnikov storitev CTK okrog 40.000, doseg storitev digitalne knjižnice pa presega 90.000 uporabnikov.

1.2.6.2 Člani knjižnice

Po pogodbi z UL o zagotavljanju knjižničnih storitev in načinu obračunavanja članarine-vpisnine na osnovi enotne študentske knjižnične izkaznice ter v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic imajo vsi študenti UL že vnaprej poravnano članarino v CTK. CTK je v letu 2018 pridobil članarino za 38.762 članov (vpisanih študentov v različne študijske programe UL v šolskem letu 2017/2018) ter 2.691 vpisnin za druge člane.

1.2.6.3 Obisk knjižnice

Število obiskov knjižnice v letu 2018 je bilo okoli 216.000.

1.2.6.4 Registrirani aktivni uporabniki

Med registrirane aktivne uporabnike štejemo le tiste, ki imajo vsaj eno transakcijo registrirano s sistemom COBISS v tekočem letu. V letu 2018 je CTK imel 7.807 aktivnih uporabnikov, od tega okrog 70 % študentov.

1.2.6.5 Uporabniki storitev digitalne knjižnice

V letu 2018 smo imeli okoli 2 milijona posameznih uporab različnih elektronskih informacijskih virov CTK (vpogled v zapise v bazah podatkov, v članke e-revij, v poglavja e-knjig, v uporabo e-slovarjev). Od tega smo beležili okoli 1,7 milijona uporab celotnih besedil elektronskih revij in elektronskih knjig, ki v strukturi izdatkov za elektronske informacijske vire predstavljajo največji izdatek.

1.2.7 Opis organiziranosti CTK

1.2.7.1 Organi CTK

Organi CTK so določeni v 8. členu Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (Uradni list RS 60/03 s spremembami).

Organi javnega zavoda so:

¹ To pomeni, da se profesorjem, raziskovalcem in ostalim zaposlenim v organizacijah, vključenih v konzorcije CTK, za uporabo elektronskih virov in storitev CTK ni potrebno vpisovati v knjižnico, če želijo omenjene vire in storitve uporabljati iz računalnikov v IP-okolju ene izmed organizacij. Za dostop od doma morajo uporabiti sisteme, ki ga posamezne organizacije uporabljajo za oddaljeni dostop in so z gesli povečini vezani na knjižnice.

- Svet zavoda,
- direktor,
- Strokovni svet,
- drugi organi, določeni s statutom zavoda.

Organ upravljanja javnega zavoda je svet zavoda. Svet zavoda šteje sedem članov, od tega:

- tri predstavnike ustanovitelja,
- dva predstavnika UL,
- enega predstavnika uporabnikov knjižnice – študenta,
- enega predstavnika delavcev zavoda.

Svet zavoda določa:

- poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje,
- finančni načrt javnega zavoda,
- načrt investicij in investicijskega vzdrževanja;

sprejema:

- letne in večletne programe dela in poročila o njihovi uresničitvi,
- statut javnega zavoda,
- interne akte o delovnih razmerjih,
- letno poročilo javnega zavoda,
- cenik storitev javnega zavoda,
- poročilo direktorja javnega zavoda;

odloča:

- o prodaji in nabavi osnovnih sredstev;

imenuje in razrešuje:

- direktorja javnega zavoda;

predlaga:

- ustanovitelju spremembo dejavnosti

ter opravlja druge naloge v skladu s predpisi, tem sklepom in statutom.

Svet zavoda mora pridobiti soglasje ustanovitelja k statutu, letnemu programu dela in finančnemu načrtu javnega zavoda. O načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki odloča ustanovitelj na predlog sveta zavoda. Seja sveta zavoda je sklepčna, če je navzoča večina njegovih članov, sklepe pa sprejema z večino glasov navzočih članov. Za sprejem statuta in drugih splošnih aktov javnega zavoda, letnega programa dela in finančnega načrta je potrebna večina glasov vseh članov sveta zavoda.

Direktor:

- organizira in vodi delo ter poslovanje javnega zavoda,

- vodi strokovno delo javnega zavoda,
- predstavlja in zastopa javni zavod,
- predlaga poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje,
- odgovarja za zakonitost dela,
- sprejema splošne akte, za katere ni pristojen drugi organ po zakonu ali po sklepu o ustanovitvi,
- organizira in usklajuje delovni proces,
- skrbi za izvajanje odločitev sveta zavoda,
- predlaga program dela,
- daje poročilo o delu in poslovanju,
- skrbi za materialno in finančno poslovanje,
- odloča o disciplinski odgovornosti delavcev,
- določi sistemizacijo delovnih mest,
- opravlja druga dela v skladu s predpisi, s sklepom o ustanovitvi in statutom.

Strokovni svet sestavlja osem članov, ki jih imenuje svet zavoda. Štiri člane imenuje na predlog direktorja izmed delavcev javnega zavoda, ki opravljajo nosilne poklice in zunanjih strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, ostale člane pa na predlog ustanovitelja. Strokovni svet obravnava vprašanja s področja strokovnega dela javnega zavoda in daje direktorju ter svetu zavoda mnenja, predloge in pobude za reševanje teh vprašanj.

1.2.7.2 Notranja organizacija CTK

Po 17. členu Statuta CTK je notranja organizacija zavoda določena s Pravilnikom o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v CTK (sprejetim 21. 12. 2016).

V CTK so organizirane naslednje enote:

Oddelki:

- Oddelek za izposajo in upravljanje čitalnic (IČ):
- Oddelek za posredovanje in dobavo informacijskih virov – medknjižnična izposoja (ILL),
- Oddelek za pridobivanje informacijskih virov (PIV),
- Oddelek za informacijske, razvojno-raziskovalne in izobraževalne storitve (IRIS);

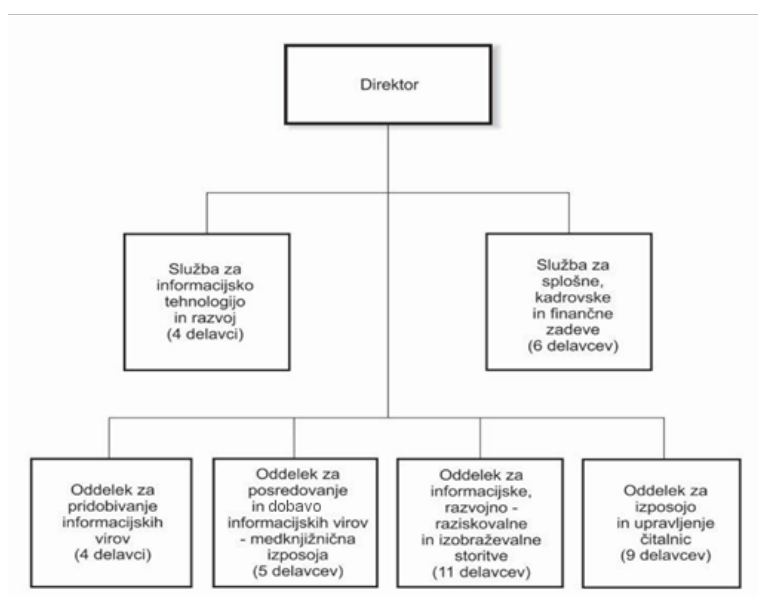
Službe:

- Služba za splošne, kadrovske in finančne zadeve (SKF),
- Služba za informacijsko tehnologijo in razvoj (ITR).

1.2.7.3 Pravice, obveznosti in odgovornosti javnega zavoda v pravnem prometu ter zastopanje

V skladu z 18. členom Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani nastopa CTK v pravnem prometu samostojno, v svojem imenu in za svoj račun, z vsemi pravicami in obveznostmi ter sklepa pravne posle za dejavnosti, določene v tem sklepu, brez omejitev. Le o načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki odloča ustanovitelj na predlog sveta zavoda. Knjižnica odgovarja za obveznosti iz prejšnjega odstavka s premoženjem, s katerim upravlja in razpolaga. Ustanovitelj odgovarja za obveznosti javnega zavoda do vrednosti premoženja, pridobljenega iz javnih sredstev, s katerim javni zavod upravlja in razpolaga. Po 16. členu Statuta CTK knjižnico zastopa in predstavlja direktor. Direktor lahko s pisnim generalnim ali posebnim pooblastilom pooblasti drugo osebo za zastopanje v določenih zadevah.

1.2.7.4 Število zaposlenih in organizacijska struktura zavoda

Preglednica 2: Organizacijska shema CTK 31. 12. 2018

Dne 31. 12. 2018 je bilo v CTK zaposlenih 40 delavcev.

1.2.8 Odprtost knjižnice

Z bolonjsko reformo so se zaradi sprememb načina izvajanja študijskih programov ter sprememb dnevnih urnikov in urnikov izpitnih rokov spremenile navade uporabnikov visokošolskih knjižnic. CTK se je temu prilagodil že leta 2012, s spremembami pa smo nadaljevali tudi v letu 2014. Knjižnica je ob delavnikih odprta od 8.00 do 24.00, v soboto od 9.00 do 17.00, med počitnicami v juliju in avgustu pa ob delavnikih od 8.00 do 14.00 in v soboto pa od 9.00 do 13.00. Izposoja gradiva iz prostega pristopa je zaključena pol ure pred zaprtjem knjižnice, iz skladišča pa ob 20.00. Ostali oddelki so za uporabnike odprti ob delavnikih od 8.00 do 15.00. CTK je s 16 urami ob delavnikih in s 98 urami na teden najdlje odprta knjižnica v Sloveniji. V letu 2018 je bila knjižnica v času izpitnih rokov (20 vikendov) odprta tudi ob sobotah in nedeljah od 9.00 do 24.00. Odziv uporabnikov je bil velik, knjižnica je bila vseskozi zasedena. S tovrstno prakso bomo nadaljevali tudi v letu 2019.

1.2.9 Opis razvoja knjižnice

Knjižnica je bila ustanovljena 17. novembra 1949 pri tedanji Tehniški visoki šoli. Postopoma je pridobivala knjižnični fond in se po enem letu preselila v zgradbo dekanata na Tomšičevi 7, kjer je domovala več kot štirideset let. Ob rednem knjižničnem delu je bila posebej aktivna na področju informatike in dokumentalistike. Izdala je več izdaj Univerzalne decimalne klasifikacije in nekaj drugih publikacij. Od Narodne in univerzitetne knjižnice je pridobila dovoljenje za opravljanje matične službe za specialne knjižnice. Gospodarskim organizacijam je nudila nasvete pri vodenju in pomoč pri ustanavljanju novih knjižnic. Leta 1967 je knjižnica ustanovila službo za standarde. Med prvimi v Jugoslaviji je nabavila mednarodno podatkovno zbirko COMPENDEX, ki so se ji počasi pridružile še druge najpomembnejše podatkovne zbirke s področja tehnike in naravoslovja. Mednarodno podatkovno zbirko ICONDA dograjujejo informacijski specialisti CTK z zapisi slovenske produkcije že desetletja. Knjižnica je sodelovala z Računskim centrom Univerze v Mariboru pri razvoju COBISS-a in se kot prva knjižnica v Jugoslaviji priključila na javno omrežje za prenos podatkov.

Po osamosvojitvi je knjižnica izgubila številne uporabnike iz republik nekdanje Jugoslavije in po razpadu velikih gospodarskih organizacij tudi številne uporabnike iz gospodarstva Slovenije. Hkrati pa se je močneje osredotočila na UL, zato je skupno število uporabnikov vseskozi raslo. Ključni razvojni trenutek je bila preselitev knjižnice v večje in sodobnejše prostore na Trgu republike 3 leta 1994, saj je lahko šele tedaj ponudila svoje gradivo v prostem pristopu. Hkrati je razširila dejavnost z ustanovitvijo Nemške knjižnice (tedaj Nemške čitalnice), priključitvijo Specializiranega informacijskega centra za strojništvo s Fakultete za strojništvo in z integriranjem knjižnice Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo.

Tedanji direktor knjižnice je leta 1997 kot prvi v Sloveniji zaznal potrebo po konzorcijskih nabavah elektronskih revij. Po nekaj napornih letih usklajevanja želja potencialnih konzorcijskih članov in težkih pogajanjih z dobavitelji za ugodne pogoje se je skupaj s predstavniki konzorcijskih članic pogodil za ugoden konzorcijski zakup najpomembnejšega servisa elektronskih revij za področja znanosti, tehnike in medicine za triletno obdobje 2001-2003. S tem so uporabniki UL, Instituta Jožef Stefan in Kemijskega instituta dobili dostop do okrog 1200 naslovov elektronskih revij. Nabor revij se je postopoma večal, h konzorcijem so počasi pristopali še drugi člani. V zadnjih letih je bil CTK koordinator najpomembnejše konzorcijske nabave petih najpomembnejših servisov tuje znanstvene periodike za UL in koordinator konzorcijske nabave za vse slovenske univerze in najpomembnejše inštitute. Skupno število vpogledov v elektronske revije in podatkovne zbirke pri vseh konzorcijskih članicah skupaj stalno narašča in je v letu 2010 prvič preseгло 1 mio. vpogledov v celotna besedila različnih vrst dokumentov.

CTK je v okviru svoje dejavnosti organiziral več posvetovanj specialnih knjižničarjev in dve posvetovanji visokošolskih knjižničarjev. Ves čas je aktivno sodeloval pri mednarodnih knjižničarskih združenjih in leta 1989 gostil mednarodno konferenco združenja knjižnic tehnoloških univerz IATUL ter leta 1997 v sodelovanju z IFLO mednarodno konferenco o vlogi knjižnic v gospodarskem razvoju.

Knjižnica si je vseskozi uspešno prizadevala za primerno tehnološko opremljenost in bila prva v Sloveniji pri mnogih tehnoloških novostih.

V zadnjem desetletju si je knjižnica močno prizadevala izboljšati sodelovanje in storitve za UL, posebej, ko po zakonu o visokem šolstvu iz leta 1993 ni bila več članica UL. Izstopajoči primeri so dobra rešitev problema knjižnice Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, ko je le-ta izgubila svoje prostore za knjižnico, aktivnost pri načrtovanju in vodenju izvedbe enotne knjižnične izkaznice za študente UL ter namestitvev in upravljanje portala DiKUL z združevalnim iskalnikom in openURL povezovalnikom (v sodelovanju z NUK in UL). Knjižnica je leta 2003 sklenila z UL pogodbo o pridruženem članstvu in se tako po desetletju ponovno formalno povezala z nekdanjo ustanoviteljico.

Knjižnica si že praktično od ustanovitve vztrajno prizadeva pridobiti nove ustrežnejše prostore za delovanje. Do leta 1990 je bila aktualna izgradnja nove zgradbe CTK na več različnih lokacijah (Trg republike, Mirje), od začetka devetdesetih prejšnjega stoletja pa je aktualna rešitev prostorske problematike knjižnice v okviru projekta Univerzitetne knjižnice Ljubljana (UKL), ki pa se je zaradi različnih razlogov ob koncu leta 2009 vrnil na začetek, t. j. na pripravo novega razpisa za projekt, iz katerega pa je CTK izpadel. V zvezi z rešitvijo prostorske problematike CTK je knjižnica vsa leta izvajala vrsto aktivnosti pri izdelavi programskih okvirov in strokovni argumentaciji izraženih potreb.

1.3 OPISNO POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA IN DEJAVNOSTI

1.3.1 Kratek pregled dejavnosti knjižnice v letu 2018

V letnem programu dela za leto 2018 smo v skladu s trendi na področju storitev visokošolskih knjižnic pričakovali rahel upad klasičnih storitev v prostorih knjižnice ter uporabo virov in storitev CTK v elektronskem okolju na ravni predhodnih let. Naša pričakovanja so se deloma uresničila, se pa je povečal obisk knjižnice.

Knjižnica je v skladu s trendi v visokošolskem knjižničarstvu beležila nadaljnji postopni upad izposoje tiskanega gradiva, porast uporabe virov in storitev digitalne knjižnice, obisk knjižnice pa se je v letu 2018 zopet povečal. To je zanimivo ob upoštevanju dejstva, da je bilo število vpisanih študentov Univerze v Ljubljani v šolskem letu 2017/2018 nekoliko manjše kot v predhodnem letu. Projekt podaljšanega delovnega časa še posebej ob vikendih presega naša pričakovanja. Zagotavljanje ustreznega prostora za študij in oddih študentov med predavanji torej iz leta v leto postaja vedno bolj pomembna naloga knjižnice. To kliče k ponovnemu resnemu premisleku o gradnji novih prostorov za CTK.

Strateško najpomembnejši dejavnosti knjižnice v letu 2018 sta bili konzorcijska nabava elektronskih revij (v nadaljevanju e-revije) ter upravljanje Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju DiKUL) v sodelovanju z UL. Knjižnica je na razpisu Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju ARRS) za sofinanciranje nabave tuje literature v letu 2018 pridobila približno enako vsoto finančnih sredstev za konzorcijske nabave e-revij za univerze in raziskovalne inštitute v primerjavi s predhodnimi leti. Če smo leta 2008 v konzorcije imeli vključenih 13 slovenskih raziskovalnih in akademskih institucij, je bilo v letu 2018 v naše konzorcije vključenih 53 organizacij. Nekatero od teh organizacij niti nimajo svoje knjižnice, kar potrjuje naša predvidevanja, da bodo tehnološke možnosti, ki jih zagotavlja sodobno elektronsko okolje, bistveno racionalizirale storitve na področju znanstvenega informiranja.

Elektronske storitve knjižnice v letu 2018 so v primerjavi z letom 2017 nekoliko porasle.

V letu 2018 smo beležili skupno več kot 2 milijona uporab informacijskih virov, od tega na UL okoli 1,35 milijona. Največ vpogledov je bilo v celotna besedila člankov v elektronskih revijah.

Knjižnica se je posvečala strateškim dejavnostim pa tudi vsakdanjim opravilom: zagotavljanju prijetnega vzdušja v pogosto prepolnih čitalnicah, stalnemu posodabljanju kataloga, vzdrževanju zbirk, inventuri gradiva, izločanju ter obdelavi preseljenega starejšega gradiva, verifikaciji in kategorizaciji znanstvenih dokumentov in obsežnemu usposabljanju uporabnikov.

Treba je poudariti, da je knjižnica vse zadane cilje in naloge uspešno opravila kljub dejstvu, da je kadrovsko podhranjena. Zmanjševanje števila zaposlenih v zadnjih dvajsetih letih za okoli 30 % ob številnih novih programih, ki jih je knjižnica v tem času začela izvajati (prosti pristop do gradiva, storitve digitalne knjižnice, konzorcijska nabava, storitve Osrednjega informacijskega centra za tehniko, vzpostavitev repozitorija DiRROS, podaljšan delovni čas in druge), pomeni, da so zaposleni za doseg zastavljenih ciljev izkazali veliko mero truda, prizadevnosti in strokovnosti.

1.3.2 Opis vplivov na delovanje knjižnice

1.3.2.1 Mednarodno okolje

Dinamika sprememb na področju knjižničarstva v zadnjih letih je velika. Na delovanje knjižnic sta v zadnjih letih močno vplivali gospodarska in ekonomska kriza, ki v kombinaciji s sočasnimi dinamičnimi tehnološkimi spremembami na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij generirata številne družbene spremembe. Te spremembe vplivajo na delovanje sodobnih visokošolskih knjižnic.

Statistična poročila o delovanju visokošolskih knjižnic odkrivajo zanimiv pojav v zvezi z uporabo virov in storitev, ki smo mu v visokošolskih knjižnicah priča že kar nekaj let. Obisk visokošolskih knjižnic se povečuje, povečuje se tudi uporaba elektronskih informacijskih virov na daljavo, zmanjšuje pa se uporaba tiskanega gradiva. Uporabniki, pretežno študenti, torej obiskujejo knjižnice pretežno za študij in druge družabne aktivnosti, manj pa zaradi izposoje tiskanega gradiva. Zato je nujno, da imajo uporabniki na voljo kakovostne in sodobno opremljene knjižnične prostore.

Pojavljajo se številne nove paradigme pri uporabi informacijskih virov in storitev ter v znanstveni komunikaciji, kot so npr. specializirani informacijski portali, odprti dostop do znanstvenih publikacij in raziskovalnih podatkov, paradigma odprte znanosti, alternativne metode ocenjevanja znanstvenega dela in drugo. Za obvladovanje nalog, povezanih z naštetimi metodami in pojavi, potrebujejo strokovni delavci v visokošolskih knjižnicah številna nova znanja, kot so npr.:

- znanja z različnih vidikov upravljanja znanstvenega publiciranja v odprtem dostopu (upravljanje repozitorijev, upravljanje s plačevanjem odprtega dostopa v zlatih in hibridnih revijah, licenčni vidiki odprtega publiciranja, razumevanje in poznavanje politik in mandatov financerjev in podobno),
- znanja s področja upravljanja specializiranih informacijskih portalov (upravljanje centralnih bibliografskih indeksov, upravljanje spletnih povezav, upravljanje avtentikacijskih orodij in drugo),
- znanja s področja pogajanj s ponudniki mednarodne znanstvene literature ter s področja licenciranja elektronskih informacijskih virov,
- znanja s področja odprte znanosti,

- znanja s področja upravljanja informacijskih sistemov o raziskovalni dejavnosti.

Visokošolske knjižnice so pred težko nalogo, kako zadovoljiti uporabniške potrebe številnih, med sabo zelo različnih uporabniških skupin. Na eni strani so to študenti, ki obiskujejo in uporabljajo prostore knjižnice predvsem za študij in družabne aktivnosti ter si izposojajo predvsem učbenike v tiskani obliki, na drugi strani pa so raziskovalci, ki informacijske vire knjižnice uporabljajo na daljavo, pretežno v spletnem okolju.

V zvezi z uporabo prostorov visokošolskih knjižnic je potrebno omeniti dve dejstvi:

- Raziskave ugotavljajo, da mlajše uporabniške skupine raje uporabljajo tradicionalne modele organizacije visokošolskih knjižnic kot njihovi starejši vrstniki. Razlog za to je verjetno v tem, da prihajajo iz okolja, prežetega s hrupom ter z nenehnimi motečimi signali. Po drugi strani pa v tihih čitalnicah vendarle niso v celoti izolirani od kolegov in imajo občutek, da pripadajo tej učeči se skupini. Tihe čitalnice v knjižnicah so pravzaprav še edina mesta, kjer se da v miru in tišini koncentrirati in študirati ob tem, da ostali uporabniki delujejo motivacijsko spodbudno.
- Tradicionalni model organizacije delovanja visokošolskih knjižnic oz. model t. i. "communal library", kjer uporabniki v čitalnicah bolj ali manj individualno študirajo, postopoma zamenjuje model t. i. "social library" oz. model, ki daje več poudarka socialnim oz. družabnim vidikom. Ta, recimo mu "družabni funkcionalni model" organizacije delovanja visokošolskih knjižnic, upošteva močno izražene potrebe uporabnikov, ki izhajajo iz spremenjenih kognitivnih stilov uporabniških skupin. Le-ti so posledica različnih dejavnikov. Najbolj pomemben tovrstni dejavnik je spremenjen način poučevanja v okviru sodobnih študijskih programov. Sodobni študijski programi npr. vključujejo veliko projektnega dela, seminarjev, esejev in drugih oblik študija, ki študentom omogočajo razvoj znanj na področju skupinskega dela, projektnega vodenja in medsebojnega komuniciranja. Z uvajanjem družabnih funkcionalnih modelov v visokošolske knjižnice knjižnica zagotavlja pogoje, ki podpirajo medsebojno komunikacijo in sodelovanje pri študiju v skladu z zahtevami prej omenjenih sodobnih študijskih programov.

Knjižnični prostori so za študente logične razširitve predavalnic. Tu s kolegi nadaljujejo učni proces na različne načine, individualno kot tudi v skupinski debati. Da bi temu zadostili, mora knjižnica poskrbeti za ustrezne prostore. Pomembno je, da so take čitalnice tudi tehnično ustrezno podprte in odgovarjajo vsem zahtevam sodobnega poučevanja in študija. Na tak način lahko rečemo, da so to nekakšni "laboratoriji za učenje". Nikakor pa ob tem ne smemo pozabiti na "posvečene" tihe čitalnice za individualno, kontemplativno učenje.

Ob tem je potrebno omeniti tudi rezultate raziskave med študenti ameriških univerz iz leta 2015, ki ugotavljajo, da dinamika uporabe elektronskih učbenikov v primerjavi z uporabo tiskanih ni tako intenzivna kot na primer dinamika uporabe znanstvenih revij in ostalih informacijskih virov, ki se pretežno uporabljajo v elektronski obliki.

Pri nabavi in zagotavljanju dostopa do informacijskih virov v znanstvenih knjižnicah predstavlja največji delež v strukturi izdatkov za nabavo izdatek za nabavo znanstvenih revij. Sorazmerno z višino izdatka tudi uporaba znanstvenih revij predstavlja največji delež od celotne uporabe vseh informacijskih virov. Uporaba znanstvenih revij v CTK predstavlja več kot 60 % uporabe vseh informacijskih virov.

Cene znanstvenih revij so veliko višje in neprimerljive s cenami drugih tipov periodičnih dokumentov (npr. poljudnoznanstvene revije, strokovne revije in druge). Prav tako je velika razlika v cenah tudi med posameznimi vedami in področji znanosti. Najdražje znanstvene revije so praviloma s področja naravoslovja, medicine in tehnike, znanstvene revije s področja humanistike in družbenih ved pa so v povprečju nekoliko cenejše.

Načini znanstvene komunikacije se dinamično spreminjajo. Pričakovanja sicer so, da bodo sistemi za vrednotenje znanstvenega dela tudi v prihodnosti v dobršni meri temeljili na klasičnih metodah znanstvenega komuniciranja ter bibliometričnih kazalnikih. To pomeni, da bo pri evaluacijah raziskovalnega dela še vedno prevladovala paradigma citiranosti, vplivnosti revij skozi različne, na citiranosti temelječe, kazalnike vplivnosti (Web of Science Impact Factor IF, Scopus Scientific Journals Ranking SJR ipd.). So se pa v zadnjih letih pojavili tudi novi pristopi na tem področju, ki so povezani s temeljnimi principi odprte znanosti. Pojavljajo se novi trendi presoje znanstvene uspešnosti, ki temeljijo na vsebini znanstvenega dela samega in ne na platformi, kjer je bilo delo objavljeno. Znani sta predvsem dve deklaraciji v zvezi s tem: San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA) in pa Leiden Manifesto. Nekateri uspešni univerzi, kot je na primer University College London, so tovrstne evaluacijske sisteme tudi že implementirale.

Slovenija je s podpisom tako imenovanega Načrta S postala članica Koalicije S. Koalicija S predstavlja zavezištvo 16 agencij financerk, med njimi tudi Agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju ARRS) ter sodelujočih Evropske komisije in Evropskega raziskovalnega sveta (ERC), združenih s ciljem uresničitve popolnega in takojšnjega odprtega dostopa do znanstvenih publikacij do leta 2020.

Načrt S predvideva tri dopustne poti za objavo znanstvenih publikacij v odprtem dostopu:

- objava v revijah z odprtim dostopom ali na platformah, ki zagotavljajo odprt dostop,
- shranitev končne objavljene verzije (ang. Version of Record – VoR) ali avtorjevega sprejetega rokopisa (ang. Author Accepted Manuscript – AAM) v repozitorijih z odprtim dostopom brez embarga ali
- objava v hibridnih znanstvenih revijah z dogovorom o preoblikovanju (ang. under transformative agreement).

Ključna značilnost Načrta S torej je, da podpira objave v tako imenovanih zlatih revijah², ne pa brezpogojno tudi v hibridnih revijah³. Načrt S predvideva tudi spremembe evalvacijskih načel na način, da so pri presoji znanstvene uspešnosti evalvacijska načela usklajena s principi DORA. Težava je, da je Načrt S v nasprotju z nekaterimi strategijami na nacionalnem kot tudi na institucionalnem nivoju, na primer s habilitacijskimi načeli, ki v dobršni meri temeljijo na objavah v revijah z visokim faktorjem vpliva, te pa so praviloma hibridne in ne zlate. Zaradi zapletene situacije bo treba v prihodnjih letih pri konzorcijski nabavi mednarodne znanstvene periodike vložiti veliko truda in energije v razumevanje opisanih sprememb ter v dosledna pogajanja z založniki za zagotovitev najboljših možnih pogojev za slovenske uporabnike.

² Zlate revije (gold journals) so odprto dostopne znanstvene revije, ki omogočajo dostop do člankov brez plačila naročnine. Uporabljajo avtorskopravni model, v skladu s katerim avtor obdrži materialne avtorske pravice (npr. licence Creative Commons).

³ Hibridne revije (hybrid journals) so naročniške znanstvene revije v elektronski obliki, ki avtorjem ob plačilu omogočajo takojšnjo odprto ali prosto dostopnost posameznih člankov.

Znanstveno področje	Povprečna cena 2016 \$	Povprečna cena 2017 \$	% povečanja 16/17	Povprečna cena 2018 \$	% povečanja 17/18
Kmetijstvo	1098	1155	5	1.286	11
Umetnost, arhitektura	556	585	5	610	12
Astronomija	1957	2026	4	2.024	0
Biologija	2497	2632	5	2.710	3
Ekonomija	912	964	6	1.831	91
Kemija	4506	4759	5	4.815	1
Izobraževanje	938	993	6	1.035	3
Strojništvo	2209	2343	6	2.410	3
Živilska tehnologija	1569	1686	7	2.673	59
Znanost splošno	1422	1502	6	1.370	-9
Geologija	1253	1312	5	1.333	2
Medicina	1649	1732	5	1.816	5
Zgodovina	468	497	6	511	3
Pravo	583	612	5	599	-2
Matematika in računalništvo	154	1618	5	1.630	1
Filozofija	429	449	4	452	1
Fizika	4251	4447	5	4.029	-9
Politične vede	751	803	7	820	2
Družboslovje	912	961	5	981	2
Povprečno	1480	1636	5	1.733	6

Preglednica 3: Povprečna cena naročin znanstvenih revij na nekaterih področjih v letih 2016, 2017 in 2018 ter % povečanja (klasifikacija znanstvenih področij po Library of Congress Classification LCC) Vir: Bosch, S., Albee, B. in Henderson, K. 2018. Death By 1,000 Cuts | Periodicals Price Survey 2018. Library Journal, 23. april 2018.

S pojavom e-revij na spletu so se stroški izdajanja znanstvenih revij bistveno zmanjšali. Nove digitalne tehnologije omogočajo elektronsko distribucijo člankov po vsem svetu, kar je ceneje in bistveno bolj enostavno kot prej, ko je bilo treba revijo natisniti in poslati naročnikom. Objave, recenzijsko in uredniško delo v revijah zagotavljajo raziskovalci za čast in karierni napredek ali z drugimi besedami – brez plačila. Stroški izdajanja znanstvenih revij so v primerjavi z dobički založnikov sorazmerno majhni.

Problem je, da raziskovalci z odlaganjem člankov v repozitorij pogosto ne zadostijo zahtevam financerjev. Vlada Republike Slovenije je septembra 2015 sprejela nacionalno strategijo odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015–2020, ki povzema zahteve iz programa Obzorje 2020 in priporočila evropske komisije iz leta 2012 o odprtem dostopu. V teh dokumentih je zapisan embargo šestih mesecev za vsa področja znanosti, razen za družboslovje in humanistiko, kjer je predpisan embargo dvanajstih mesecev. Vlada načrtuje, da naj bi leta 2021 bile odprto dostopne vse znanstvene objave iz nacionalno financiranih raziskav. Zato je pomembno, da knjižnice vzdržujejo repozitorije znanstvenih del, kot tudi da se pri pogajanjih s tujimi dobavitelji poskušajo dogovoriti za čim boljše pogoje za odprte objave v zlati poti ali v hibridnih revijah. Govorimo o t. i. *offset* pogodbah oz. o pobotu. Pobot se nanaša na razmerje med naročnino, ki jo knjižnice plačajo za dostop do revij, in vrednostjo APC za objave raziskovalcev v odprtem

dostopu teh revij. American Chemical Society na primer slovenskim raziskovalcem - korespondenčnim avtorjem člankov, ki prihajajo s članic konzorcija ACS - zaradi naročnine na njihove revije v letu 2019 omogoča v brezplačne odprte objave za pričakovano število 62 člankov. Z založbo Elsevier smo se za leto 2019 dogovorili za 15 % popust pri plačilu APC-jev korespondenčnih slovenskih avtorjev z institucij, ki so članice konzorcija Science Direct.

S pojavom plačevanja APC za odprte objave se vse pogostejše pojavljajo tudi nepošteno založniške prakse pri izdajanju znanstvenih revij. Še posebej pogost pojav so t. i. plenilske revije, ki imajo formo znanstvene revije, recimo urejeno spletno stran, značilno strukturirano za znanstvene revije, nimajo pa kakovostno urejenega recenzijskega sistema. Zato je pomembna tudi informacijska podpora raziskovalcem pri odprtih objavah.

Prav tako se je z odprtimi objavami v zlati poti v hibridnih revijah pojavil problem licenčnih vprašanj. Gre predvsem za upravljanje licenc, kot so npr. Creative Commons in druge. Tudi na tem področju je potrebno zagotoviti ustrezno informacijsko oz. strokovno podporo raziskovalcem.

Visokošolske knjižnice imajo pomembno vlogo tudi pri vse bolj pomembnem uveljavljanju t. i. paradigme odprte znanosti, ki ne predstavlja le odprtega dostopa do znanstvenih publikacij in raziskovalnih podatkov, temveč tudi druge nove inovativne pristope na področju znanstvene komunikacije, kot so npr. uporaba javnih spletnih orodij pri diseminaciji raziskovalnih dognanj, uporaba metod almetrike pri evalvaciji znanstvenega dela, implementacija alternativnih recenzijskih postopkov in podobno, vse s ciljem povezovanja in uveljavljanja znanosti kot enega izmed najpomembnejših dejavnikov napredka.

1.3.2.2 Slovensko okolje

Ker se je strategija razvoja Slovenije 2006–2013 iztekla, je Vlada Republike Slovenije imenovala krovno skupino za pripravo osnutka **Strategije razvoja Slovenije v obdobju 2014–2020**. V tej strategiji sta posebno vlogo imela tudi znanost in visoko šolstvo. Samo povečevanje izdatkov za namene raziskav in razvoja očitno ne daje ustreznih rezultatov; kljub dejstvu, da dve tretjini teh sredstev za R & R namenja poslovni sektor, je premalo povezovanja med znanostjo in gospodarstvom, da bi se dosežki iz znanstvene sfere dovolj učinkovito prenašali v gospodarstvo. Manjkajo mostovi, ki bi povezovali obe sferi: znanstveno, ki je pretežno usmerjena v temeljne raziskave, in gospodarsko, ki se zaradi krize bolj ukvarja s preživetjem kot z razvojem. Na tem področju bo torej Strategija razvoja Slovenije 2014–2020 usmerjena predvsem v povezovanje gospodarstva z znanostjo in visokim šolstvom, s ciljem zagotavljanja večje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023 neposredno govori o CTK in omenja trenutne prostore, ki so neprimerni, saj so predragi in premajhni. Knjižnici daje nacionalni pomen, saj služi družbi znanja. V času nastajanja dokumenta je bila sicer še predvidena selitev CTK skupaj z Narodno univerzitetno knjižnico v Univerzitetno knjižnico. V novem razpisu za t. i. NUK 2 je CTK iz projekta izpadel. ReNRP predvideva vzpostavitev naravoslovno-tehniškega kampusa, ki se že konkretizira na lokaciji.

Javno knjižnično službo za visokošolske knjižnice ureja zakonodaja s področja kulture in sicer **Zakon o knjižničarstvu** (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15), financiranje te javne službe pa zakonodaja s področja visokega šolstva, tj. **Zakon o visokem šolstvu** (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17). Posamezne dejavnosti (osrednji specializirani

informacijski centri, nakup mednarodne znanstvene literature) predpisi s področja raziskovalne dejavnosti, kot je **Pravilnik o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti** (Uradni list RS, št. 52/16, 79/17). Okvire za izvajanje programov javne službe in drugih dejavnosti knjižnice določajo še nekateri drugi pravni akti kot so na primer:

- **Zakon o sistemu plač v javnem sektorju** Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 98/09 – ZIUZGK, 107/09 – odl. US, 13/10, 13/10 – ZZZPF-A, 59/10, 85/10, 94/10 – ZIU, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 110/11 – ZDIU12, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 43/12 – ZDIU12-A, 104/12 – ZIPRS1314, 46/13 – ZIPRS1314-A, 46/13, 101/13 – ZIPRS1415, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 90/15 – ZUPPJS16, 88/16 – ZUPPJS17, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 83/18 – ZIPRS1819-A, 84/18.
- **Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018** (Uradni list RS, št. 80/16, 33/17, 59/17 in 71/17 – ZIPRS1819).
- **Zakon o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela za leto 2017 in drugih ukrepih v javnem sektorju** (ZUPPJS17) (Uradni list RS, št. 88/16).
- **Dogovor o ukrepih na področju stroškov dela in drugih ukrepih v javnem sektorju** (Uradni list RS, št. 88/16, 80/18).
- **Zakon za uravnoteženje javnih financ** (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 47/13 – ZOPRZUJF, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 63/13 – ZIUPTDSV, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 26/14 – ZSDP-1, 32/14 – ZVV-D, 85/14, 95/14, 16/15 – odl. US, 24/15 – odl. US, 69/15, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R.

1.3.2.3 Raziskovalno okolje

Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti /ZRRD/ (Uradni list RS, št. 96/2002 Spremembe: Uradni list RS, št. 115/2005, 22/2006-UPB1, 61/2006-ZDru-1, 112/2007, 9/2011, 57/2012-ZPOP-1A) določa načela in cilje ter ureja način izvajanja politike raziskovalne in razvojne dejavnosti, ki se financira iz državnega proračuna in drugih virov (iz evropskih programov in skladov, lokalnih skupnosti in gospodarstva) ter je usmerjena k doseganju ciljev družbenega in gospodarskega razvoja Slovenije. Ta zakon določa tudi organizacijo raziskovalne in razvojne dejavnosti ter pogoje za opravljanje te dejavnosti, kar podpira prehod v na znanju temelječo družbo, ki postavlja raziskovalno in razvojno dejavnost kot razvojno prioriteto. Zakon določa način zagotavljanja raziskovalne infrastrukture.

Vizija **Resolucije o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020** (Uradni list RS 43/2011) je, da bo do leta 2020 vzpostavljen odziven raziskovalni in inovacijski sistem, ki ga bodo sooblikovali vsi deležniki in bo odprt svetu. Ta sistem bo trdno zasidran v družbi, odzival se bo na potrebe in hotenja državljanov ter omogočal reševanje velikih družbenih izzivov prihodnosti, kakršni so podnebne spremembe, energija, pomanjkanje virov, zdravje in staranje. Kot rezultat tega se bosta v družbi povečala ugled in privlačnost dela raziskovalcev, razvojnih strokovnjakov in inovatorjev. Vzpostavljen bo pravni okvir za delovanje takšnega sistema. Zagotavljal bo odprt prostor za dialog, njegovo upravljanje pa bo demokratično in gospodarno. Vključenost deležnikov bo preprečevala podvajanje in

hkrati omogočala doseganje sinergijskih učinkov. Vsi akterji bodo v celoti uživali ugodnosti in koristi prostega pretoka znanja in tehnologije med sektorji, promocija in širjenje znanstvenih spoznanj pa bosta spodbudili odgovorno ravnanje in družbeno zavest o skupnem dobrem. Vrzeli med področji raziskovanja, izobraževanja in inovacijami bodo zabrisane, njihov skupni imenovalec pa bo obsegal partnerstvo, vseživljenjsko učenje, nova spoznanja in trajnostni razvoj. V poglavju **4.3 Razvoj informacijske infrastrukture v podporo inovacijskemu sistemu** je med cilji omenjen tudi dostop do znanstvenih baz podatkov. Prav tako pisci Strategije med cilji omenjajo pomen prostega dostopa do vmesnih znanstvenih poročil ter arhivov podatkov raziskav.

Knjižnično-informacijska in komunikacijska dejavnost zagotavljata informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo, ki predstavlja podporo raziskovalno-razvojni dejavnosti ter razvojnim storitvam in strokovnemu izobraževanju. Zato ARRS v okviru posebnega programa izvaja program sofinanciranja nakupov mednarodne znanstvene literature in baz podatkov z namenom zagotavljanja nujnega dotoka in dostopnosti tujih znanstvenih in strokovnih informacij za potrebe raziskovalne dejavnosti v Republiki Sloveniji. Pogoje in postopke ter načine izbiranja, spremljanja nakupov in zagotavljanje dostopnosti sofinancirane znanstvene literature in baz podatkov določa **Pravilnik o postopkih (so) financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti** (Uradni list RS, št. 52/16 in 79/17).

Način objave znanstvenih del z upoštevanjem načel odprtega dostopa do znanstvenih del določa **Nacionalna strategija odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015–2020**. Strategija določa, da mora vsak upravičenec v obdobju od leta 2015 do leta 2020 zagotoviti odprti dostop do vseh recenziranih znanstvenih objav, ki so rezultat iz nacionalno financiranih raziskav. Izvajanje strategije in vlogo visokošolskih in specialnih knjižnic pri tem natančneje določa **Akcijski načrt izvedbe nacionalne strategije odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015-2020**.

1.3.2.4 Visokošolsko okolje

Zakon o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ in 65/17) ureja tudi statusna vprašanja knjižnic in inštitutov ter drugih zavodov, katerih dejavnost je potrebna za uresničevanje visokošolske dejavnosti, če so ustanovljeni v okviru univerz (drugi zavodi – članice univerz).. Financiranje CTK trenutno ureja **Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov** (Uradni list RS, št. 35/17), ki določa tudi način financiranja knjižnice. V pripravi je nov Zakon o visokem šolstvu, ki bo predvidoma opredelil način financiranja CTK. Prav tako je pripravi strategija razvoja visokošolskih knjižnic, ki bo predvidoma natančneje opredelila vlogo in pomen CTK v okviru nacionalne visokošolske infrastrukture.

Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 (Uradni list RS 41/2011) na več mestih izpostavlja tudi pomen visokošolskih knjižnic za delovanje visokošolskih ustanov in s tem podaja temeljno vsebinsko podlago za vlogo visokošolskih knjižnic.

Usmeritve za strokovno delo visokošolskih knjižnic podaja dokument **Strokovni standardi in priporočila za organizacijo, delovanje in evalvacijo visokošolskih knjižnic (za obdobje 2012–2020)**. Zaradi raznolikosti slovenskih visokošolskih knjižnic in strokovnih

področij, na katerih delujejo, dokument ne predpisuje obveznih (kvantitativnih) meril za vložene vire, pač pa priporočila navajajo le tiste, ki se v tujih strokovnih standardih za področje visokošolskih knjižnic pojavljajo najpogosteje.

1.3.2.5 Okolje Univerze v Ljubljani

CTK je s posebno pogodbo iz leta 2003 pridružena članica UL ter del knjižničnega sistema UL. Aneks k tej pogodbi iz leta 2007 določa posebne naloge CTK na področju vzdrževanja digitalne knjižnice UL.

Na UL deluje 38 visokošolskih knjižnic. V knjižnični sistem UL sta vključeni tudi CTK ter Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK). Za koordinacijo delovanja knjižničnega sistema so pristojni resorni prorektor, Komisija za razvoj knjižničnega sistema UL in Univerzitetna služba za knjižnično dejavnost. Osnovno poslanstvo visokošolskih knjižnic je zagotavljanje vseh vrst knjižničnih storitev in informacijskih virov za študij in raziskovanje. Uporabniki so predvsem študenti, učitelji, raziskovalci in drugi zaposleni na UL, v knjižnice pa se lahko včlanijo tudi drugi uporabniki. Izvajanje vzpostavitve in vzdrževanja enotnega knjižničnega sistema je UL zapisala v 15. členu **Statuta Univerze v Ljubljani**.

V **Strategiji Univerze v Ljubljani za obdobje 2010–2020** je omenjen pomen enotnega knjižničnega sistema na UL ter tudi zagotavljanje kakovostnega delovanja knjižničnega informacijskega sistema in boljši dostop do informacijskih virov.

Knjižnični sistem UL (*Univerza v Ljubljani*) je organizacijsko zapleten sistem. Knjižnice sorazmerno veliko sredstev vlagajo v nabavo informacijskih virov. Trend nabave se vse bolj nagiba v nakup e-virov (*elektronskih informacijskih virov*). Vodstvo UL se je leta 2007 odločilo, da zagotovi sredstva za nabavo in implementacijo programske opreme za portal DiKUL (portal Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani). Cilj tega ukrepa je bila zagotovitev uporabnikom prijaznega okolja ter s tem poenostavitev uporabe e-virov knjižnic UL. Leta 2007 je bila implementirana prva verzija portala DiKUL, od leta 2013 pa portal DiKUL deluje z novo programsko opremo, ki podpira sodobno tehnologijo iskanja z uporabo centralnega indeksa metapodatkov.

Komisija za razvoj knjižničnega sistema je na svoji 13. seji sprejela sklep o sestavi Delovne skupine za pripravo izhodišč strategije knjižničnega sistema UL. Strategija knjižničnega sistema UL bi morala podati odgovore na ključna vprašanja o organizaciji in financiranju tega infrastrukturnega segmenta na UL. UL je 27. 6. 2017 ustanovila tudi Knjižnico Univerze v Ljubljani, ki deluje kot skupna organizacijska enota UL.

1.3.2.6 Slovensko knjižničarstvo

Knjižničarstvo je še iz časov, ko je bilo dejavnost posebnega družbenega pomena, precej razvejano in uveljavljeno. Tako število knjižničarjev kot sredstva, namenjena za knjižnice, so nekoliko višja od evropskega povprečja.

Organiziranost splošnih knjižnic je dobra, kar izhaja iz zakonskih obvez, da morajo knjižnično mrežo vzdrževati tudi lokalne skupnosti. Organizacija visokošolskih knjižnic je nekoliko slabša. Razlog slabše organizacije visokošolskih knjižnic je v organski rasti posameznih fakultet in njihovih knjižnic, večinoma brez dolgoročnih strategij in povezav. Tudi Zakon o knjižničarstvu ne predvideva posebne vloge visokošolskih knjižnic. Probleme v razvoju visokošolskega knjižničarstva povzroča tudi nedorečena formalna vloga NUK kot

univerzitetne knjižnice ter posledično slabo opravljanje te funkcije, brez pravih pristojnosti, povezav in ustreznih finančnih sredstev.

Zaradi vseh navedenih razlogov kot tudi tehnoloških okoliščin so na področju visokošolskih knjižnic potrebne ustrezne spremembe. V času prevlade klasičnega tiskanega gradiva so knjižnice še lahko zadovoljivo opravljale svojo funkcijo, v digitalnem okolju pa jo čedalje težje. Pri tem gre za spremembe na področju upravljanja z informacijskimi viri, za potrebe po novih znanjih, za spremembe v poslovnih modelih ponudnikov ipd.

Velik problem, na katerega že od samega začetka opozarjamo, so plače v visokošolskem knjižničarstvu. Namesto da bi Zakon o plačah v javnem sektorju podprl temeljno izhodišče, da morajo biti primerljiva dela tudi ustrezno primerljivo nagrajena, je med različnimi tipi knjižnic povzročil nesprejemljive razlike v plačah za enako delo. Sodobne metode znanstvenega informiranja so zasnovane na upravljanju sistemov, ki jih klasično knjižničarstvo ne pozna. Za nekatera delovna opravila potrebujemo le nekaj vrhunsko izobraženih strokovnjakov, ki z avtomatiziranimi ali drugimi raznovrstnimi metodami in postopki skrbijo za veliko število končnih uporabnikov. Spremembe na tem področju so nujne, v nasprotnem se bodo visokošolske knjižnice v znašle težavah. Pričakujemo lahko, da bodo zaradi opisane anomalije izgubljale najboljše kadre. Omeniti velja, da je od 370 delavcev, zaposlenih v visokošolskih knjižnicah, le 23 delavcev mlajših od 35 let.

Problem, s katerim se slovenski nabavni konzorciji mednarodne znanstvene literature soočamo v zadnjih letih, je vse večji razkorak med cenami ponudnikov, ki se iz leta v leto povečujejo, ter višino sredstev, ki jih za mednarodno znanstveno literaturo lahko zagotavljajo članice konzorcijev. V preteklih letih smo bili priča zmanjševanju javnih sredstev na področju visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti, kar se je najbolj poznalo pri zagotavljanju ustrezne infrastrukture za izvajanje raziskovalne in pedagoške dejavnosti. ARRS je v letu 2010 povečal sredstva na razpisih za sofinanciranje nabave mednarodne znanstvene literature. Ta sredstva sicer predstavljajo okoli 50 % vseh potrebnih sredstev za konzorcijske nabave, vendar konzorcijske članice pogosto poročajo o težavah pri zagotavljanju dodatnih potrebnih sredstev. Vsekakor pa bi bila nabava mednarodne znanstvene literature v Sloveniji brez vsakoletnega razpisa ARRS zelo okrnjena, mnoge od sedanjih konzorcijskih članic do literature sploh ne bi imele dostopa.

1.3.2.7 Okolje uporabnikov

Uporabniki knjižnice so večinoma študentje Univerze v Ljubljani (dalje UL), ki predstavljajo okoli 75 % vseh uporabnikov. Najpomembnejši segmenti uporabe knjižnice so:

- izposoja gradiva,
- uporaba storitev digitalne knjižnice,
- študij v prostorih knjižnice.

Študenti so najpogostejši obiskovalci CTK in v knjižnici radi študirajo. To kažejo tudi raziskave, ki jih izvajamo vsako leto. Študentom ugajajo lokacija knjižnice, ponudba knjižničnega gradiva in stimulatívno študijsko vzdušje v njenih čitalnicah. Profesorji in raziskovalci so zadovoljni s ponudbo elektronskih informacijskih virov, ki dopolnjujejo ali nadomeščajo tiskano gradivo po fakultetnih knjižnicah. Zanimiv je pojav, da obisk knjižnice ni v upadu, je pa v upadu izposoja tiskanega gradiva. To pomeni, da študenti uporabljajo knjižnico za študij ter za družabne aktivnosti. Prav to je v zadnjih letih v visokošolskih knjižnicah dobilo poseben pomen.

Naš cilj je, da bi bila knjižnica dostopna čim večjemu krogu uporabnikov. V ta namen s ponudniki literature in informacijskih virov želimo dosegati licenčne režime, ki omogočajo dostop najširšemu krogu uporabnikov. Po 4. členu Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS št. 29/2003) so uporabniki CTK tisti, ki pridejo v prostore CTK (čitalnice, informacijske centre, medknjižnično izposajo, v predavalnico/učilnico), ali pa tisti, ki uporabljajo spletne storitve na daljavo (elektronske revije, elektronske knjige, elektronske slovarje, podatkovne zbirke in ostale licencirane informacijske vire v spletnem okolju) tudi z uporabo t. i. IP-avtentikacije⁴. Ker knjižnica upošteva načela univerzalne in čim lažje dostopnosti do dokumentov, vsebin ali informacij, za tovrstno uporabo virov in storitev ne zahteva včlanitve v knjižnico, ampak zadošča že dostop do računalnikov z IP-številkami, iz katerih lahko uporabniki v skladu z licenčnimi določili uporabljajo različne elektronske informacijske vire. Tako mnogi uporabniki, npr. študenti in profesorji na fakultetah, uporabljajo elektronske informacijske vire, ki jih zagotavlja CTK, na način, da sploh ne vedo, da uporabljajo storitve CTK. Zato ne moremo natančno ugotoviti števila uporabnikov. Prav tako ne poznamo natančnega števila uporabnikov v konzorcijskih članicah. Zato lahko število dejanskih in potencialnih uporabnikov le zelo grobo ocenimo.

V zadnjih letih beležimo tudi številne projekte in ukrepe na področju spodbujanja vpisa na naravoslovne in tehniške fakultete, ki so jih izvajale različne vladne organizacije. UMAR v Strategiji razvoja Slovenije med ukrepi za gospodarski razvoj Slovenije navaja tudi povečanje vpisa na naravoslovne in tehniške smeri študija na slovenskih visokošolskih organizacijah. S podobnimi cilji in ukrepi smo se srečevali tudi v drugih strateških dokumentih, kot sta Resolucija o nacionalnem raziskovalnem in razvojnem programu 2006–2010 ter Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva v Republiki Sloveniji v obdobju 2007–2010, in drugih dokumentih.

V preteklih letih je uporaba e-virov vseskozi naraščala. Izposoja tiskanih revij se postopoma zmanjšuje. Povečanje uporabe e-revij je odvisno od ponudbe. Uporaba bibliografskih podatkovnih zbirk je bila v zadnjih letih v upadu, po nabavi bibliografske citatne zbirke Scopus se je spet povečala. Narašča povpraševanje po računalniško opremljenih študijskih prostorih, čeprav je v knjižnici omogočen brezžični dostop v omrežja Eduroam in Libroam. Menimo, da bo pogostnost uporabe elektronskih informacijskih virov še naraščala, predvsem na področju uporabe elektronskih knjig, vendar le ob spremembah obstoječih poslovnih modelov. Uporaba elektronskih revij pa se bo po naših pričakovanjih ustalila na sedanji ravni oz. bo odvisna od ponudbe servisov. Zaradi zmanjševanja izposoje tiskanega gradiva pričakujemo nadaljnje stagniranje števila aktivnih uporabnikov, ki bodo knjižnico uporabljali zaradi izposoje tiskanega gradiva, pričakujemo pa povečevanje števila uporabnikov drugih storitev v prostorih CTK, predvsem pri uporabi čitalnic.

Ena najpomembnejših nalog CTK v zadnjih letih je upravljanje konzorcijske nabave elektronskih informacijskih virov. Pričakujemo, da bomo s konzorcijsko nabavo v prihodnosti pokrivali večino slovenskih visokošolskih in raziskovalnih organizacij.

V letu 2012 smo v CTK na pobudo Študentskega sveta UL izpeljali podaljšanje delovnega časa knjižnice. Rezultati tega projekta so nedvoumno pokazali, da študenti potrebujejo knjižnico kot prostor za študij, sprostitve in počitek tudi v poznih nočnih urah, kar je bila glede

⁴ To pomeni, da se profesorjem, raziskovalcem in ostalim zaposlenim v organizacijah, vključenih v konzorcije CTK, za uporabo elektronskih virov in storitev CTK ni potrebno vpisovati v knjižnico, če želijo omenjene vire in storitve uporabljati z računalnikov v IP-okolju ene izmed organizacij. Za dostop od doma morajo uporabiti sisteme, ki jih posamezne organizacije uporabljajo za oddaljeni dostop in so z gesli povečini vezani na knjižnice.

na prakso tujih knjižnic tudi naša domneva. V CTK ugotavljamo, da lahko s sorazmerno majhnimi izdatki podaljšamo odpiralni čas knjižnice do 24.00 ter ob sobotah do 17.00. V letu 2017 smo uvedli pilotni projekt odprtja knjižnice od 9.00 do 24.00 tudi čez vikende v obdobju izpitnih rokov. Odziv uporabnikov je bil izjemno pozitiven, zato bomo podaljšan delovni čas v študijskih špicah izvajali tudi v letu 2019.

1.3.3 Člani knjižnice, aktivni uporabniki, obiskovalci

Značilnosti v letu 2018:

- **216.731 obiskovalcev oz. 6 % več kot v letu 2017,**
- **7.807 aktivnih članov oz. 65 % več kot v letu 2017,**
- **podaljšan odpiralni čas ob sobotah in nedeljah do 24.00 (20 vikendov).**

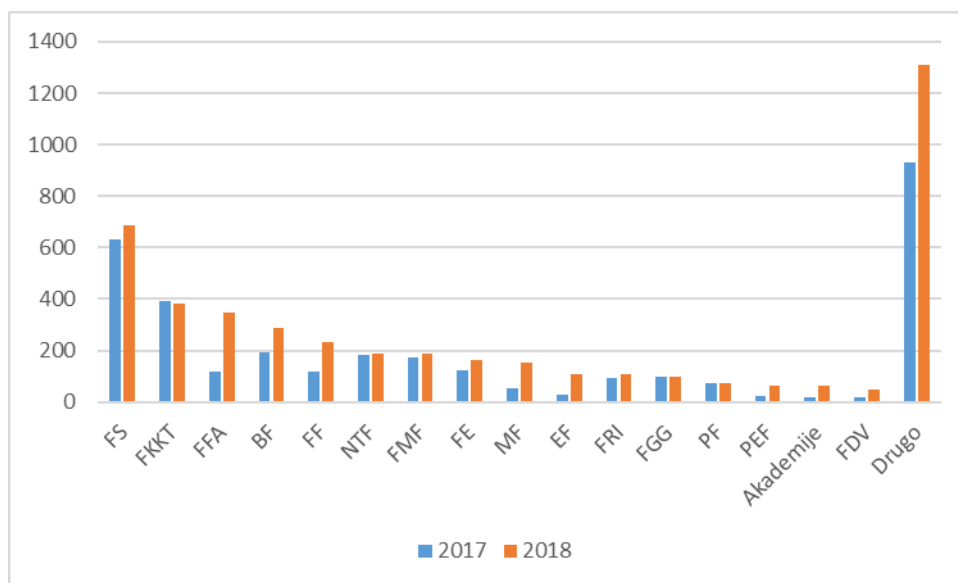
Ocenjujemo, da je bilo okolje uporabnikov CTK tudi v letu 2018 stabilno. Kljub temu, da se je število študentov UL zmanjšalo, pa smo imeli povečanje števila obiskovalcev v primerjavi s predhodnim letom. Najpomembnejši segmenti uporabe knjižnice so bili:

- izposoja gradiva,
- uporaba storitev digitalne knjižnice,
- študij v prostorih knjižnice.

1.3.3.1 Člani knjižnice

Ker so po pogodbi z UL o zagotavljanju knjižničnih storitev in načinu obračunavanja članarine – vpisnine na osnovi enotne študentske knjižnične izkaznice ter v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic vsi študenti UL tudi člani CTK, je imel CTK v letu v 2018 38.762 članov (vpisanih študentov v različne študijske programe UL v šolskem letu 2017/2018, od katerih je tudi pridobil po pogodbi določeno vpisnino) ter 2.691 drugih članov.

1.3.3.2 Aktivni uporabniki knjižnice

Slika 3: Registrirani aktivni uporabniki CTK – študenti UL in drugih visokošolskih zavodov v letu 2018 v primerjavi z letom 2017

Kategorija	2017	2018	2018/2017
redni študenti	3.532	5.529	156
izredni študenti	129	279	216
podiplomski študenti	53	162	305
srednješolci	88	202	229
zaposleni	425	853	201
zaposleni na univerzi	87	150	172
upokojenci	89	112	126
nezaposleni	199	490	246
pravne osebe	15	30	200
Skupaj	4.725	7.807	165

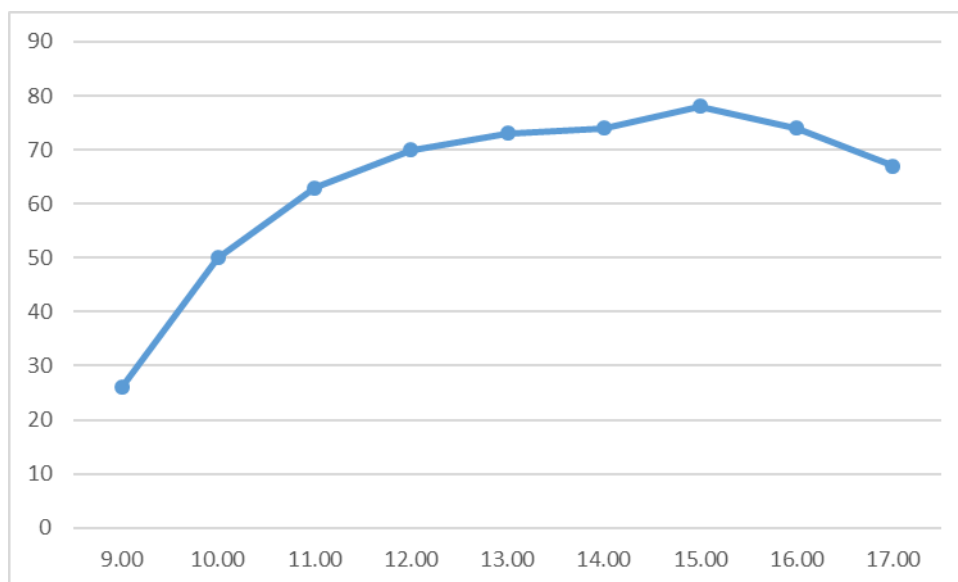
Preglednica 4: Registrirani aktivni uporabniki CTK po kategorijah v letu 2018 v primerjavi z letom 2017

Povečalo se je število aktivnih uporabnikov. To je rezultat doslednosti in truda zaposlenih pri vpisovanju članov. Med aktivnimi študenti so prevladovali študenti Univerze v Ljubljani, pretežno s tehniških fakultet. Glede na študijske smeri so bili najštevilčnejše zastopani študenti FS, sledijo FKKT in FFA. Tudi v letu 2017 smo na Oddelku za izposajo in upravljanje čitalnic izvajali temeljito preverjanje baze naših članov in tako smo iz nje izbrisali kar 14.073 neaktivnih članov. S temi postopki bomo nadaljevali tudi v letu 2019.

1.3.3.3 Obisk knjižnice

mesec		21:00	22:00	23:00	23:50
januar	max.	118	92	60	28
	min.	52	31	21	6
februar	max.	114	90	57	19
	min.	31	19	12	7
marec	max.	144	107	74	21
	min.	52	34	17	5
april	max.	131	87	57	19
	min.	42	26	14	3
maj	max.	133	107	66	33
	min.	73	55	37	4
junij	max.	159	103	76	33
	min.	65	46	27	5
Julij, avgust	Poletni delovni čas				
september	max.	93	75	51	15
	min.	14	12	8	3
oktober	max.	96	61	39	18
	min.	19	10	7	3
november	max.	120	88	60	24
	min.	48	35	17	5
december	max.	101	69	43	17
	min.	21	14	9	0

Preglednica 5: Število obiskovalcev v nočnem času v letu 2018 – minimum in maksimum po mesecih

Slika 4: Povprečno število obiskovalcev ob sobotah v letu 2018 po urah

	2017	2018	2018/2017
skupno število obiskovalcev	203.986	216.731	106
obisk zaradi izposoje in vračil	33.657	39.351	117
aktivni uporabniki	4.725	7.807	165
novi vpisani člani	2.136	2.081	97

Preglednica 6: Obiskovalci CTK, aktivni uporabniki in novo vpisani člani v letu 2018 v primerjavi z letom 2017

V letu 2018 je bila knjižnica odprta od ponedeljka do petka 16 ur (8:00–24:00) in v soboto 8 ur (9:00 - 17:00; izjema so bile sobote v podaljšanih vikendih, ko je bila knjižnica namesto do 17 ure odprta do 24 ure), razen v poletnem času (2.7. 2018 - 18.8.2018), ko je bila knjižnica med tednom odprta do 14:00 (izjema so bile srede, ko je bila odprta do 18:00 in ob sobotah do 13:00).

Ob sobotah je veljal v letu 2018 isti režim dela kot ostale dni v tednu, le terjatve se na ta dan niso poravnale.

V letu 2018 smo imeli 20 vikendov podaljšano odprtost (v soboto in nedeljo odprtost knjižnice od 9 do 24 ure): 13.1. in 14.1., 20.1. in 21.1., 27.1. in 28.1., 3.2. in 4.2., 10.2. in 11.2., 17.2. in 18.2., 12.5. in 13.5., 19.5. in 20.5., 26.5. in 27.5., 2.6. in 3.6., 9.6. in 10.6., 16.6. in 17.6., 23.6. in 24.6., 30.6. in 1.6., 25.8. in 26.8., 1.9. in 2.9., 8.9. in 9.9., 3.11. in 4.11., 10.11. in 11.11., 17.11. in 18.11.2018.

1.3.4 Razvoj knjižnične zbirke

Značilnosti v letu 2018

- **Nakup 1.073 tiskanih monografij oz. 18 % manj kot v letu 2017,**
- **dostop do 42.027 enot knjižničnega gradiva oz. 1 % več kot v letu 2017,**
- **dostop do 7.899 naslovov e-revij oz. 5 % več kot v letu 2017.**

Pri nabavi tiskanega gradiva se usmerjamo v nabavo gradiva, ki se dejansko uporablja. Ugotavljamo, da se med tiskanimi knjigami večinoma uporabljajo učbeniki za vse stopnje visokošolskega študija, med tiskanimi revijami pa strokovne revije s področij arhitekture, umetnosti ipd. Večina drugih revij je dostopna v e-obliki. Nabavno politiko v CTK vodi direktor s podporo strokovne skupine za nabavno politiko, katere člani so skrbniki zbirk, predstavniki FRS in drugi strokovni delavci na podlagi internega akta **Navodila o načinu nabave knjižničnega gradiva v Centralni tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani** (sprejeta 16. 5. 2014), ki določa naloge in operativne postopke izvajanja nabavne politike.

VRSTA GRADIVA	Nakup			Dar			Skupaj nakup in dar		
	2017	2018	Ind	2017	2018	Ind.	2017	2018	Ind.
1 Knjige skupaj	1.306	1.073	82	228	185	81	1.534	1.258	82
2 Tiskane revije (letniki)	734	718	98	92	52	57	826	770	93
- slovenske	117	116	99	44	22	50	161	138	86
- tuje	607	590	97	38	22	58	645	612	95
- Nemška knj.	10	12	120	10	8	80	20	20	100
3 Neknjižno gradivo	46	49	107	1	0	0	47	49	104
4 Standardi	178	39	22	0	0	0	178	39	22
5 Skupno tisk. gradivo 1+2+3+4	2.264	1.879	82	321	237	74	2.585	2.116	82
6 E-revije, e-knjige skupaj (dostopni naslovi)	39.225	39.911	102	0	0	0	39.225	39.911	102
7 E-revije (dostopni naslovi)	7.528	7.899	105	0	0	0	7.528	7.899	105
8 E-knjige (dostopni naslovi)	31.697	32.012	101	0	0	0	31.697	32.012	101
Skupaj 5+6	41.489	41.790	101	321	237	72	41.810	42.027	101

Preglednica 7: Razvoj knjižnične zbirke v letu 2018

V letu 2018 smo v primerjavi z letom 2017 pridobili praktično enako število enot gradiva. Nekoliko se je povečalo zagotavljanje dostopa do e-gradiva, zmanjšala pa nabava tiskanega knjižničnega gradiva. Pridobili smo za okoli 20 % tiskanih knjig manj, tiskane revije pa smo pridobili v približno enakem obsegu.

1.3.5 Konzorcijska nabava in upravljanje ter uporaba storitev konzorcijev

Značilnosti v letu 2018:

- **7.771 dostopnih znanstvenih revij v e-obliki oz. 4 % več kot v letu 2017,**
- **1.685.338 uporab celotnih besedil e-knjig in e-revij oz. 4 % več kot v letu 2017,**
- **cena uporabljenega celotnega besedila je znašala 2,41 EUR.**

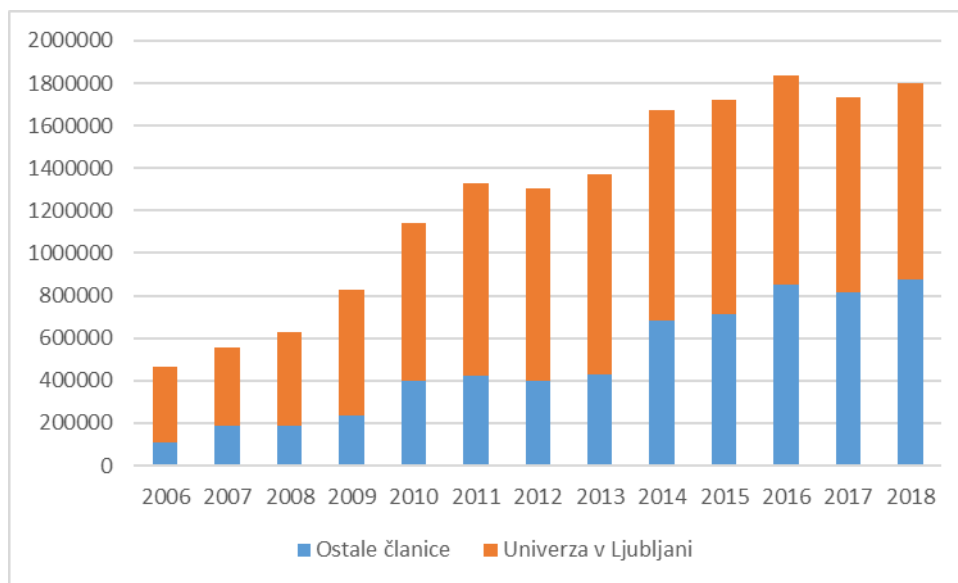
CTK je tudi v letu 2018 koordiniral in upravljal 8 konzorcijskih nabav mednarodne znanstvene literature v Sloveniji. To so servisi elektronskih revij založb American Chemical Society, IEEE, Wiley, Springer Nature, Elsevier, IOS PRESS, JSTOR in Royal Society of Chemistry ter tudi dostop do citatnega indeksa Scopus. V okviru konzorcijskih nabav CTK je bilo dostopnih 7.771 znanstvenih revij.

V letu 2018 je bilo v konzorcijske nabave CTK vključenih 29 konzorcijskih članic, če štejemo tudi Scopus, pa 53.

Uporabniki konzorcijev so v letu 2018 uporabili 1.685.338 celotnih besedil člankov e-revij in poglavij e-knjig. Cena na vpogled je znašala 2,41 EUR.

Prevladujejo vpogledi v celotna besedila člankov iz znanstvenih revij, ki jih je v letu 2018 bilo 1.516.255 oz. 90 % od vse uporabe celotnih besedil.

Največji uporabnik konzorcijskih nabav CTK je UL – v letu 2018 je na UL bilo prenesenih 920.988 člankov e-revij in poglavij e-knjig. Cena uporabljenega celotnega besedila na UL je bila 1,80 EUR.

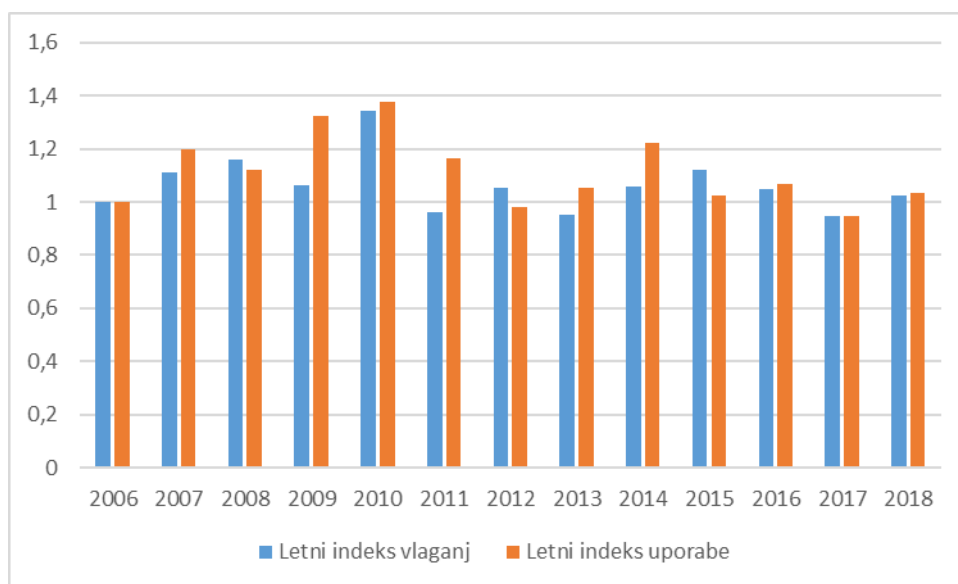
Slika 5: Uporaba storitev konzorcijskih nabav v obdobju od leta 2006 do leta 2018 po članicah (e-revije, e-knjige, SCOPUS)

Delež uporabe storitev konzorcijev CTK na UL od celotne uporabe storitev konzorcijev CTK je v letu 2018 znašal 55 %. Vrednost konzorcijskih nabav za UL je bil 1.971.832 EUR, delež storitev konzorcijev CTK za UL je predstavljal 45 % od celotne vrednosti konzorcijev CTK.

Leto	Sredstva ⁵	Število članic	Št. uporab	Cena/uporaba
2006	2.030.706	9	465.522	4,36
2007	2.259.941	10	558.406	4,05
2008	2.619.742	13	625.444	4,19
2009	2.781.941	12	829.576	3,35
2010	3.734.256	22	1.140.633	3,27
2011	3.598.721	71	1.330.321	2,7
2012	3.790.267	56	1.302.580	2,91
2013	3.599.554	36	1.370.553	2,63
2014	3.801.528	51	1.676.205	2,27
2015	4.256.945	51	1.718.826	2,47
2016	4.470.922	52	1.834.179	2,44
2017	4.245.443	53	1.736.202	2,61
2018	4.349.454	53	1.797.281	2,41

Preglednica 8: Uporaba storitev konzorcijev CTK in izdatki v obdobju od leta 2006 do leta 2018 (e-knjige, e-revije, SCOPUS)

⁵ Upoštevana tudi sredstva za naročnine po članicah.

Slika 6: Letni indeksi rasti uporabe in rasti vlaganj v mednarodno znanstveno literaturo v obdobju od leta 2006 do leta 2018

Uporaba citatnega indeksa Scopus, v katerega je bilo vključenih 44 organizacij, je znašala 111.943 uporab.

		Science Direct	SpringerLink	ACS	IEEE	Wiley	IOS	JSTOR	Scopus	RSC
1	Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije		x							
2	Fakulteta za komercialne in poslovne vede		x						x	
3	Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici								x	
4	Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin		x			x			x	
5	GEA College – Fakulteta za podjetništvo		x						x	
6	Geološki zavod Slovenije	x	x						x	
7	Gozdarski inštitut Slovenije					x				
8	Inštitut Jožef Stefan	x	x	x	x	x			x	x
9	Inštitut za kovinske materiale in tehnologije	x	x						x	
10	Inštitut za novejšo zgodovino							x	x	
11	Kemijski inštitut	x	x	x		x			x	x
12	Kmetijski inštitut Slovenije	x	x						x	
13	Nacionalni inštitut za biologijo					x				
14	Narodni muzej Slovenije							x		
15	Nova univerza		x						x	
16	Onkološki inštitut Ljubljana	x	x			x			x	
17	Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana	x							x	
18	Splošna bolnišnica Celje	x	x			x	x		x	
19	Splošna bolnišnica Jesenice	x	x						x	
20	Statistični urad RS						x			
21	Univerza na Primorskem	x	x			x		x	x	
22	Univerza v Ljubljani	x	x	x	x	x	x	x	x	x
23	Univerza v Mariboru	x	x	x	x	x	x	x	x	x
24	Univerza v Novi Gorici	x	x	x				x	x	
25	Univerzitetni klinični center Maribor	x	x			x				
26	Univerzitetni rehabilitacijski inštitut RS						x			
27	Univerzitetno in raziskovalno središče Novo mesto		x						x	
28	Splošna bolnišnica Novo mesto		x							
29	Zavod za gradbeništvo Slovenije		x						x	
30	ZRC SAZU	x	x					x	x	
31	Ortopedska bolnišnica Valdoltra		x							
32	Alma mater Europaea - Evropski center, Maribor								x	
33	Alma Mater Europeaea - ISH								x	
34	Biotehniški center Naklo								x	
35	DOBA								x	
36	Evropska pravna fakulteta v Novi Gorici								x	
37	Fakulteta za dizajn, pridružena članica UP								x	
38	Fakulteta za državne in evropske študije								x	
39	Fakulteta za informacijske študije								x	
40	Visoka šola za hotelirstvo in turizem Bled								x	
41	IBS Mednarodna poslovna šola Ljubljana								x	
42	IEDC - Poslovna šola Bled								x	
43	Inštitut informacijskih znanosti (IZUM)								x	
44	Inštitut za ekonomska raziskovanja								x	
45	Inštitut za hidravlične raziskave								x	
46	Inštitut za narodnostna vprašanja								x	
47	ARRS								x	
48	Pedagoški inštitut								x	
49	Urbanistični inštitut Republike Slovenije								x	
50	Visoka šola za računalništvo								x	
51	Visoka šola za storitve								x	
52	Fakulteta za tehnologijo polimerov								x	
53	Zavod za ribištvo Slovenije								x	
	skupaj članov	15	23	5	3	11	5	7	44	4

Preglednica 9: Člani konzorcijev CTK v letu 2018

1.3.6 Uporaba knjižničnega gradiva in elektronskih informacijskih virov

Značilnosti v letu 2018:

- 71.262 izposojenih kosov tiskanega gradiva oz. 13 % manj kot v letu 2017,
- 2.002.128 uporab e - virov oz. 4 % več kot v letu 2017,
- 59 % uporabe e-virov je bilo s strani uporabnikov z UL.

1.3.6.1 Izposoja tiskanega gradiva

CTK je v letu 2018 izposodil 71.262 enot tiskanega gradiva, 13 % manj kot v letu poprej.

UPORABNIKI	VSE GRADIVO SKUPAJ		
	2017	2018	Indeks
vsi člani	81.910	71.262	87
študenti	51.889	46.431	90

Preglednica 10: Izposoja tiskanega gradiva CTK v letu 2018 v primerjavi z letom 2017

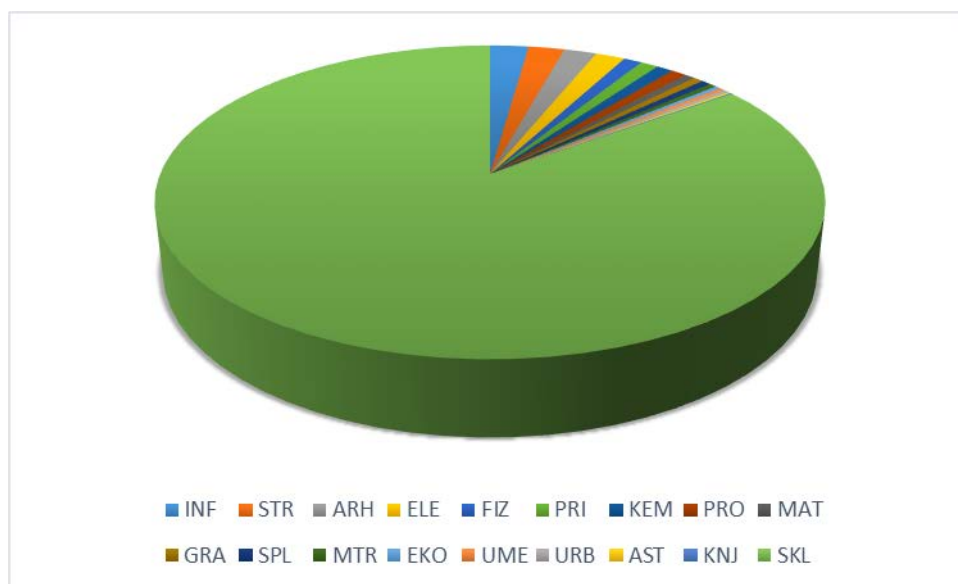
Kategorija	Število izp. enot	Odstotek (%)
redni študenti	44.096	62
izredni študenti	1.956	3
podiplomski študenti	785	1
srednješolci	1.457	2
zaposleni	17.265	24
zaposleni na univerzi	1.293	2
upokojenci	1.371	2
nezaposleni	2.771	4
pravne osebe	268	>1
Skupaj	71.262	100

Preglednica 11: Uporaba tiskanega gradiva CTK v letu 2018 po kategorijah uporabnikov

Kategorija	Število izp. enot	Odstotek (%)
redni študenti	1.913	19
izredni študenti	267	3
podiplomski študenti	58	>1
srednješolci	34	>1
zaposleni	6.368	64
zaposleni na univerzi	82	1
upokojenci	51	>1
nezaposleni	981	10
pravne osebe	172	2
Skupaj	9.926	100

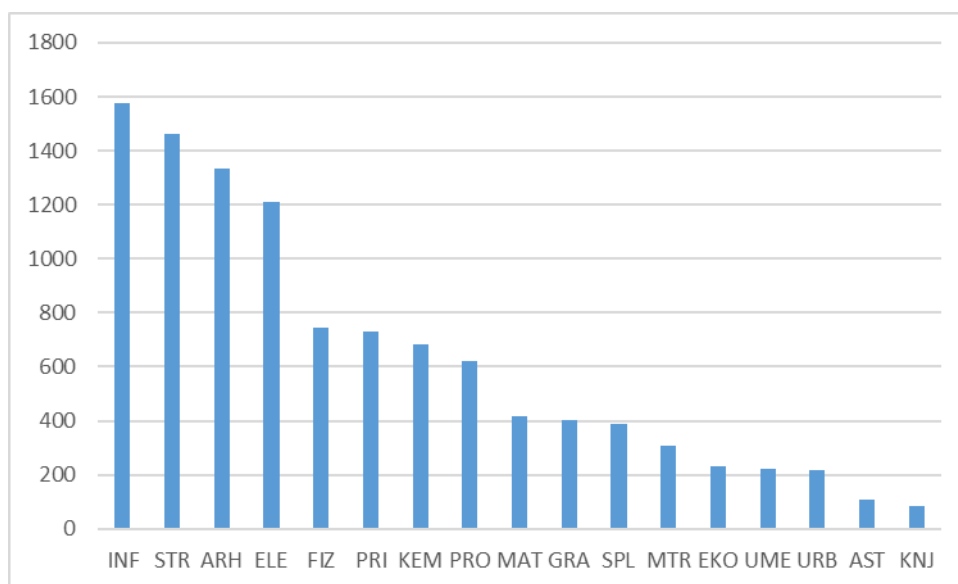
Preglednica 12: Uporaba tiskanih revij CTK v letu 2018

Največ gradiva je bilo izposojenega s področij informatike, strojništva, arhitekture in elektrotehnike. Približno 85 % celotne izposoje tiskanega gradiva je bilo iz skladišča, kjer gradivo ni razporejeno po strokovnih področjih in zato ne moremo oceniti, katero področje je med uporabniki najbolj iskano.

Slika 7: Delež izposoje iz skladišča in prostega pristopa v letu 2018.

Iz skladišča smo v letu 2018 izposodili 60.526 kosov gradiva oz. okoli 85 % od vsega izposojenega gradiva. Iz prostega pristopa, kjer je postavljeno okoli 10 % gradiva, pa smo izposodili 15 % od vsega izposojenega gradiva.

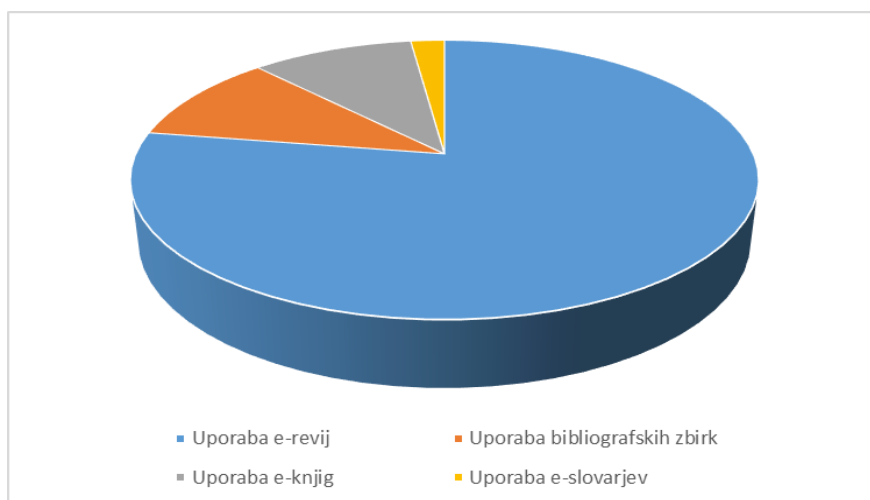

Slika 8: Izposoja monografskih publikacij iz prostega pristopa v letu 2018 po strokovnih področjih

V letu 2018 je bila uporaba elektronskih informacijskih virov nekoliko večja kot v letu pred tem.

Tip inf. vira	2017	2018	Indeks
Uporaba e-revij	1.469.010	1.553.252	106
Uporaba bibliografskih zbirk	192.084	207.519	108
Uporaba e-knjig	211.183	199.885	95
Uporaba e-slovarjev	52.603	41.472	77
skupno	1.924.361	2.002.128	104

Preglednica 13: Uporaba elektronskih informacijskih virov CTK po tipu v letu 2018

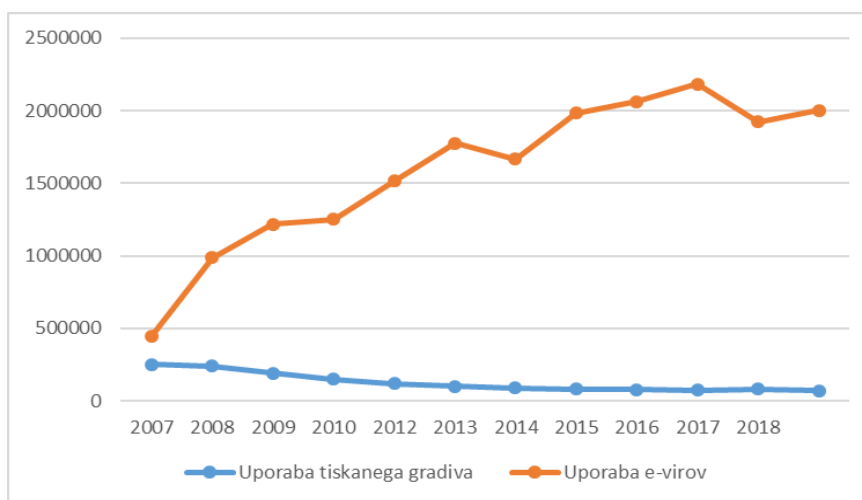

Slika 9: Struktura uporabe elektronskih informacijskih virov po tipu v letu 2018

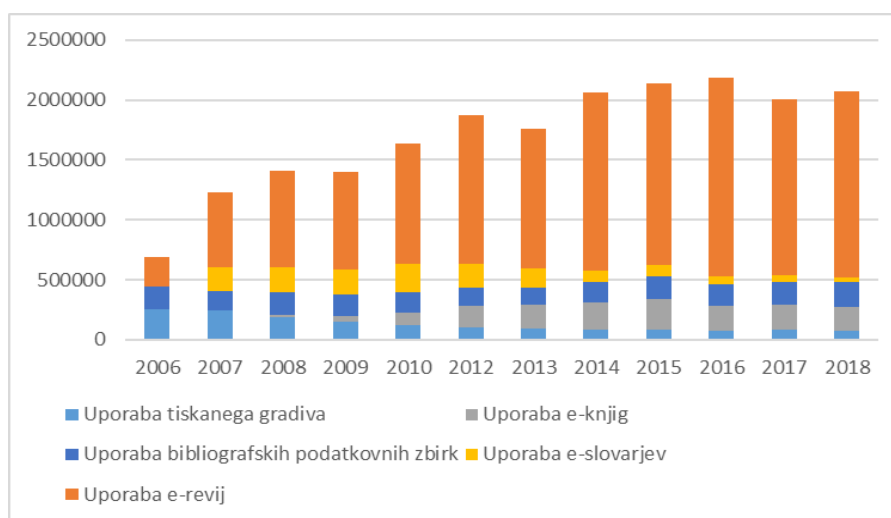
V letu 2018 je bil delež uporabe elektronskih informacijskih virov s strani uporabnikov z UL 59 % oz. za 2 % manjši kot leto pred tem.

Tip inf. vira	2017	2018	Indeks
Uporaba e-revij	846.017	873.328	103
Uporaba bibliografskih zbirk	130.049	144.671	110
Uporaba e-knjig	139.326	124.950	89
Uporaba e-slovarjev	52.603	41.472	79
skupno	1.167.995	1.184.421	101

Preglednica 14: Uporaba elektronskih informacijskih virov CTK po tipu v letu 2018 – Univerza v Ljubljani

Slika 10: Izposoja tiskanega gradiva in uporaba elektronskih informacijskih virov CTK v obdobju od leta 2006 do leta 2018

Slika 11: Uporaba posameznih tipov elektronskih informacijskih virov CTK v obdobju od leta 2006 do leta 2018

1.3.7 Medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov

Značilnosti v letu 2018:

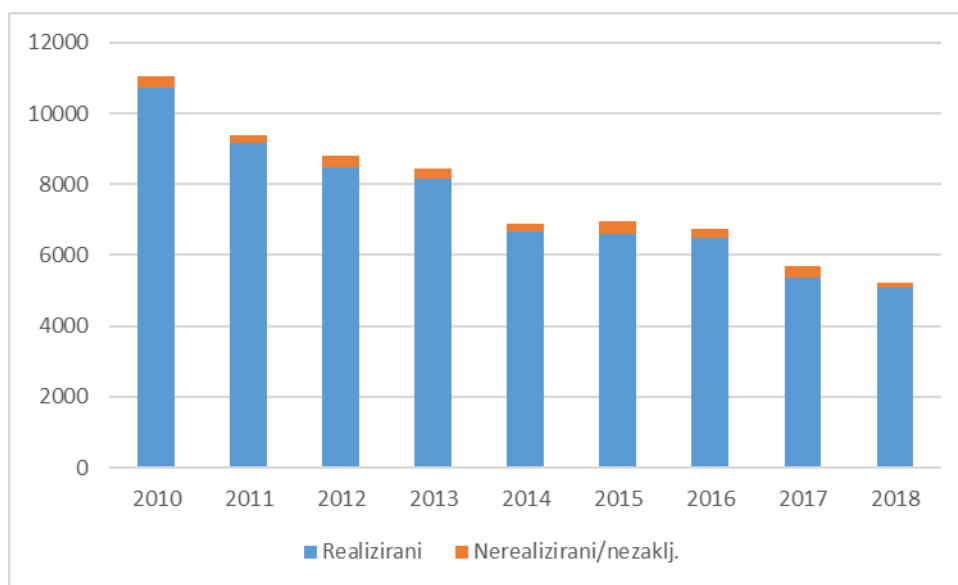
- **5.086 realiziranih zahtevkov oz. 5 % manj kot v letu 2017,**
- **97 % realiziranih zahtevkov,**
- **povečanje posredovanja standardov za 5 % v primerjavi s preteklim letom.**

Pregled realizacije naročil v zadnjih enajstih letih jasno kaže na vplive okolja pri poslovanju oddelka, saj sta začela število naročil in njihova realizacija upadati z razvojem finančne in gospodarske krize v državi, po drugi strani pa so tehnološki razvoj, uspešna pogajanja in bogata konzorcijska ponudba elektronskih revij in v manjši meri elektronskih knjig zmanjšala potrebo uporabnikov po storitvah MI. Vpliv večje dostopnosti relevantnih virov zaradi OA gibanja bo opaznejši v naslednjih letih. Število realiziranih naročil se je v desetletnem obdobju znižalo za več kot 50 %. Glavna dejavnika upada za to sta bogata konzorcijska ponudba digitalnih virov, ki se vsako leto dopolnjuje in širi, ter visoke oz. vedno višje založniške cene člankov in drugih virov, ki uporabnike odvrčajo od naročil.

V letu 2018 smo imeli vseh zahtevkov 5.206, od tega je bilo realiziranih 5.086, odprtih v obdelavi ter nerealiziranih je ostalo 120.

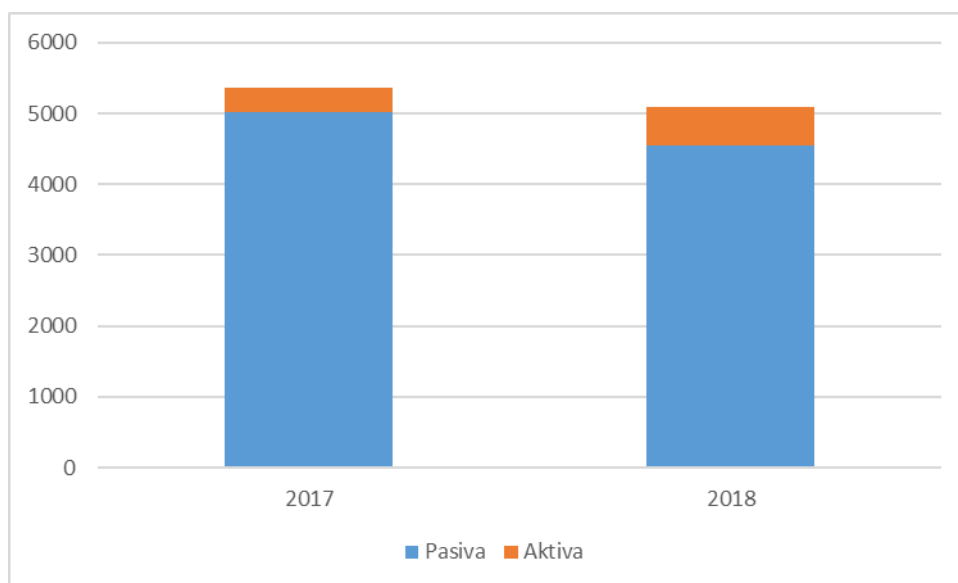
1.3.7.1 Odstotek realizacije

Odstotek realizacije zahtevkov je znašal 97 % oz. je bil za 2 % manjši kot leto poprej.

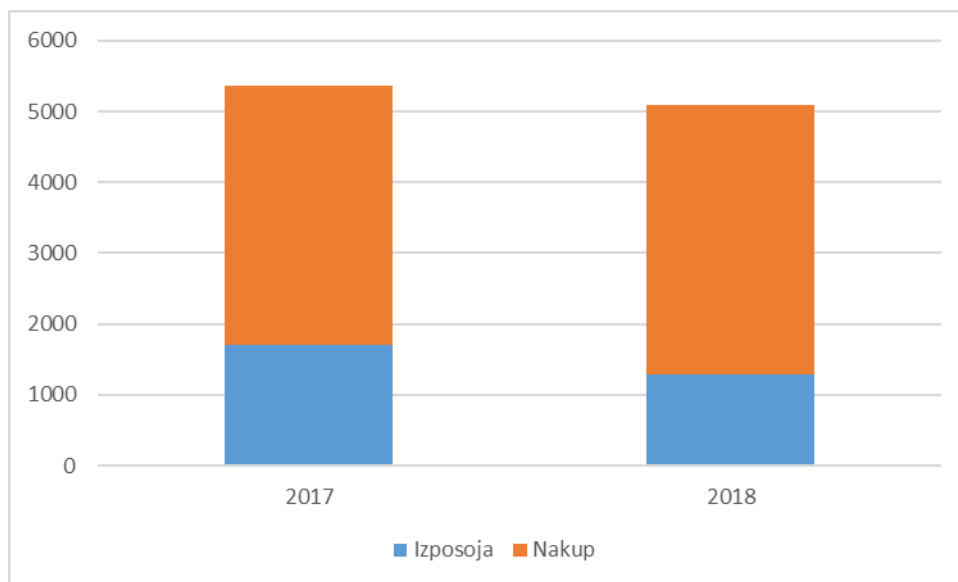
Slika 12: Skupno število zahtevkov in realizacija v obdobju od leta 2010 do leta 2018

1.3.7.2 Aktivna/pasivna medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov

Slika 13: Aktivna in pasivna medknjižnična izposoja in posredovanje virov v letih 2017 in 2018

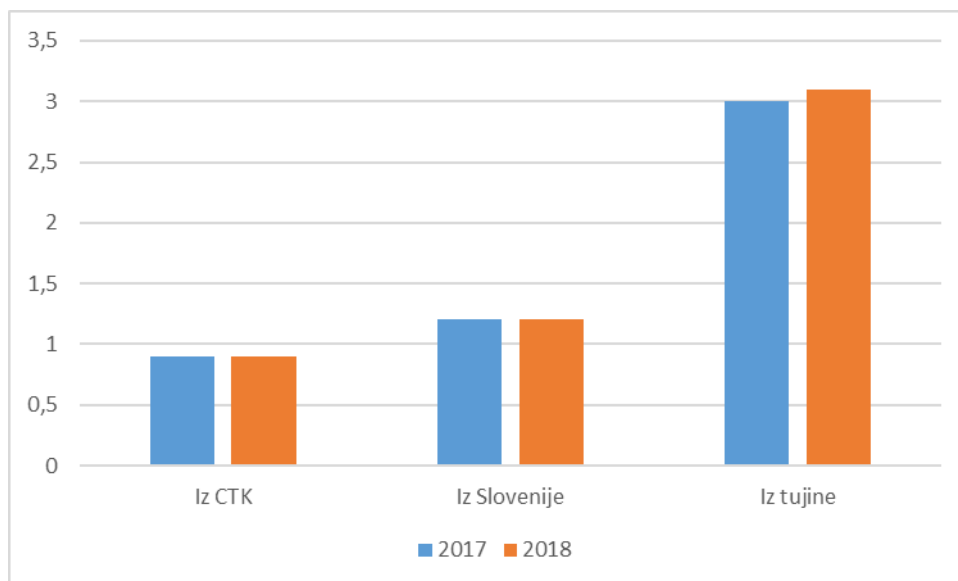
1.3.7.3 Struktura storitev

Slika 14: Struktura storitev v letih 2017 in 2018

Prevladuje nakup virov, izposoja predstavlja le okoli 25 % vseh storitev.

1.3.7.4 Hitrost dobave

Slika 15: Hitrost dobave dokumentov v letih 2017 in 2018 v dnevih

1.3.7.5 Dobava standardov

V letu 2018 smo dobavili 393 standardov iz Slovenije, kar je porast za 5 % v primerjavi z letom poprej.

Poleg vsakodnevnega dela s strokovni delavci oddelka opravili še druge pomembne naloge:

- revizija in inventura standardov,
- upravljanje nemške zbirke,
- skrbništvo zbirk,
- vodstvo skupin po knjižnici.

1.3.8 Informacijske storitve, standardoteka in PATLIB center

Značilnosti v letu 2018:

- **34.846 različnih informacijskih storitev oz. 65 % več kot v letu 2017,**
- **6.776 poizvedb iz baz podatkov oz. 11 % več kot v letu 2017,**
- **povečanje uporabe repozitorija DiRROS za več kot 30 %.**

Skupno je bilo v letu 2018 opravljenih 34.846 informacijskih in dokumentacijskih storitev ter izdelkov različnih tipov oz. 65 % več kot leto poprej. Povečanje gre predvsem na rovaš vnosa standardov v Katalog standardov CTK, beležili pa smo tudi povečanje poizvedb za uporabnike ter povečanje bibliografij raziskovalcev.

VRSTA STORITVE	2017	2018	2018/2017
Tematske poizvedbe	1.166	987	85
Poizvedbe iz baz podatkov skupaj	6.090	6.776	111
Svetovanje	368	306	83
Krajše informacije	1.451	1.503	104
Informacije iz COBIB-a	3.646	3.259	89
Informacije o citiranosti	118	36	31
Signalne informacije	16	16	100
Vnos v COBIB - vsebinska obdelava	2.330	3.255	140
Vnos v ICONDO	176	147	84
Vnos v katalog standardov	169	12.630	7473
OSIC-verifikacija bibliografskih zapisov	3.139	2.968	95
Bibliografije raziskovalcev	2.490	2.963	119
SKUPNO	21.159	34.846	165

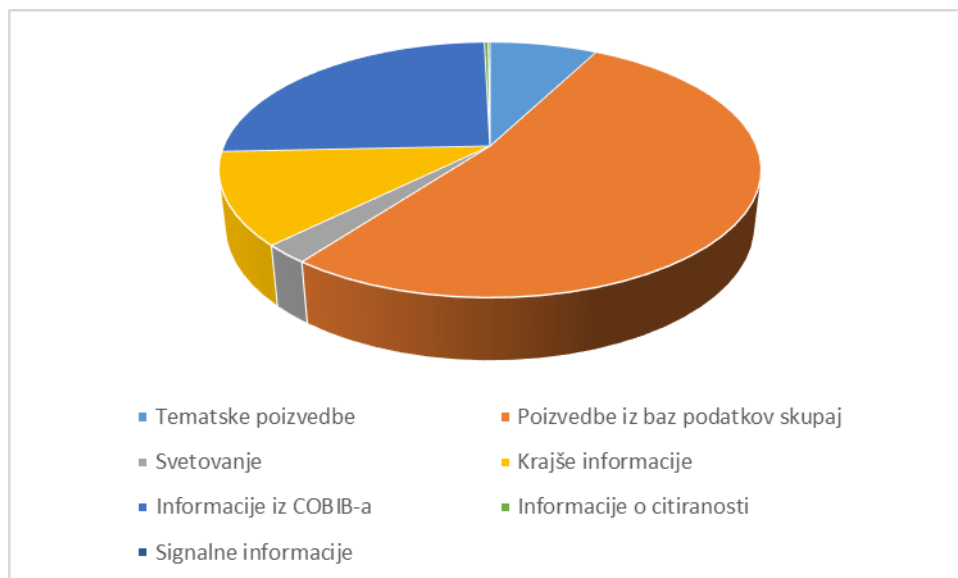
Preglednica 15: Število informacijskih storitev glede na vrsto v letu 2018 v primerjavi z letom 2017

Obseg dela na projektu Osrednjega specializiranega informacijskega centra za tehniko (OSICT) je bil nekoliko večji kot leto poprej. Vse naloge smo uspešno opravili. Posebej pa je potrebno omeniti, da sta se dosedanja vodja OSIC-a za tehniko ter še ena informacijska specialistka, ki je sodelovala tudi pri delu OSIC-a med letom upokojili in smo morali z novimi zaposlitvami ter notranjimi prerazporeditvami dela to ustrezno pokriti. Delo OSIC-a za tehniko je obsegalo sodelovanje pri optimiranju metodoloških osnov vodenja bibliografij raziskovalcev, spremljanje in nadziranje ustreznosti razvrstitve bibliografskih enot raziskovalcev, organiziranje arbitraže v primeru vsebinsko spornih tipologij, redigiranje bibliografskih zapisov, vrednotenje kakovosti bibliografskih zapisov in druge naloge. Povečuje se strokovna zahtevnost dela, saj je vse več zapletenih primerov pri verifikaciji tipologij, pri pomoči in svetovanju pristojnim organom pri arbitražah ter pri svetovanju raziskovalcem glede izbire posameznih znanstvenih revij in drugih primarnih virov za objavo. Velikega pomena je, da strokovnjaki na tem področju permanentno pridobivajo ustrezne informacije in kompetence, da lahko odgovorno delo tudi kakovostno opravijo.

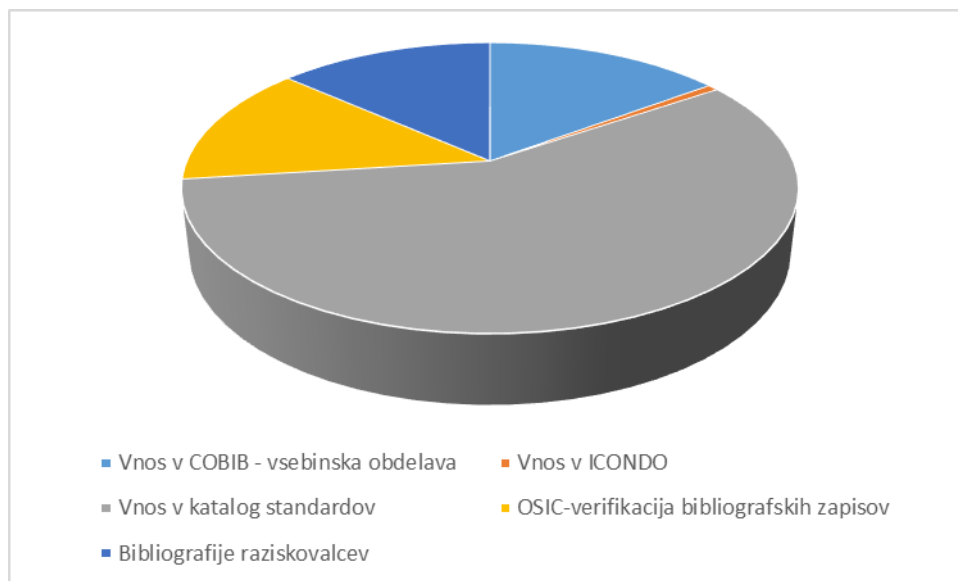
V letu 2018 smo nadaljevali z vzdrževanjem Digitalnega repozitorija raziskovalnih organizacij Slovenije DiRROS ter predlagali spremembe za izboljšanje delovanja. V letu 2018 je DiRROS uporabljalo 12 raziskovalnih organizacij, ki smo jim zagotovili izobraževanje in polno podporo pri uporabi repozitorija. Z rednimi sestanki ob sredah smo nudili kakovostno pomoč uporabnikom. V letu 2018 smo beležili 943.604 uporab repozitorija oz. za 54 % več kot leto poprej, uporabniki so na svoj računalnik prenesli 56.060 znanstvenih del oz. 1,5 krat več kot v letu poprej. Vse to govori v prid naši odločitvi, da DiRROS sploh vzpostavimo.

Zaradi možnosti samostojnega iskanja informacij so uporabniki vedno bolj zahtevni, zato nekoliko narašča število uporab baz podatkov ob nekoliko zmanjšanemu številu tematskih poizvedb.

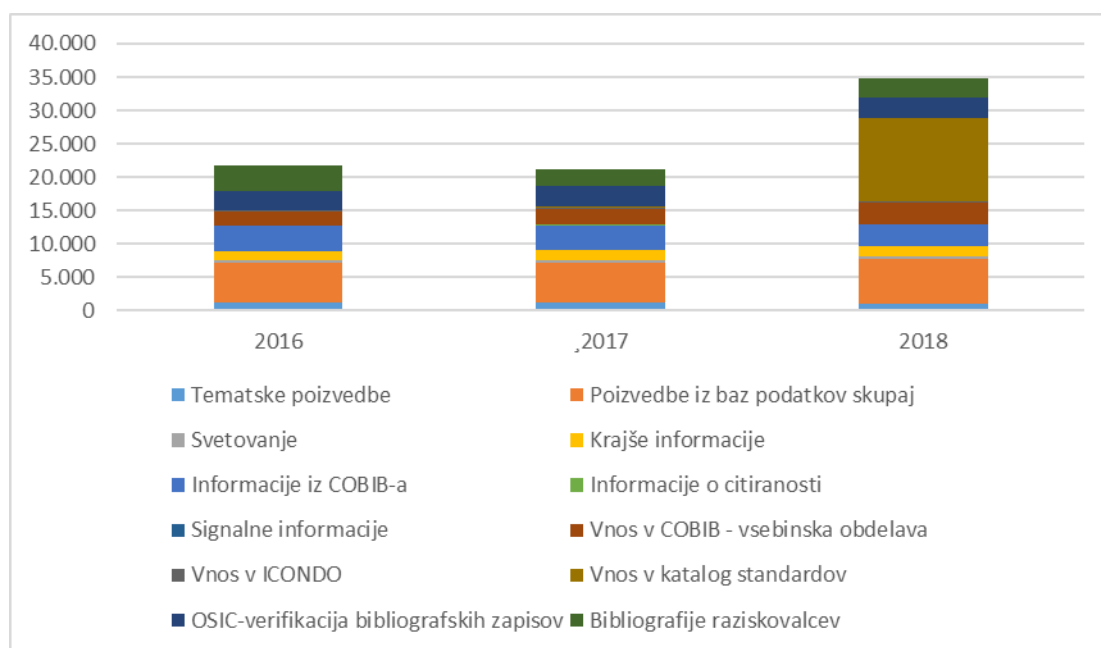
Z veliko angažiranostjo sodelavcev oddelka pa tudi sodelavcev iz ILL smo uspeli vzdrževati ažurnost kataloga standardov ter revizijo/inventuro standardov. Katalog smo dopolnili še s podatkovno zbirko JUS ter uspešno rešili vse informacijske naloge na področju standardizacije.

Slika 16: Struktura informacijskih storitev v CTK v letu 2018

Slika 17: Struktura dokumentalističnih storitev in izgradnje podatkovnih zbirk v CTK v letu 2018

Slika 18: Struktura informacijskih ter dokumentalističnih storitev in izgradnje podatkovnih zbirk v CTK v obdobju od leta 2016 do leta 2018

1.3.9 Usposabljanje uporabnikov, svetovanje in razvoj

Značilnosti v letu 2018:

- 3.321 vseh udeležencev usposabljanja oz. 8 % več kot v letu 2017
- 295.362 dostopov do portala DiKUL oz. 2 % več kot v letu 2017,
- povečanje števila študentov v programih usposabljanja za 5 %.

1.3.9.1 Usposabljanje in prireditve za uporabnike v CTK v letu 2018

Vrsta	Število udeležencev	Število izvedenih usposabljanj
Tečaji in predstavitve	545	28
Vodeni ogledi	565	25
Strokovno usposabljanje (za CTK in zunanje)	46	2
Sodelovanje v študijskih programih	390	11
Kratka individualna usposabljanja uporabnikov	1.482	1.482
Strokovna srečanja	120	1
Usposabljanje na drugih inštitucijah	68	3
Delovna praksa	1	1
Predstavitve obiskovalcem iz tujine	4	2
Razstave	100	2
Skupaj	3.321	82⁶

Preglednica 16: Usposabljanje uporabnikov v CTK v letu 2018

	Število udeležencev		
	2017	2018	Ind.
Študenti	1.838	1.946	105
Srednješolci	748	1.105	147
Ostali	486	270	55
Skupaj	3.072	3.321	108

Preglednica 17: Struktura udeležencev izobraževanja v letih 2017 in 2018

Tečaji: Večino tečajev so obiskale organizirane skupine srednješolcev in študentov, ki so spoznavali načine pridobivanja informacij v knjižnicah. V letu 2018 je bil povečan obisk srednješolcev. Opažamo pa upad interesa za tovrstne oblike usposabljanja, če niso organizirane v okviru formalnih učnih vsebin.

Vodeni ogledi: Cilj ogledov je temeljna predstavitev dejavnosti knjižnice. Vsebino prilagajamo potrebam posameznih šol.

⁶ Brez kratkih individualnih usposabljanj uporabnikov.

CTK so obiskali dijaki in študenti sledečih organizacij:

- Srednja šola tehniških strok Šiška,
- Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana
- OŠ Šentjernej,
- Šolski center Kranj,
- Gimnazija in srednja šola Kočevje,
- Tehniška gimnazija Novo mesto,
- Tehniška gimnazija Koper,
- Vegova Ljubljana,
- Biotehniška fakulteta UL.

Kratka individualna usposabljanja uporabnikov: Ta vrsta usposabljanja je najenostavnejša, a zelo pomembna metoda predstavitve in načina uporabe informacijskih virov. Pomembno pri tem načinu usposabljanja je, da uporabniki sami poiščejo pomoč pri posameznih strokovnih delavcih v CTK. Usposabljanje izvajajo strokovni delavci v čitalnici in informacijski specialisti oddelka IRIS.

Sodelovanje v študijskih programih: Obisk CTK in predstavitev virov je že več let vključen v nekaterih študijskih programih. V okviru vaj smo sodelovali pri izvedbi študijskih programov na sledečih fakultetah:

- Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta,
- Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta,
- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo.
- Visoka šola za storitve, Ljubljana.

Obiski iz tujine: V letu 2018 so nas obiskali kolegi – knjižnični strokovnjaki iz Španije, Velike Britanije, Hrvaške, Nemčije, Švice, Italije in Turčije.

Strokovna praksa: V sodelovanju z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete UL je bil na delovni praksi 1 študent bibliotekarstva, informacijske znanosti in knjigarstva.

Strokovna srečanja: V sodelovanju z mednarodno strokovno organizacijo LIBER in Scientific Knowledge Services smo organizirali 8. srečanje članic konzorcijev CTK.

Slika 19: Srečanje članic konzorcijev CTK (Foto: Gašper Lešnik)

Razstave: Organizirali smo dve razstavi in sicer fotografski razstavi Kota 37 ter Peru, Bolivija, Čile.

Slika 20: Otvoritev razstave Kota 37 (Foto: Gašper Lešnik)

1.3.9.2 Razvojna dejavnost ter ocenjevanje kakovosti CTK v letu 2018

Vzdrževanje portala DiKUL: Tekoče vzdrževanje portala DiKUL je obsegalo popravke, brisanje starih in dodajanje novih virov v portal, vzdrževanje zbirke fondov elektronskih gradiv knjižnic UL ter vzdrževanje sistemov za oddaljeni dostop (v sodelovanju z NUK). V letu 2018 smo aktivno vzdrževali telefonsko pomoč uporabnikom, kar se je izkazalo za zelo učinkovito. Aktivno smo sodelovali z IZUM-om pri vzpostavitvi projekta ADZ – Akademsko

digitalna zbirka, ki bi lahko ob ustrezni programski rešitvi v COBISS-u nadomestil trenutno platformo DiKUL. Aktivno smo sodelovali tudi pri razvoju programske opreme za repozitorij DiRROS. DiRROS slovenskim raziskovalnim inštitutom, samostojnim raziskovalcem in drugim uporabnikom ponuja storitev objavljanja in hrambe različnih elektronskih dokumentov brezplačno. Združljivost z navodili OpenAIRE zagotavlja izmenjavo vsebin z drugimi repozitoriji ter izpolnjevanje določil Evropske komisije glede odprte dostopnosti recenziranih znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov, ki so rezultat z javnimi sredstvi financiranih projektov iz okvirnih programov FP7 in Obzorje 2020, kakor tudi zahtev slovenske nacionalne strategije, inštitucionalnih politik in financerjev.

Učna delavnica: Po uspešni namestitvi 3D tiskalnika v letu 2017 smo v letu 2018 namestili tudi 3D skener. Namen namestitve tovrstnih naprav je, da se študenti in drugi uporabniki seznanijo z novimi uporabnimi tehnologijami, ki so za posameznika še predrage, se pa lahko koristno aplicirajo pri strokovnem in raziskovalnem delu. Namestitev 3D tiskalnika in 3D skenerja je prvi korak pri vzpostavitvi sodobne učne delavnice v CTK.

Slika 21: 3D skener– nova pridobitev za uporabnike

1.3.9.3 Obveščanje uporabnikov ter promocija CTK v letu 2018

Obveščanje v okolju družbenih omrežij: sprotno smo vzdrževali spletna dnevnika CTK in DiKUL. V letu 2018 smo v CTK nadaljevali obveščanje v družbenih omrežjih ter po e-pošti.

Zloženke in prospekti: Prenovili smo publikacijo Vodnik po virih in storitvah CTK. Organizirali smo promocijo novih informacijskih virov.

1.3.9.4 Sodelovanje z UL v letu 2018

Z UL smo sodelovali na več različnih načinov. Najbolj pomembno delo za UL je bilo operativno vzdrževanje virov in storitev DiKUL. Sodelovali smo tudi v Komisiji za razvoj knjižničnega sistema UL, v Komisiji za razvoj informacijskega sistema UL ter v različnih delovnih skupinah. Kot vsako leto smo tudi v letu 2018 koordinirali nabavo tiskanih izvodov znanstvenih revij za konzorcije, kjer je bilo to potrebno.

1.3.9.5 Bibliografija zaposlenih v letu 2018

Čop, Brane. "Pisatelju sem se ob vsakem stavku klanjal". Primorske novice, 72, št. 203 (4. sep. 2018), str. 14-15.

Dekleva Smrekar, Doris. Novi pogledi na Plečnikov spomenik v Črni na Koroškem. Črjanske cajtnge : [informativno glasilo občine Črna na Koroškem], apr. 2018, št. 67, str. 8-11.

Dekleva Smrekar, Doris. Informacijska podpora CTK za študente arhitekture. Ljubljana: [samozal.] D. Dekleva Smrekar, 2018. 18 f.

Pušnik, Miro. Encouraging "Open Science literacy" : four years of Focus on Open Science workshops : lecture at the Focus on Open Science workshop, Belgrade, 12. 11. 2018. Dostopno na <http://www.ck.uni-lj.si/users/pusnik/prezentacije/bgd.ppt>.

Pušnik, Miro. Strategija razvoja visokošolskih knjižnic 2018 - 2024 (predlog) : predavanje na strokovnem posvetovanju sekcij ZBDS "Standardi in knjižnice" / "Standards for Libraries", Maribor, 27. september 2018. Dostopno na http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2013/predstavitev_pusnik2018.pdf.

Pušnik, Miro. (Pre)drage objave v prestižnih znanstvenih revijah. Vizjak Pavšič [oseba, ki intervjuja]. Delo (priloga Znanost), 60, št. 78 (5. 4. 2018), str. 13.

1.3.9.6 Udeležba na strokovnih konferencah v letu 2018

10th Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference (QQML2018), 22 - 26. maj 2018, Chania, Grčija. Strokovnega srečanja se je udeležila Darja Vajs.

Strokovno posvetovanje sekcij Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. 27 - 28. september 2018, Maribor. Strokovnega srečanja sta se udeležila Darja Vajs in Miro Pušnik (enodnevna udeležba 28. september 2018).

Patlib konferenca 2018, 3. – 4. maj 2018, Ljubljana. Strokovnega srečanja se je udeležil Marko Šercelj.

Bibliothekartag, 12. - 14. 6. 2018, Berlin. Strokovnega srečanja se je udeležil Brane Čop.

Liber 2018, 4. – 6. julij 2018, Lille, Francija. Strokovnega srečanja se je udeležil Miro Pušnik.

Internet Librarian 2018, 16. – 17. oktober 2018. London. Strokovnega srečanja sta se udeležila Uroš Kunaver in Miro Pušnik.

Open Access Monitoring - Approaches and Perspectives, 9.4.2018, Dunaj. Strokovnega srečanja sta se udeležili Maja Vihar in Tatjana Intihar.

Kongres izvajalcev računovodskih storitev, 11. – 12. oktober 2018, Laško. Strokovnega srečanja se je udeležila Vesna Kalabić.

8. strokovno srečanje slovenskih nabavnih konzorcijev mednarodne znanstvene literature, 11. 9. 2018, Ljubljana. Strokovnega srečanja so se udeležili Tatjana Intihar, Maja Vihar, Darja Vajs, Miro Pušnik, Tomaž Fidler, Gašper Lešnik.

Dan ARRS, 23. 10. 2018, Ljubljana. Strokovnega srečanja so se udeležili Iztok Skulj, Maja Vihar, Doris Dekleva Smrekar, Tatjana Intihar in Miro Pušnik.

Odpri dostop v humanistiki, 22. 5. 2018, Ljubljana. Strokovnega srečanja sta se udeležila Maja Vihar in Miro Pušnik.

Dan arhitektov, 12. 10. 2018, Ljubljana. Strokovnega srečanja se je udeležila Doris Dekleva Smrekar.

Mreža znanja, 21. – 22. 10. 2018, Ljubljana. so se udeležili Iztok Skulj, Maja Vihar, Doris Dekleva Smrekar.

Odpri znanost: Izzivi in priložnosti za raziskovalce na začetku kariere, 13. 12. 2018, Ljubljana. Strokovnega srečanja so se udeležili Miro Pušnik, Maja Vihar, Doris Dekleva Smrekar.

1.3.10 Razvojne naloge CTK na področju informacijske tehnologije v letu 2018

Razvojne naloge:

- Upravljalni smo s portalom DiKUL (urejanje podatkov o zalogi in dostopu do e-gradiv, urejanje podatkov in nastavitve za dostop in iskanje po e-virih ter urejanje podatkov o IP-območjih in drugih nastavitvah posameznih grup). Sproti smo tudi reševali nekatere probleme, ki so nastali pri uporabi DiKUL.
- Sodelovanje pri pripravi projekta Akademsko digitalna zbirka Slovenije, ADZ.si.
- Sodelovanje pri vpeljavi GDPR.
- Sodelovanje pri nabavi in prenovi prostora za izposojeno gradivo.
- Vzpostavitev virtualnega omrežja in namestitve novega požarnega zidu.
- Prenova videonadzornega sistema.
- Implementacija in upravljanje programske opreme za 3D skener.

Naloge tekoče podpore in ostale sprotne naloge:

- zagotavljanje obratovalnega stanja mreže PC,
- vzdrževanje elektronske čitalnice v prostem pristopu in podpora uporabnikom,
- vzdrževanje računalniške učilnice in podpora pri izvajanju izobraževanj za uporabnike,
- izobraževanje in podpora zaposlenim pri tekočem delu,
- izvajanje varnostne politike,
- vzdrževanje domače strani in ostalih informacijskih sistemov,
- vzdrževanje strežnikov in podatkovnih zbirk,
- nabave in instalacije opreme,
- reševanje okvar in trenutnih problemov,
- storitve arhiviranja, tiskanja in drugih uslug,
- oblikovanje besedil in tiskanje edicij,
- organizacijska pomoč (seminarji, konference...),
- izvedba inventure osnovnih sredstev (razen gradiva),
- ostale tekoče naloge.

Poleg tekočih nalog s področja IT-infrastrukture smo:

- izvajali podporo pri evidenci delovnega časa CTK,
- poleg javnih naročil za nabavo opreme vodili tudi vsa javna naročila za področje materialnih stroškov, vključno s pripravo pogodb za ta naročila,
- sodelovali pri pripravi internih aktov CTK,
- sodelovali pri pripravi in izvedbi javnih razpisov za nakup literature.

1.3.11 Portal Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani

Tudi v letu 2018 je portala DiKUL v okviru triletna pogodbe deloval na programski platformi EBSCO Discovery Service – EDS.

Pri vzdrževanju portala so se pojavljale številne težave. Razlogov za težave je več, ključni pa je arhitektura platforme same. Pogosto so se samodejno spreminjale nastavitve v portalu EDS, izgubljal se je tudi dostop do celotnih besedil. Ugotavljamo, da se to posledično pozna tudi v manjši uporabi celotnih besedil skozi portal DiKUL, saj je bilo število dostopov do portala sicer večje kot v letu pred tem. Zato smo v te segmente upravljanja morali vložiti veliko truda.

Kazalnik	2017	2018	Indeks
Število vključenih zbirk	131	132	100
Število dostopov do portala	288.636	295.362	102
Število uporabljenih celotnih besedil	226.990	158.421	77

Preglednica 18: Uporaba portala DiKUL v letu 2018

1.3.12 Naloge vodstva CTK

1.3.12.1 Delo direktorja v letu 2018

Direktor je organiziral in vodil delo ter poslovanje knjižnice. Poleg zagotavljanja ter izvajanja vsakoletnih pogodb s financerji MIZŠ MK ter z vsemi dobavitelji je bilo najpomembnejše delo opravljeno na razpisu ARRS za sofinanciranje tuje znanstvene literature in baz podatkov.

ARRS je CTK ter konzorcijem CTK za leto 2018 dodelil znatno več sredstev za elektronski dostop v okviru konzorcijev CTK kot za leto 2017 ter približno enaka sredstva za naročnine na posamezne naslove kot v letu poprej. Direktor je koordiniral aktivnosti pri pridobivanju sredstev, določil člane pogajalske skupine in koordiniral njeno delo.

Direktor je sodeloval pri aktivnostih reševanja prostorske problematike CTK, s predstavniki najemodajalca je sodeloval v pogajanjih za zmanjšanje najemnine in obratovalnih stroškov.

Skrbel je za primerne delovne pogoje.

Sodeloval je pri aktivnostih knjižničnega informacijskega sistema na UL ter pri pogovorih o morebitnem tesnejšem povezovanju UL in CTK.

Organiziranje in usklajevanje delovnega procesa je potekalo na vsakotedenskih kolegijih, na dvotedenskih poročevalskih sestankih s posameznimi vodji oddelkov, s pomočjo mesečnih poročil vodij oddelkov, s pogostimi nujnimi razgovori in elektronsko pošto.

Direktor je napisal letni program dela in poslovno poročilo z registrom tveganj. Skrbel je za materialno in finančno poslovanje s pregledovanjem finančnih načrtov, občasne finančne realizacije in z drugim.

Kot strokovni vodja knjižnice je sodeloval s Strokovnim svetom knjižnice, skrbel pa je tudi za izvajanje odločitev Sveta zavoda.

1.3.12.2 Pravne in upravne naloge v letu 2018

Pravni akti CTK

Precej časa smo posvetili pripravi gradiv za seje Sveta CTK, pripravi različnih pravnih aktov ter izvajanju dinamičnih sprememb na področju delovnopравne in druge zakonodaje.

Sodelovanje z UL in drugimi partnerji

Sodelovali smo pri pripravi in pregledu pogodb s konzorcijskimi partnerji na UL in pri ostalih partnerjih ter dobaviteljih, kot vsa leta. Poudarek je bil na pravnem pregledu pogodb glede na splošna pravila civilnega prava in usklajenosti s postopki javnega naročanja. Pri tem je bilo zahtevno usklajevanje pri posameznih vprašanjih (pooblastila za posamezna dejanja, obveznosti partnerjev, pravilna izvedba postopkov javnega naročanja ipd.)

Sklenjene letne pogodbe in evidenca pogodb in sporazumov

Sklenjene so bile pogodbe, ki so podlaga za delovanje in financiranje CTK. S ponudniki storitev smo podaljšali ali na novo podpisali pogodbe za različne vrste storitev (pogodbe za dobavo literature, za izvajanje nalog varnosti in zdravja pri delu, za pravno svetovanje, za izvajanje storitev varnostne službe in druge).

Javna naročila

V skladu z Zakonom o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 12/13 – uradno prečiščeno besedilo, 19/14, 90/14 – ZDU-1I in 91/15 – ZJN-3), izvajali pa smo tudi določila zakona in internega pravilnika Navodila za oddajo evidenčnih naročil.

Delovna razmerja

Leto 2018 je CTK začel z 40 zaposlenimi delavci in tudi zaključil s 40 zaposlenimi delavci. Ob tem smo imeli zaposleno tudi delavko invalidko, s čimer smo bili oproščeni plačila prispevka za vzpodbujanje plačevanja invalidov. V letu 2018 so se upokojili trije delavci, ki smo jih nadomestili z novimi zaposlitvami.

Jubilejne nagrade ter odpravnine ob upokojitvah smo v letu 2018 izplačevali v skladu z veljavnimi zakonskimi predpisi, prav tako tudi napredovanja.

Načine in ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu smo zagotavljali na podlagi Izjave o varnosti z oceno tveganja. Izjavo smo glede na dinamiko sprememb ustrezno dopolnili in spremenili na podlagi splošnih zakonskih zahtev.

Izvajali smo določili Pravilnika o poslovnem in delovnem času v CTK. Nadaljevali smo z nadzorom pravilnosti registracij prisotnosti ter izpopolnili dokumentacijo, ki omogoča revizijo posameznih vnosov popravkov.

Notranja revizija

Notranjo revizijo za obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018 je izvedla zunanja revizijska služba. Revidiranje je potekalo z namenom presoje zakonitosti delovanja zavoda in učinkovitosti notranjega kontrolnega sistema.

Upravljanje z nepremičninami

Stanovanje v upravljanju CTK je vir stalnega celoletnega dotoka najemnine v korist zavoda. CTK je tudi konstantno razbremenjen končnega plačila obratovalnih stroškov, ki jih je po najemni pogodbi še naprej plačevala delavka najemnica.

Informacije javnega značaja

Ob sodelovanju službe za informacijsko tehnologijo smo dopolnili katalog informacij javnega značaja in dopolnitve objavili na spletni strani CTK.

1.3.12.3 Delo Sveta CTK v letu 2018

Svet CTK se je v letu 2018 sestal na dveh rednih in širih dopisnih sejah. V skladu s pristojnostmi je obravnaval številne zadeve in potrdil vse akte, pomembne za delovanje zavoda:

- Program dela in Finančni načrt CTK za leto 2018,
- Poslovno in finančno poročilo za leto 2017,
- Poročilo notranje revizije,
- poročila različnih komisij.

Svet CTK se je intenzivno vključeval v napore za zagotavljanje ustreznih sredstev za delovanje knjižnice, še posebej na področju zagotavljanja sredstev za nakup opreme.

1.3.12 Delo na finančno-računovodskem področju v letu 2018

- Plačila obveznosti iz poslovanja CTK in tekoče urejanje, zajemanje, knjigovodsko evidentiranje (v dnevnik glavne knjige, glavno knjigo in analitične evidence – poslovne knjige CTK) ter priprava podatkov za potrebe zunanjih in notranjih uporabnikov.
- Vodenje davčnih evidenc za CTK v skladu s predpisi s tega področja.
- Izvajanje računovodskega nadzora in nadzora nad izpolnjevanjem terjatev in plačilom obveznosti ter arhiviranje izvirnikov knjigovodskih listin.
- Izvajanje in obračun plač in drugih osebnih prejemkov zaposlenih in skrb za evidence na tem področju.
- Priprava finančnega načrta za leto 2018 s spremembami.
- Izdelava letnih računovodskih poročil in obvezni računovodski izkazi za leto 2017 so bili v skladu z zakonskimi roki oddani do konca februarja leta 2018.
- Priprava premoženjske bilance CTK.
- Skrb za pravočasno oddajo zahtevkov financierjem za pridobitev finančnih sredstev v skladu s pogodbami o financiranju dejavnosti (oziroma mesečnih zahtevkov na

podlagi začasnega financiranja), za pravočasna plačila obveznosti do dobaviteljev, izplačila plač in osebnih prejemkov, za tekoča realizirana plačila terjatev (delno s predplačili) in urejanje, zajemanje, knjigovodsko evidentiranje, računovodski nadzor in pravočasno sporočanje podatkov ter pripravo zgoraj naštetih poročil.

- Izplačila in usklajevanje plač v skladu z veljavnimi predpisi, spremembami in dopolnitvami Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.

1.4 POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH

1.4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje

Delovno področje CTK, ki je javni zavod, opredeljujejo Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 17/91-I – ZUDE, 55/92 – ZVDK, 13/93 – ZP-G, 66/93 – ZP-H, 66/93 – ZVDK-A, 45/94 – odl. US, 8/96, 31/00 – ZP-L, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZJZP), Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15), Zakon o visokem šolstvu (Zakon o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17), Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov (Uradni list RS, št. 35/17).

Dejavnost CTK je opredeljena v 6. členu Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani (Uradni list RS, št. 60/03, 44/07, 90/10).

CTK mora upoštevati še Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03) in Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08, 80/12). Po 32. členu Zakona o knjižničarstvu mora pristojno ministrstvo določiti Osrednje specializirane informacijske centre. CTK je bil na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje osrednjih informacijskih centrov v letu 2018 izbran in uvrščen v program sofinanciranja za obdobje 2018–2019. Delo OSIC-ev določa Pravilnik o postopku (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 52/16, 79/17). Ta pravilnik določa tudi pogoje in postopke ter načine izbiranja, spremljanja nakupov in zagotavljanje dostopnosti sofinancirane znanstvene literature in baz. Pogoje in način delovanja CTK na področju varovanja osebnih podatkov določa Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, 94/07 – uradno prečiščeno besedilo). Knjižnica kot posredni proračunski uporabnik upošteva Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 - uradno prečiščeno besedilo, 110/11 - ZDIU12, 104/12 - ZIPRS1314, 14/13, 46/13 - ZIPRS1314-A, 82/13 - ZIPRS1314-C, 101/13, 101/13 - ZIPRS1415, 38/14 - ZIPRS1415-A, 95/14 - ZIPRS1415-C, 14/15 - ZIPRS1415-D, 55/15 - ZFisP, 96/15 - ZIPRS1617, 80/16 - ZIPRS1718, 33/17 - ZIPRS1718-A, 71/17 - ZIPRS1819, 13/18, Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 - ZJF-C). Po Pravilniku o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS 46/03) je CTK uvrščen med javne zavode in druge izvajalce služb s področja vzgoje in izobraževanja ter športa, zato svoje delovanje in razmerja ureja po Kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/94, 49/95, 34/96, 45/96, 51/98, 28/99, 39/99, 39/00, 56/01, 64/01, 78/01, 56/02, 43/06, 52/07, 61/08, 60/08, 87/08, 33/10, 83/10, 89/10, 17/11, 79/11, 40/12, 3/13, 46/13, 67/13, 7/14, 52/14, 3/15, 55/15, 106/15, 4/16, 8/16, 39/16, 51/16, 3/17, 38/17, 45/17, 46/17, 3/18, 47/18, 80/18). Ustanovitelske pravice in obveznosti do CTK izvršuje Vlada Republike Slovenije. CTK je pridružena članica UL (Pogodba o pridruženem članstvu, podpisana 29. 10. 2003 z aneksom z dne 16. 5. 2007), z UL ima tudi sklenjeno pogodbo o zagotavljanju knjižničnih storitev in načinu obračunavanja članarine - vpisnine.

Notranji akti CTK so: Statut CTK (ki je pričel veljati 1. 2. 2012), Načrt razvoja Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani za obdobje 2009–2013 (sprejet na 7. seji Sveta CTK 19. 2. 2009), Načrt razvoja Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani za obdobje 2014–2020 (sprejet na 13. redni seji Sveta CTK 14. 12. 2014), Izjava o poslanstvu knjižnice (sprejeta na 8. seji Sveta knjižnice dne 27. 5. 2004). Organizacija in sistemizacija delovnih

mest je urejena po Pravilniku o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v CTK (sprejet 21. 12. 2016). Spremembe so bile objavljene še 15. 5. 2017 ter 25. 9. 2017.

CTK ima še naslednje splošne akte: Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja (sprejet 18. 6. 2014), ki ureja pogoje uporabe knjižničnega gradiva in opravljanje knjižničnih storitev; Navodila za oddajo evidenčnih naročil (sprejeta 10. 6. 2014), ki urejajo oddajo javnih naročil brez objave; Pravilnik o varovanju zaupnih in osebnih podatkov ter o varovanju dokumentarnega gradiva (sprejet 22. 3. 2005); Pravilnik o računovodstvu (sprejet 10. 2. 2003), ki ureja delovanje računovodstva; Pravilnik o blagajniškem poslovanju (sprejet 25. 2. 2016); Pravilnik o napredovanju v plačne razrede v Centralni tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani (sprejet 23. 12. 2008); Pravilnik o delovanju notranje revizije (sprejet 18. 6. 2003), ki ureja delovanje notranje revizije v CTK; Pravilnik o merilih delitve sredstev za delovno uspešnost (sprejet 23. 8. 2005); Pravilnik o oddaji službenega stanovanja v najem (sprejet 23. 8. 2005); Poslovnik o delu Sveta CTK (sprejet 18. 3. 2004); Navodilo o omejitvah in dolžnostih delavcev CTK pri prejemanju daril (sprejeto 18. 11. 2011); Navodilo o postopkih izvajanja službenih potovanj (sprejeto 15. 9. 2010); Pravilnik za izločanje in odpis knjižničnega gradiva v CTK (27. 12. 2016); Spremembe pravilnika za izločanje in odpis knjižničnega gradiva v CTK z dne, 15. 2. 2018; Pravilnik o prostovoljstvu v CTK (sprejet 12. 9. 2012); Pravilnik o povračilu stroškov prevoza na delo in z dela v CTK (sprejet 22. 6. 2012); Načrt integritete v CTK (sprejet 3. 6. 2011 s spremembami in dopolnili vsako leto skladno s predpisi); Pravilnik o ugotavljanju alkoholiziranosti in ugotavljanju prisotnosti drugih psihoaktivnih substanc v CTK (sprejet 21. 6. 2011); Navodila o ravnanju in ukrepih za preprečevanje trpinčenja v delovnem okolju ter za odpravo njegovih posledic v CTK (sprejeta 12. 3. 2012); Navodila za popis knjižničnega gradiva v CTK (sprejeta 16. 4. 2013); Navodila o načinu nabave knjižničnega gradiva v Centralni tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani (sprejeta 16. 5. 2014); Pravilnik Pogoji uporabe računalnikov, storitev interneta ter elektronskih informacijskih virov v CTK (sprejet 16. 10. 2015); Pravilnik o poslovnem in delovnem času v CTK (sprejet 31. 12. 2015).

1.4.2 Dolgoročni cilji CTK

Razvojne usmeritve in cilji so zapisani v Programu razvoja CTK za obdobje 2014–2020, ki je bil sprejet na 13. seji Sveta CTK dne 19. 12. 2014 (dokument dostopen na <http://www.ctk.uni-lj.si/osnovni-podatki/Dokumenti/program-razvoja1420.pdf>).

1.4.2.1 Razvojne usmeritve

Smiselno je, da ostane smoter CTK tak, kot je, le dopolnjen z intenzivnejšo vlogo CTK v univerzitetnem knjižničnem sistemu ter v sistemu zagotavljanja znanstvene infrastrukture v Sloveniji.

Glavne strateške usmeritve CTK v tem programskem obdobju so:

- CTK bo največja slovenska knjižnica za področje tehnike.
- CTK bo opravljal nekatere dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani.
- CTK bo del sistema raziskovalne infrastrukture v Sloveniji.
- CTK bo s svojim delovanjem zastopal širok družbeni interes.

Strokovni delavci v CTK so strokovnjaki z različnih področij tehnike in deloma naravoslovja ter bibliotekarji. Kadrovska zasedba ustreza zahtevnim nalogam, ki jih knjižnica izvaja, bo pa

v prihodnje več pozornosti potrebno posvetiti strokovni vzgoji mlajših kadrov na področju znanstvenega in strokovnega informiranja. Opažamo namreč, da formalni študijski programi vse manj pokrivajo sodobne metode znanstvene in strokovne informatike.

1.4.2.2 Dolgoročni cilji⁷

1.4.2.3 Operativni dolgoročni cilji in naloge

Dolgoročni cilj 1: Zagotavljanje dostopa do kakovostnega knjižničnega gradiva in informacijskih virov za člane UL in druge uporabnike

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 1 so:

- vsakoletna nabava tiskanih knjig in znanstvenih ter strokovnih revij s področja tehnike in naravoslovja ter sorodnih področij znanosti,
- vsakoletna nabava standardov,
- vsakoletna nabava elektronskih informacijskih virov (bibliografskih baz podatkov, servisov e-knjig in e-revij ter drugih tipov virov),
- upravljanje fondov gradiva (inventarizacija knjižničnega gradiva, katalogizacija, upravljanje kataloga standardov, upravljanje fondov elektronskega gradiva.
- popis gradiva,
- odpis gradiva v skladu z veljavnimi predpisi,
- drugo.

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 1 opravljajo Oddelek za pridobivanje in obdelavo gradiva, Specializirani informacijski centri, Oddelek za izposajo, Finančno-računovodska služba.

Dolgoročni cilj 2: Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature za druge organizacije in njihove člane:

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 2 so:

- spremljanje uporabe ter ocena koristnosti ter kakovosti nabavljenih in drugih informacijskih virov,
- koordinacija med konzorcijskimi partnerji pri zagotavljanju finančnih sredstev ter pri vzpostavitvi proračuna za konzorcijsko nabavo,
- prijava predlogov za konzorcijsko nabavo na razpisih ARRS,
- organizacija in izvedba pogajanj s ponudniki,
- izvedba postopkov javnega naročanja,
- upravljanje fondov elektronskih gradiv za potrebe konzorcijskih članic,
- ostale naloge.

⁷ Navedena so imena organizacijskih enot kot je navedeno v Načrtu razvoja CTK v obdobju 2014 – 2020. Po spremembi Pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v CTK leta 2016 so imena organizacijskih enot drugačna. Za izvajanje nalog so zadolžene organizacijske enote, ki so smiselno naslednice organizacijskih enot po prvotnem pravilniku.

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 2 opravljajo strokovna skupina za upravljanje konzorcijev, Oddelek za pridobivanje in obdelavo gradiva, Specializirani informacijski centri ter Finančno-računovodska služba.

Dolgoročni cilj 3: Zagotavljanje sodobnih knjižničnih in informacijskih storitev:

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 3 so:

- izposoja gradiva,
- zagotavljanje spletnih storitev v okviru dostopa do elektronskih informacijskih virov z drugih lokacij,
- nudenje čitalniških prostorov za študij in druge aktivnosti,
- izvajanje različnih informacijskih in svetovalnih storitev,
- izvajanje bibliografskih storitev,
- medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov,
- usposabljanje uporabnikov.

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 3 opravljajo Oddelek za izposajo, Oddelek za pridobivanje in obdelavo gradiva, Specializirani informacijski centri ter Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje gradiva,

Dolgoročni cilj 4: Zagotavljanje nekaterih dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 4 so:

- upravljanje portala Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani (DiKUL),
- zagotavljanje dodatnih finančnih sredstev za potrebe financiranja dostopa do elektronskih informacijskih virov za UL,
- sodelovanje pri razvoju knjižničnega sistema na UL,
- koordinacija naročanja znanstvenih revij, ki so podlaga za članstvo UL v konzorcijih CTK,
- druge naloge.

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 4 opravljajo strokovna skupina za upravljanje konzorcijev, Oddelek za pridobivanje in obdelavo gradiva, Služba za informacijsko tehnologijo, Finančno-računovodska služba ter direktor.

Dolgoročni cilj 5: Trajna rešitev prostorske problematike

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 5 so:

- skupno usklajevanje in iskanje rešitev s financerjem, tj. z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ter z Vlado Republike Slovenije,
- izdelava potrebne investicijske in druge potrebne dokumentacije,
- izdelava projekta,
- pridobivanje sredstev,
- druge naloge.

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 5 opravlja direktor v sodelovanju z informacijskim specialistom za področje arhitekture, ki deluje v okviru Specializiranih informacijskih centrov.

Dolgoročni cilj 6: Prilagajanje tehnološkim spremembam in potrebam uporabnikov

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 6 so:

- prilagoditve in izvajanje nabavne politike,
- prilagoditve in izvajanje na področju posredovanja dokumentov,
- zagotavljanje ustreznih pogojev za uporabo čitalniških prostorov,
- razvoj sodobnih orodij za uporabo e-storitev.

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 6 opravljajo Oddelek za izposajo, Specializirani informacijski centri, Oddelek za pridobivanje in katalogizacijo gradiva, Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje gradiva, Oddelek za svetovanje in razvoj, Služba za informacijsko tehnologijo, direktor.

Dolgoročni cilj 7: Knjižnična in informacijska podpora slovenskemu gospodarstvu

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 7 so:

- izdelava strategije knjižnične in informacijske podpore slovenskemu gospodarstvu v skladu z licenčnimi in tehnološkimi možnostmi,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in informacijskih virov v skladu z licenčnimi omejitvami za potrebe uporabnikov iz gospodarstva,
- informacijske storitve za potrebe uporabnikov iz gospodarstva,

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 7 opravljajo Oddelek za izposajo, Specializirani informacijski centri, Oddelek za pridobivanje in katalogizacijo gradiva, Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje gradiva, Oddelek za svetovanje in razvoj, Služba za informacijsko tehnologijo, direktor.

1.4.3 Cilji iz Programa dela za leto 2018

Kratkoročne vsebinske naloge v letu 2018 so bile usmerjene v sledeče najpomembnejše vsebinske sklope (izvleček iz Programa dela za leto 2018):

- Zagotavljanje virov in storitev za najširši krog uporabnikov.
- Nabava in upravljanje knjižničnega gradiva ter informacijskih virov.
- Optimalni odpiralni čas knjižnice ter zagotavljanje ustreznih pogojev v čitalnicah.
- Zagotavljanje raziskovalne infrastrukture.
- Posredovanje virov in medknjižnična izposoja.
- Informacijska podpora pri objavah v odprtem dostopu.
- Prostorska problematika.
- Izdelava in izvajanje načrta razvoja dejavnosti CTK na področju standardov.

Ob vsakoletnih rednih nalogah so bile v letu 2018 izvedene tudi naslednje posebne naloge:

- Podaljšan odpiralni čas med izpitnimi obdobji.
- Učna delavnica.
- Drugi projekti.

1.4.3.1 Kazalniki za merjenje doseganja ciljev in uspešnosti v letu 2018

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2018	Ukrepi za doseg cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018
Zagotavljanje dostopa do kakovostnega knjižničnega gradiva in informacijskih virov za člane UL in druge uporabnike	Pridobivanje in upravljanje informacijskih virov in knjižničnega gradiva	Pridobivanje in katalogizacija tiskanega gradiva	Število pridobljenih knjig/ revij/standardov v tiskani obliki/2014/ 1000/600/300	1400/600/0 ⁸
		Izvajanje pogajanj s ponudniki	Število dostopnih spletnih enot gradiva (e-revij/e-knjig) z dostopnimi celotnimi besedili/2014/ 36.000 (6.000/30.000)	37.000(7.000/30.000)
		Izvajanje postopkov javnega naročanja		
		Upravljanje e-virov	Število pridobljenih baz podatkov/2014/15	23

Preglednica 19: Zagotavljanje dostopa do kakovostnega knjižničnega gradiva in informacijskih virov za člane UL in druge uporabnike; ukrepi in naloge za doseg ciljev, kazalniki, izhodiščne vrednosti in ciljne vrednosti v letu 2018

⁸ Nakup standardov bomo izvajali v obliki vezanih standardov v knjižni obliki. V načrtu in v poročilih jih štejemo med monografskimi publikacijami ter v obliki naročnin na podatkovne zbirke standardov v celotnih besedilih.

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2018	Ukrepi za doseg cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018
Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature drugim organizacijam in njihovim članom	Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature čim večjemu številu visokošolskih, raziskovalnih in drugih organizacij v skladu z dejanskimi potrebami	Konzorcijska nabava mednarodne znanstvene literature	Število dostopnih enot e-revij/2014/ 6.000	7.000
			Število organizacij, vključenih v nabavne konzorcije/2014/36	46
			Število potencialnih uporabnikov storitev konzorcijev/2014/100.000	> 90.000
			Število prenesenih celotnih besedil člankov e-revij in poglavij e-knjig/2014/1.000.000	1.500.000
	Čim večja uporaba e-virov.	Organizacija in delovanje sistema za neposredno naročanje dokumentov v okviru konzorcijev	Organizacija in delovanje sistema za neposredno naročanje dokumentov v okviru konzorcijev/2014/ Organizacija v teku, delno že deluje	Nadaljevanje izvajanja sistema.
			Število posredovanih e-dokumentov/2014/2.000	2000
		Zagotavljanje infrastrukture za uporabo e-gradiv v okviru konzorcijev	Avtentikacija Arnes AAI vključena v vse servise konzorcijev CTK/2014/ Nekateri servisi že vsebujejo povezavo z Arnes AAI	Vsi servisi že vsebujejo povezavo z Arnes AAI.
		Zagotavljanje organizacijskih pogojev za uporabo e-virov v okviru konzorcijev	Zagotavljanje podatkov o dostopnosti e-gradiv za informacijske portale konzorcijskih partnerjev/2014/ Zagotavljanje podatkov za vse obstoječe portale	Zagotovljeni podatki za vse obstoječe portale in za COBISS.

Preglednica 20: Upravljanje nabavnih konzorcijev mednarodne znanstvene literature; ukrepi in naloge za doseg ciljev, kazalniki, izhodiščne vrednosti in ciljne vrednosti v letu 2018

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2018	Ukrepi za doseg cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018
Zagotavljanje sodobnih knjižničnih in informacijskih storitev	Zagotavljanje dostopa do fondov tiskanega gradiva	Izposoja gradiva ter upravljanje čitalnic	Število izposojenih enot tiskanega gradiva/2014/ 90.000	72.000
	Zagotavljanje kakovostnih pogojev za uporabo v čitalnicah		Skupno število obiskovalcev/180.000/2014	180.000
			Število aktivnih uporabnikov/2014/6.000	5.000
	Čim večja uporaba e-virov	Upravljanje dostopa do e-gradiv Zagotavljanje infrastrukture za uporabo e-gradiv v okviru konzorcijev Zagotavljanje organizacijskih pogojev za uporabo e-virov v okviru konzorcijev Promocija in usposabljanje uporabnikov	Skupno število vseh uporab različnih tipov elektronskih informacijskih virov/2014/ 1.500.000	1.800.000
	Zagotavljanje kakovostne informacijske podpore študiju, pedagoški, raziskovalni in strokovni dejavnosti	Izvajanje sodobnih informacijskih storitev	Število informacijskih storitev/2014/25.000	20.000
	Zagotavljanje kakovostne informacijske podpore pri objavljanju v odprtem dostopu	Izvajanje dejavnosti informacijske podpore pri objavljanju v odprtem dostopu Usposabljanje uporabnikov Komunikacija z založniki za čim boljše pogoje	Vzpostavitev in organizacija informacijske točke za podporo objavljanja v odprtem dostopu/2014/Idejni projekt, deloma deluje	Operativno delovanje
	Zagotavljanje učinkovitega sistema za dobavo dokumentov, ki niso dostopni v okviru licenčnih pogodb CTK	Izvajanje sodobnih postopkov posredovanja in dobave dokumentov Zagotavljanje obsežne in kakovostne mreže dobaviteljev iz tujine	Število storitev medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov/2014/7.000	5.000
	Zagotavljanje ustreznih funkcionalnih znanj uporabnikov za uporabo virov in storitev knjižnice Zagotavljanje ustreznega nivoja informacijske pismenosti študentov	Usposabljanje uporabnikov v obliki različnih tipov usposabljanja	Skupno število izvedenih usposabljanj/2014/ 70	80

Preglednica 21: Zagotavljanje sodobnih knjižničnih in informacijskih storitev; ukrepi in naloge za doseg ciljev, kazalniki, izhodiščne in ciljne vrednosti v letu 2018

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2018	Ukrepi za dosego cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018
Izvajanje nekaterih dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani	Zagotovitev pogojev za prehod na e-only v SD	Aktivno sodelovanje pri koordinaciji nabave e-virov na UL	Vloga CTK pri koordinaciji nabave e-virov na UL/2014/Koordinacija nabave e-revij	Izvajanje koordinacije nabave e-revij, zagotavljanje potrebnih sredstev za nabavo.
	Zagotavljanje ustreznega okolja za uporabo e-virov	Upravljanje portala DiKUL	Operativno delovanje portala DiKUL /2014/Večina funkcij portala deluje na operativni ravni	Operativno delovanje DiKUL.
	Aktivno sodelovanje pri spremembah knjižničnega sistema UL	Aktivno sodelovanje v KRKS UL, delovanje v delovnih skupinah, sodelovanje z vodstvom UL	Vloga CTK pri spremembah knjižničnega sistema UL/2014/Članstvo v KRKS UL, delovanje v delovnih skupinah, sodelovanje z vodstvom UL	Članstvo v KRKS UL, delovanje v delovnih skupinah, sodelovanje z vodstvom UL

Preglednica 22: Izvajanje nekaterih dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani; ukrepi in naloge za dosego ciljev, kazalniki, izhodiščne in ciljne vrednosti v letu 2018

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2018	Ukrepi za dosego cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018
Trajna rešitev prostorske problematike	Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov CTK	Usklajevanje s pristojnimi organi, izvedba potrebnih aktivnosti	Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov, utemeljitev ekonomske upravičenosti pridobitve novih prostorov, utemeljitev ekonomske upravičenosti bolj ugodnega poslovnega modela za uporabo novih prostorov, utemeljitev dejanskih potreb CTK/2014/Faza usklajevanja in iskanja možnih variant	Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov
	Dopolnjevanje Dokumenta identifikacije investicijskega projekta	Izdelava potrebne investicijske dokumentacije	Izdelava potrebne investicijske dokumentacije/2014/Izdelan Dokument identifikacije investicijskega projekta	Izdelan Dokument identifikacije investicijskega projekta in druga dokumentacija po potrebi
	Izdelava druge dokumentacije po potrebi			

Preglednica 23: Trajna rešitev prostorske problematike; ukrepi in naloge za dosego ciljev, kazalniki, izhodiščne in ciljne vrednosti v letu 2018

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2018	Ukrepi za dosego cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018
Prilagajanje tehnološkim spremembam in potrebam uporabnikov	Delovanje repozitorija DiRROS.	Izdelava vseh funkcionalnosti.	Vzpostavitev in delovanje repozitorija/2014/DiRROS ni deloval.	DiRROS deluje v celoti.
	Zagotavljanje openAIRE kompatibilnosti.	Vzdrževanje registracije v ROAR in DOAR. Sodelovanje z izvajalci storitve.		Izvedena registracija v ROAR in DOAR. Zagotovljena openAIRE kompatibilnost.
	Nadaljnje prilagoditve in izvajanje nabavne politike	Analiza in izvajanje nabavne politike.	Vsakoletna analiza in izvajanje nabavne politike/2014/Politika je delno izdelana in se izvaja	Politika izdelana v celoti in se izvaja.
	Zagotavljanje ustreznih pogojev za uporabo čitalniških prostorov.	EDUROAM LIBROAM. Zadostno število računalnikov v čitalnicah Ustrezno delovanje računalniške učilnice	Število računalnikov v čitalnicah/2014 /43 Zagotovljen brezžični dostop omrežja internet/2014/Dostop zagotovljen le za člane UL v okviru EDUROAM	43 Dostop zagotovljen za vse uporabnike v okviru EDUROAM in LIBROAM.

Preglednica 24: Prilagajanje tehnološkim spremembam in potrebam uporabnikov; ukrepi in naloge za dosego ciljev, kazalniki, izhodiščne in ciljne vrednosti v letu 2018

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2018	Ukrepi za dosego cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018
Knjižnična in informacijska podpora slovenskemu gospodarstvu	Zagotavljanje kakovostnih virov in storitev CTK tudi za gospodarske organizacije v skladu z licenčnimi možnostmi	Izvajanje obstoječih storitev Predstavitev in promocija virov in storitev CTK.	Število gospodarskih organizacij, za katere CTK izvaja storitve/2014/150	170

Preglednica 25: Knjižnična in informacijska podpora slovenskemu gospodarstvu; ukrepi in naloge za dosego ciljev, kazalniki, izhodiščne in ciljne vrednosti v letu 2018

1.4.4 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v letu 2018

1.4.4.1 Doseganje glavnih dolgoročnih ciljev iz Načrta razvoja CTK za obdobje od leta 2014 do leta 2020

CTK je v letu 2018 izpolnil vse dolgoročne cilje.

Dolgoročni cilj 1: Zagotavljanje dostopa do kakovostnega knjižničnega gradiva in informacijskih virov za člane UL in druge uporabnike

Nabava tiskanih knjig in znanstvenih ter strokovnih revij je potekala v skladu z načrtom. Pri tiskanih knjigah smo se osredotočili na visokošolske učbenike, pri revijah pa tudi na strokovne revije, namenjene širši strokovni javnosti.

Pri nabavi standardov smo dosegli načrtovane vrednosti, se pa zelo pozna dejstvo, da po novi pogodbi s SIST nimamo več brezplačnega dostopa do celotne zbirke standardov SIST. Standarde smo zaradi večje prilagodljivosti glede uporabe zagotavljali v obliki podatkovnih zbirk s standardi v celotnih besedilih (zbirke standardov ASTM in IEEE) ter v obliki priročnikov (DIN).

Nabava elektronskih informacijskih virov je potekala v skladu z načrtom. Obdržali smo naročnine na vse najpomembnejše informacijske vire.

Vse naloge v zvezi z upravljanjem fondov knjižničnega gradiva so potekale nemoteno.

Dolgoročni cilj 2: Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature za druge organizacije in njihove člane

V letu 2018 smo uspešno izpeljali nabavo osmih konzorcijev. Realizirali smo dostop na nacionalni ravni do citatnega indeksa Scopus.

Vse naloge (prijava na razpis ARRS, koordinacija pri pripravi proračuna, izvedba postopkov javnega naročanja ter ostale naloge v zvezi s konzorcijsko nabavo) smo izvedli uspešno.

Dolgoročni cilj 3: Zagotavljanje sodobnih knjižničnih in informacijskih storitev

CTK je osrednja knjižnica za področje tehnike in delno naravoslovja na UL. Kot javna knjižnica je odprta tudi za ostale uporabnike, vpisane člane kot tudi naključne uporabnike. V letu 2018 je v svojih prostorih omogočala izposajo gradiva ter dostop do vseh elektronskih in klasičnih informacijskih virov vsem uporabnikom in ne le članom UL. Na področju upravljanja čitalnic se pozna pomanjkanje zaposlenih, saj so čitalnice kljub zmanjševanju števila zaposlenih v knjižnici od leta 2012 odprte med tednom do 24.00 in ob sobotah do 17.00. Ob študijskih špicah je bila knjižnica od 9.00 do 24.00 odprta tudi ob sobotah in nedeljah (20 vikendov v januarju, februarju, maju, juniju, avgustu, septembru in v novembru).

Tudi v letu 2018 smo bili uspešni pri izvajanju specializiranih informacijskih storitev, še posebno na področju izdelave bibliografij raziskovalcev ter upravljanja OSIC-a za tehniko. Raziskovalnim institucijam smo zagotavljali storitev vzdrževanja ter vsebinske in organizacijske podpore repozitorija DiRROS.

Delo na področju posredovanja dokumentov in medknjižnične izposoje se je nadaljevalo v skladu s prevladujočimi trendi dobave dokumentov iz tujine. Glede na zapletene licenčne in vsebinske probleme pri tem delu in glede na vse bolj pogosta naključna preverjanja skladnosti poslovanja z licenčnimi določili se servis medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov CTK utrjuje kot eden izmed najbolj kakovostnih in zanesljivih v Sloveniji.

Usposabljanje uporabnikov je bilo kot v preteklih letih usmerjeno predvsem v sodelovanje pri izvajanju različnih študijskih programov, ki vključujejo vprašanja informacijske pismenosti. V tem segmentu smo začeli z razvojem in uporabo naprednih video tehnologij.

Dolgoročni cilj 4: Zagotavljanje nekaterih dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani

Tudi v letu 2018 smo izvajali upravljanje portala DiKUL.

Z optimalno odprtostjo čitalnic samo študentom UL nudili koliko toliko ustrezne pogoje za študij, vsaj delno primerljive z drugimi univerzami.

V skladu z našim poslanstvom smo aktivno sodelovali pri zagotavljanju dodatnih finančnih sredstev za potrebe financiranja dostopa do elektronskih informacijskih virov za UL.

Sodelovali smo pri delovanju knjižničnega sistema na UL, še posebej aktivni smo bili v različnih delovnih skupinah.

Koordinirali smo naročanje znanstvenih revij, ki so podlaga za članstvo UL v konzorcijih CTK.

Dolgoročni cilj 5: Trajna rešitev prostorske problematike

Rešitev prostorske problematike CTK je eden izmed ključnih strateških ciljev. Tudi v letu 2018 je knjižnica sodelovala s pristojnimi na MIZŠ pri iskanju rešitve na tem področju.

Dolgoročni cilj 6: Prilagajanje tehnološkim spremembam in potrebam uporabnikov

V letu 2018 smo nadaljevali z izvajanjem nabavne politike, ki temelji na vsebinski koordinaciji skrbnikov zbirk pri razdeljevanju proračuna za nabavo knjižničnega gradiva po posameznih tipih informacijskih virov ter po posameznih vsebinskih področjih.

Glede podaljšanega delovnega časa je bil odziv uporabnikov nad pričakovanji, saj so vsa čitalniška mesta bila zasedena praktično ves čas odprtosti knjižnice.

Aktivno smo se vključevali v zagotavljanje infrastrukture na področju odprte znanosti. Upravljali smo portal DiKUL, vključeni smo bili v različne delovne skupine na tem področju (delovna skupina za pripravo dodatnih metapodatkovnih polj v COBISS-u na ARRS, delovna skupina za upravljanje DiKUL in odprto znanost na UL in druge).

Nadaljevali smo z vzdrževanjem mreže dobaviteljev pri posredovanju dokumentov. Veliko pozornosti smo posvetili avtorsko pravnim in licenčnim vprašanjem na tem področju.

Dolgoročni cilj 7: Knjižnična in informacijska podpora slovenskemu gospodarstvu

Nadaljevali smo izvajanje obstoječih storitev za te organizacije (kolektivno članstvo, posredovanje in prodaja dokumentov, informacijska dejavnost ipd.).

1.4.4.2 Doseganje letnih zastavljenih ciljev v letu 2018

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih letnih ciljev v letu 2018: vsi poglobljeni letni cilji knjižnične dejavnosti so bili izpolnjeni v skladu z načrtom in v nekaterih segmentih tudi preseženi.

Kratkoročne vsebinske naloge v letu 2018 so bile usmerjene v naslednje vsakoletne najpomembnejše vsebinske sklope:

Zagotavljanje virov in storitev za najširši krog uporabnikov

Za študente in zaposlene UL kot tudi za ostale uporabnike smo v skladu z licenčnimi možnostmi zagotavljali čim bolj optimalen nabor informacijskih virov in storitev tako iz lastnih fondov gradiva kot tudi iz drugih servisov. Uspešno smo zagotavljali dostop do tiskanih in elektronskih fondov gradiva v knjižnici, dostop do študijskih prostorov, upravljali informacijske portale za dostop do elektronskih informacijskih virov na daljavo, usposabljali in obveščali uporabnike ipd. Vse storitve smo izvajali strokovno in kakovostno.

Nabava in upravljanje knjižničnega gradiva ter informacijskih virov

Z razpoložljivimi sredstvi smo uspešno gradili knjižnično zbirko tiskanega kot tudi elektronskega gradiva. Na podlagi natančno predpisane nabavne politike smo v letu 2018 nabavili okoli 1.300 tiskanih monografij, okoli 770 letnikov tiskanih revij, okoli 8.000 e-revij in zagotovili dostop do okoli 32.000 e-knjig. Nabava standardov je večinoma potekala v obliki letnih naročin na podatkovne zbirke celotnih besedil standardov (ASTM, IEEE) ter le deloma z nakupom standardov SIST za knjižnično zbirko. V letu 2018 smo zagotavljali dostop do 24 podatkovnih zbirk.

Optimalni odpiralni čas knjižnice ter zagotavljanje ustreznih pogojev v čitalnicah

Knjižnica je bila odprta od 8.00 do 24.00, v času izpitnih rokov tudi ob sobotah in nedeljah od 9.00 do 24.00. V čitalnicah smo zagotavljali ustrezne pogoje za študij in druge aktivnosti. Veliko pozornosti smo namenili varnosti v prostorih knjižnice, kar je rezultat dobrega sodelovanja z varnostno službo. Uspešno smo obnovili prostor za izposajo gradiva.

Zagotavljanje raziskovalne infrastrukture

Zaradi upokojitve vodje projekta OSIC za tehniko ter še ene strokovne delavke, ki je delovala na tem področju, smo vse sile usmerili v izvajanje tekočih nalog kot tudi v intenzivno usposabljanje dveh novih sodelavk, ki smo jih zaposlili za izvajanje te dejavnosti. Uspešno smo izpeljali tudi postopke konzorcijske nabave gradiva. V pogajanja smo vključevali tudi elemente odprte znanosti in bili pri dogovorih deloma tudi uspešni.

Posredovanje virov in medknjižnična izposoja

V letu 2018 se je upokojila strokovna delavka, ki je v preteklih letih vodila Oddelek za posredovanje in dobavo informacijskih virov – medknjižnično izposajo. Veliko truda smo vlagali v pridobivanje novih kompetenc na področju izvajanja storitev odprte znanosti (administrativni postopki na področju odprtega publiciranja). Prav tako so se vseskozi pojavljala vprašanja in dileme glede varnega poslovanja in odprave licenčnih tveganj pri posredovanju virov. To je še posebej na področju sive literature zelo zahtevno strokovno opravilo.

Informacijska podpora pri objavah v odprtem dostopu

Strokovna sodelavka – informacijska specialistka za področje odprte znanosti – je reševala zapletena vprašanja tako glede objave prednatsov v repozitoriju kot tudi glede odprtih objav v znanstvenih revijah. Omeniti je potrebno pomembno povečanje uporabe repozitorija DiRROS s strani raziskovalnih organizacij. Aktivno smo sodelovali tudi v različnih delovnih skupinah na tem področju: pri delovni skupini za odprto znanost na UL kot tudi pri delovni skupini ARRS za vzpostavitev možnosti analiz odprtih objav v COBISS-u.

Prostorska problematika

V letu 2018 kljub naporom pristojnih na MIZŠ kot tudi CTK nismo naredili koraka naprej pri zagotovitvi novih prostorov. Pri tem ne gre le za kakovost prostora, temveč tudi za finančno vzdržan model pridobitve in uporabe novih prostorov. Ocenjujemo, da bi v najbolj obiskanih obdobjih v CTK potrebovali najmanj 500 čitalniških sedežev. V najbolj obiskanih obdobjih so se pojavila celo varnostna tveganja, saj je bilo uporabnikov v čitalnicah enostavno preveč naenkrat in je moral posredovati varnostnik (okoli 300 uporabnikov v prostorih s 190 čitalniškimi sedeži). Poleg tega gre tudi za kakovost čitalniških mest. Študenti najbolj pogrešajo študijske sobe za skupinsko učenje. Sedaj v ta namen uporabljajo kar vhodno avlo, kjer pa je pozimi pogosto prepah in mraz. Poleti ob lepem vremenu študenti za skupinsko učenje zelo radi uporabljajo teraso pred vhodom.

Slika 22: Obnovljen prostor za izposajo gradiva (Foto: Gašper Lešnik)

Izvajanje načrta razvoja dejavnosti CTK na področju standardov

Načrt razvoja standardoteke predvideva celovit pristop pri nabavi standardov za lastno zbirko, pri izvajanju informacijskih storitev na področju standardov ter pri nakupu standardov za končne uporabnike. V letu 2018 je delo potekalo brez posebnosti. Omeniti velja, da se zaradi boljših finančnih pogojev pri izgradnji lastne zbirke standardov nagibamo k letnim naročinam na podatkovne zbirke standardov s celotnimi besedili, manj pa standarde kupujemo v trajno last. To je problem predvsem pri slovenskih standardih SIST. Pri nakupu SIST-ov v odbiro standardov za nakup intenzivno vključujemo tudi uporabnike (nakup na zahtevo oz. t. i. »*patron driven acquisition*«).

Ob vsakoletnih rednih nalogah so bile v letu 2018 realizirane še sledeče posebne naloge:

Podaljšan odpiralni čas med izpitnimi obdobji

Na podlagi izkušenj iz leta 2017 smo se odločili za dvajset podaljšanih vikendov v času izpitnih obdobji. Odziv uporabnikov je bil daleč nad pričakovanji. Pozna se, da UL ne premore univerzitetne knjižnice, ki bi zagotavljala optimalne pogoje glede prostora in optimalnega časa odprtosti. CTK s svojimi viri poskuša reševati probleme na tem področju.

Vendarle je čitalniških sedežev premalo, prostor pa je za knjižnico sorazmerno nefunkcionalen.

Učna delavnica

Po velikem odzivu uporabnikov na 3D tiskalnik v letu 2017 smo v letu 2018 dodali tudi 3D skener. Odziv je bil zadovoljiv, problem pa je, da za učno delavnico nimamo ustreznega prostora v bližini uporabnikov. To želimo rešiti v letu 2019.

4.4.3 Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnosti v letu 2017 – kvantitativni kazalniki

Kratkoročni cilji v letu 2018	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018	Dosežena vrednost v letu 2018	Doseženo/načrtovano
Pridobivanje in upravljanje informacijskih virov in knjižničnega gradiva	Število pridobljenih knjig/ revij/standardov v tiskani obliki/2014/ 1000/600/300	1400/600/0 ⁹	1.258/770/39	90/128/-
	Število dostopnih spletnih enot gradiva (e-revij/e-knjig) z dostopnimi celotnimi besedili/2014/ 36.000 (6.000/30.000)	37.000(7.000/ 30.000)	39.911(7.899/32.012)	109 (113/ 107)
	Število pridobljenih baz podatkov/2014/15	23	24	104

Preglednica 267: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2018: Zagotavljanje dostopa do kakovostnega knjižničnega gradiva in informacijskih virov za člane UL in druge uporabnike

⁹ Nakup standardov smo izvajali v obliki vezanih standardov v knjižni obliki ter v obliki letnih naročin na podatkovne zbirke standardov s celotnimi besedili (ASTM, IEEE).

Kratkoročni cilji v letu 2018	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018	Dosežena vrednost v letu 2018	Doseženo/načrtovano
Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature čim večjemu številu visokošolskih, raziskovalnih in drugih organizacij v skladu z dejanskimi potrebami Čim večja uporaba e-virov.	Število dostopnih enot e-revij/2014/ 6.000	7.000	7.771	111
	Število organizacij, vključenih v nabavne konzorcije/2014/36	46	53	115
	Število potencialnih uporabnikov storitev konzorcijskih/2014/100.000	> 90.000	Cilj dosežen.	-
	Število prenesenih celotnih besedil člankov e-revij in poglavij e-knjig/2014/1.000.000	1.500.000	1.685.338	112
	Organizacija in delovanje sistema za neposredno naročanje dokumentov v okviru konzorcijskih/2014/ Organizacija v teku, delno že deluje	Nadaljevanje izvajanja sistema.	Cilj dosežen.	-
	Število posredovanih e-dokumentov/2014/2.000	2000	3.795	189
	Avtentikacija Arnes AAI vključena v vse servise konzorcijskih CTK/2014/ Nekateri servisi že vsebujejo povezavo z Arnes AAI	Vsi servisi že vsebujejo povezavo z Arnes AAI.	Cilj delno dosežen, saj nekateri servisi ne podpirajo tega avtentikacijskega modela.	-
	Zagotavljanje podatkov o dostopnosti e-gradiv za informacijske portale konzorcijskih partnerjev/2014/ Zagotavljanje podatkov za vse obstoječe portale	Zagotovljeni podatki za vse obstoječe portale in za COBISS.	Cilj dosežen.	-

Preglednica 27: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2018: Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature drugim organizacijam in njihovim članom

Kratkoročni cilji v letu 2018	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018	Dosežena vrednost v letu 2018	Doseženo/načrtovano
Zagotavljanje dostopa do fondov tiskanega gradiva	Število izposojenih enot tiskanega gradiva/2014/ 90.000	72.000	71.262	99
Zagotavljanje kakovostnih pogojev za uporabo v čitalnicah	Skupno število obiskovalcev/180.000/2014	180.000	216.731	120
	Število aktivnih uporabnikov/2014/6.000	5.000	7.807	156
Čim večja uporaba e-virov	Skupno število vseh uporab različnih tipov elektronskih informacijskih virov/2014/ 1.500.000	1.800.000	2.002.128	112
Zagotavljanje kakovostne informacijske podpore študiju, pedagoški, raziskovalni in strokovni dejavnosti	Število informacijskih storitev/2014/25.000	20.000	34.846	174
Zagotavljanje kakovostne informacijske podpore pri objavljanju v odprtem dostopu	Vzpostavitev in organizacija informacijske točke za podporo objavljanja v odprtem dostopu/2014/Idejni projekt, deloma deluje	Operativno delovanje	Cilj dosežen.	-
Zagotavljanje učinkovitega sistema za dobavo dokumentov, ki niso dostopni v okviru licenčnih pogodb CTK	Število storitev medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov/2014/7.000	5.000	5.086	102
Zagotavljanje ustreznih funkcionalnih znanj uporabnikov za uporabo virov in storitev knjižnice Zagotavljanje ustreznega nivoja informacijske pismenosti študentov	Skupno število izvedenih usposabljanj/2014/ 70	80	82	103

Preglednica 28: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2018: Zagotavljanje sodobnih knjižničnih in informacijskih storitev

Kratkoročni cilji v letu 2018	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018	Dosežena vrednost v letu 2018	Doseženo/načrtovano
Zagotovitev pogojev za prehod na e-only v SD	Vloga CTK pri koordinaciji nabave e-virov na UL/2014/Koordinacija nabave e-revij	Izvajanje koordinacije nabave e-revij, zagotavljanje potrebnih sredstev za nabavo.	Cilj v celoti dosežen.	-
Zagotavljanje ustreznega okolja za uporabo e-virov	Operativno delovanje portala DiKUL /2014/Večina funkcij portala deluje na operativni ravni	Operativno delovanje DiKUL.	Cilj v celoti dosežen.	-
Aktivno sodelovanje pri spremembah knjižničnega sistema UL	Vloga CTK pri spremembah knjižničnega sistema UL/2014/Članstvo v KRKS UL, delovanje v delovnih skupinah, sodelovanje z vodstvom UL	Članstvo v KRKS UL, delovanje v delovnih skupinah, sodelovanje z vodstvom UL	Cilj v celoti dosežen.	-

Preglednica 29: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2018: Zagotavljanje nekaterih dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani

Kratkoročni cilji v letu 2018	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018	Dosežena vrednost v letu 2018	Doseženo/načrtovano
Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov CTK	Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov, utemeljitev ekonomske upravičenosti pridobitve novih prostorov, utemeljitev ekonomske upravičenosti bolj ugodnega poslovnega modela za uporabo novih prostorov, utemeljitev dejanskih potreb CTK/2014/Faza usklajevanja in iskanja možnih variant	Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov	Opravljeni pogovori o prostorski problematiki. Nismo dosegli nobenega dogovora glede prostorske rešitve.	-
Dopolnjevanje Dokumenta identifikacije investicijskega projekta Izdelava druge dokumentacije po potrebi	Izdelava potrebne investicijske dokumentacije/2014/ Izdelan Dokument identifikacije investicijskega projekta	Izdelan Dokument identifikacije investicijskega projekta in druga dokumentacija po potrebi	Ni bila izkazana potreba po izdelavi investicijske dokumentacije.	-

Preglednica 30: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2018: Trajna rešitev prostorske problematike

Kratkoročni cilji v letu 2018	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018	Dosežena vrednost v letu 2018	Doseženo/načrtovano
Delovanje repozitorija DiRROS. Zagotavljanje openAIRE kompatibilnosti.	Vzpostavitev in delovanje repozitorija/2014/DiRROS ni deloval.	DiRROS deluje v celoti. Izvedena registracija v ROAR in DOAR. Zagotovljena openAIRE kompatibilnost.	Vsi trije cilji v letu 2018 doseženi. Pri zagotavljanju openAIRE nekateri problemi identifikacije embarga.	-
Nadaljnje prilagoditve in izvajanje nabavne politike	Vsakoletna analiza in izvajanje nabavne politike/2014/Politika je delno izdelana in se izvaja	Politika izdelana v celoti in se izvaja.	Cilj v celoti dosežen.	-
Zagotavljanje ustreznih pogojev za uporabo čitalniških prostorov.	Število računalnikov v čitalnicah/2014 /43	43	36	84
	Zagotovljen brezžični dostop omrežja internet/2014/Dostop zagotovljen le za člane UL v okviru EDUROAM	Dostop zagotovljen za vse uporabnike v okviru EDUROAM in LIBROAM.	Cilj v celoti dosežen.	-

Preglednica 31: Kazalniki za merjenje doseganja ciljev in uspešnosti za leto 2018:
Prilagajanje tehnološkim spremembam in potrebam uporabnikov

Kratkoročni cilji v letu 2018	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2018	Dosežena vrednost v letu 2018	Doseženo/načrtovano
Zagotavljanje kakovostnih virov in storitev CTK tudi za gospodarske organizacije v skladu z licenčnimi možnostmi	Število gospodarskih organizacij, za katere CTK izvaja storitve/2014/150	170	205	126

Preglednica 32: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2018: Knjižnična in informacijska podpora slovenskemu gospodarstvu

1.4.4.4 Nedopustne ali nepričakovane posledice pri izvajanju programa

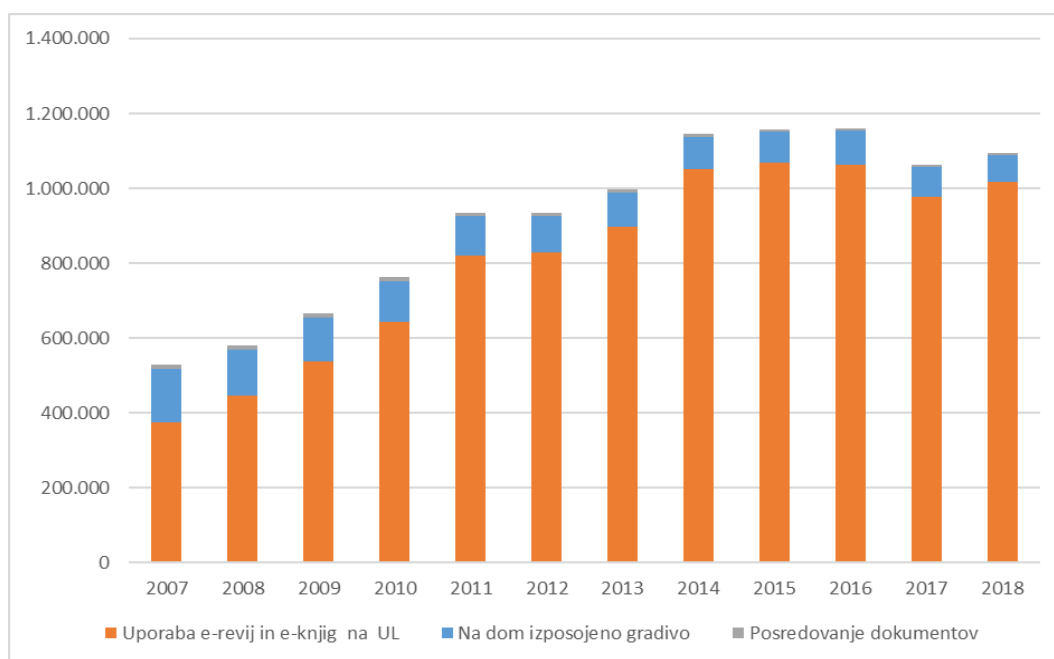
Nedopustnih posledic pri izvajanju programa dela CTK v letu 2018 sicer ni bilo, so pa na delo knjižnice še naprej vplivali problemi, ki so izhajali iz prostorske problematike knjižnice, saj je CTK v najetih prostorih. Premalo je prostora za uporabnike v čitalnicah in v primeru zasedenosti čitalnic smo morali številne uporabnike zavrniti. Z dodatnimi napori in prizadevnim delom ostalih sodelavcev smo uspeli realizirati večino zastavljenih ciljev.

1.4.4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta

Za numerično oceno trenda lahko seštejemo tri izbrane pomembne kazalce: število na dom izposojenega gradiva, število vpogledov v celotna besedila člankov e-revij in poglavij e-knjig na UL ter število posredovanih dokumentov.

Leto	Na dom izposojeno gradivo	Uporaba e-revij in e-knjig na UL	Posredovanje dokumentov	Skupna vrednost
2007	143.198	375.154	11.380	529.732
2008	122.433	447.212	10.854	580.499
2009	118.473	536.693	10.053	665.219
2010	107.268	643.983	10.731	761.982
2011	105.987	819.280	9.185	934.452
2012	98.461	827.803	8.472	934.736
2013	92.334	897.457	8.146	997.937
2014	87.810	1.050.439	6.684	1.144.933
2015	81.916	1.068.627	6.592	1.157.135
2016	90.627	1.064.046	6.494	1.161.167
2017	81.910	976.066	5.361	1.063.337
2018	71.262	1.039.750	5.086	1.116.098

Preglednica 33: Numerična ocena uspešnosti delovanja knjižnice v obdobju od leta 2007 do leta 2018 na osnovi treh najpomembnejših kazalcev

Slika 23: Numerična ocena uspešnosti delovanja knjižnice v obdobju od leta 2007 do leta 2018 na osnovi treh najpomembnejših kazalcev

1.4.4.6 Ekonomski vidiki delovanja CTK v letu 2018

Ocena ekonomičnosti CTK v letu 2018 temelji na oceni realizacije izdatkov CTK v letu 2018 po denarnem toku v primerjavi z realizacijo v preteklih letih.

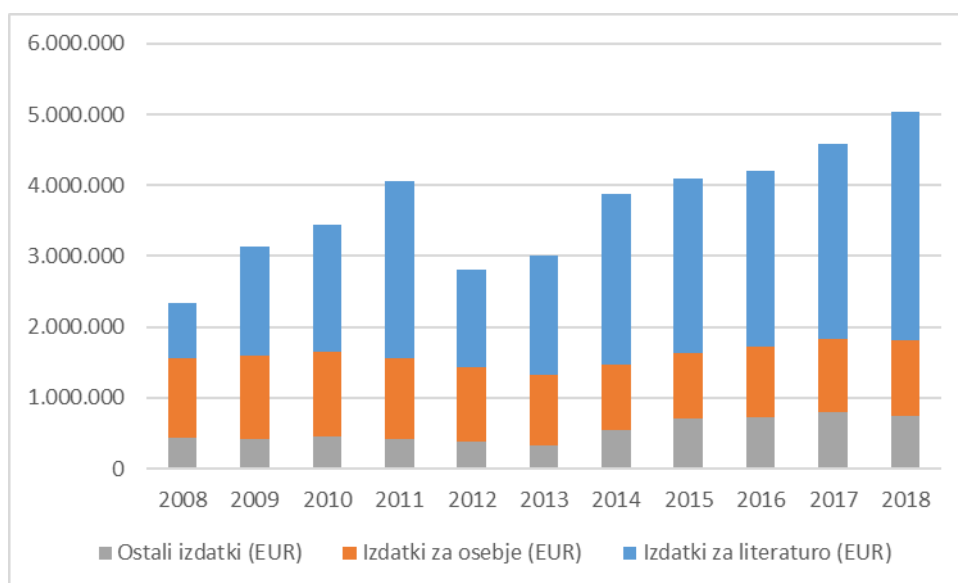
Struktura izdatkov CTK v letu 2018

Struktura izdatkov CTK kaže na to, da se iz leta v leto večajo izdatki za literaturo. Povečani ostali izdatki so predvsem na račun tega, da je v proračun CTK vključena tudi najemnina za prostore, ki jo je do leta 2014 neposredno najemodajalcu plačeval MIZŠ.

Leto	Izdatki za literaturo (EUR)	Izdatki za osebje (EUR)	Ostali izdatki (EUR)	Skupno (EUR)
2008	778.636	1.128.069	427.137	2.333.842
2009	1.528.398	1.189.277	410.653	3.128.327
2010	1.792.766	1.210.460	447.779	3.451.005
2011	2.504.185	1.136.029	422.936	4.063.151
2012	1.374.465	1.053.670	385.212	2.813.347
2013	1.682.509	987.895	333.456	3.003.861
2014	2.410.905	932.664	535.154	3.878.724
2015	2.456.274	923.564	710.556	4.090.394
2016	2.478.019	994.476	726.227	4.198.724
2017	2.755.471	1.037.207	799.057	4.591.735
2018	3.225.320	1.080.847	735.148	5.041.315

Preglednica 34: Groba celotna struktura izdatkov v CTK v obdobju 2008–2018 – denarni tok

Obvladovanje sorazmerno velikih izdatkov za literaturo je mogoče zaradi nabave elektronskih informacijskih virov in konzorcijskega povezovanja. CTK je v letu 2018 zagotavljal konzorcijske storitve oz. storitve nabave elektronskih informacijskih virov za 53 raziskovalnih, pedagoških in drugih javnih institucij. Tehnološki razvoj in razvoj poslovnih modelov na tem področju bo šel v to smer, da bo lahko ena sorazmerno majhna institucija zagotavljala dostop do znanstvene literature širokemu krogu uporabnikov. Že v dosednji praksi je CTK s postopki nabave in aktivnim upravljanjem fonda (avtomatiziranim ažuriranjem fondov elektronskega gradiva v openURL povezovalnikih in v COBISS, upravljanjem dostopa z IP-avtentikacijo ipd.) celovito zagotavljal storitve. Nekatere članice konzorcijev CTK sploh nimajo knjižnic, pa so lahko enostavno prihajale do informacij v okviru konzorcijsko nabavljenih servisov. Glede na to, da je v Sklepu o ustanovitvi javnega zavoda CTK v 6. členu zapisano, da CTK v okviru javne službe zagotavlja tudi konzorcijsko nabavo informacijskih virov za raziskovalne in pedagoške in druge organizacije v RS ter glede na specializirano, do sedaj izkazano kakovostno izvajanje storitev na tem področju, bodo konzorcijska nabava, upravljanje konzorcijev elektronskih informacijskih virov ter infrastrukturna podpora odprti znanosti med najbolj pomembnimi dejavnostmi CTK v prihodnosti.

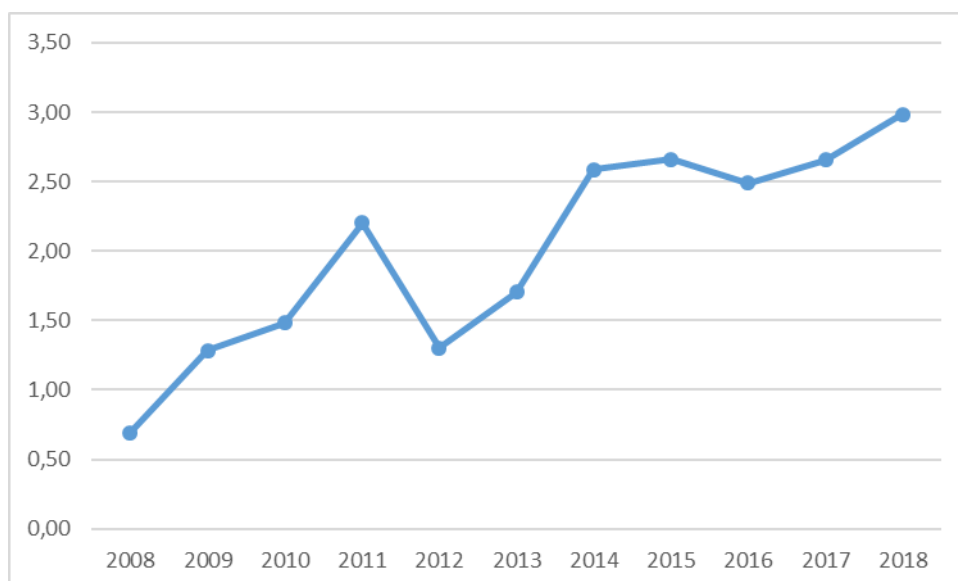

Slika 24: Struktura izdatkov CTK v obdobju 2008–2018

Indeks *Izdatki za literaturo/izdatki za osebje (IL/IO)*

Upravljanje s fondi za literaturo je ena izmed najbolj obsežnih in z vidika izdatkov najdražjih opravil v knjižnici. Indeks IL/IO nam pove, kakšni so stroški dela za nabavo in upravljanje gradiva (nabavni proces, obdelava gradiva, ažuriranje informacijskih portalov ipd.). Večji kot je IL/IO, bolj je knjižnica usmerjena v nabavo elektronskih informacijskih virov. Paketna obdelava ter upravljanje literature v okviru elektronskih informacijskih virov sta veliko cenejša kot pa obdelava (in tudi hramba) tiskanega gradiva.

IL/IO_{CTK 2018}=2,98

Slika 25: Gibanje indeksa IL/IO v CTK od leta 2008 do leta 2018

Ekonomski učinki delovanja konzorcijev CTK

Povprečna cena posredovanega članka v poslovnem modelu "pay-per-view" je okoli 30 EUR. Če bi slovenski raziskovalci naročili le 10 % vseh pregledanih člankov v letu 2018, bi za to plačali nekaj manj kot 6 milijonov EUR.

Zanimiva je tudi analiza objav slovenskih avtorjev. Za leto 2018 je v citatni bazi podatkov Scopus indeksiranih okoli 6.000 znanstvenih publikacij, ki so nastale v Sloveniji oz. so avtorji slovenski raziskovalci. Te publikacije vsebujejo okoli 240.000 citiranih referenc. Že samo za te članke bi avtorji oz. institucije plačale več kot 7 milijonov EUR, če bi jih naročale preko komercialnih posrednikov po modelu "pay-per-view".

1.4.4.7 Najpomembnejši kazalniki delovanja CTK v letu 2018

Vsi oddelki CTK	2017	2018	Indeks
Število registriranih aktivnih članov knjižnice	4.725	7.807	165
• število študentov	3.714	5.970	157
• število drugih članov	1.011	1.837	181
Število novo vpisanih članov knjižnice	2.136	2.081	97
Število obiskov v vseh oddelkih CTK	203.986	216.731	106
Število izposojenih enot	81.910	71.262	87
MI in posredovanje dokumentov - skupno število realiziranih zahtevkov	5.362	5.086	95
• realizacija zahtevkov v odstotkih	99	97	-
Informacijske storitve – skupno vseh storitev	21.105	34.846	165
• tematske poizvedbe	1.166	987	85
• bibliografije raziskovalcev in verifikacija zapisov v OSIC T	5.629	5.931	106
Elektronski viri in storitve – celotna uporaba e-virov	1.924.361	2.002.128	104
• spletne revije (št. zakupljenih naslovov)	7.528	7.899	105
• spletne knjige in priročniki	31.697	32.012	101
• št. elektronsko posredovanih člankov v MI	2.504	3.795	152
• št. uporabljenih člankov v e-revijah	1.469.010	1.553.252	106
• št. uporabljenih enot e-knjig	211.183	199.885	95
• št. vpogledov v bibliografske zbirke podatkov	192.084	207.519	108
• št. pregledanih celotnih besedil v e-obliki v okviru konzorcijev	1.626.044	1.685.338	104
• cena na vpogled v celotno besedilo v okviru konzorcijev (EUR)	2,45	2,41	-
Knjižnična zbirka na dan 31. 12.	187.481	175.045	93
• skupaj knjige, disertacije, priročniki in učbeniki	94.352	94.633	100
• periodične publikacije (letniki)	34.548	35.372	102
• standardi ¹⁰	55.917	42.463	76
• neknjižno gradivo	2.664	2.577	97
Nabava tiskanega knjižničnega gradiva (enote)	2.585	2.116	82
• nakup	2.264	1.879	83
• dar	321	237	74
• nakup tiskanih knjig	1.306	1.073	82
• nakup tiskanih revij	734	718	97
Usposabljanje uporabnikov in knjižničarjev	3.072	3.321	108
• število študentov	1.838	1.946	106
• število ostalih udeležencev	1.234	1375	111

Preglednica 35: Najpomembnejši kvantitativni podatki o delovanju CTK v letu 2018 v primerjavi z letom 2017

¹⁰ Upoštevanih tudi 14.240 standardov JUS, ki so neveljavni in izločeni, se pa občasno še uporabljajo v različnih zakonskih aktih Republike Slovenije in jih imamo v fondih.

1.4.4.8 Most important quantitative indicators of CTK's activities in 2018

All departments at the CTK	2016	2017	Index
Number of registered active library patrons	4.725	7.807	165
• number of students	3.714	5.970	157
• number of other members	1.011	1.837	181
Number of newly registered library patrons	2.136	2.081	97
Number of visits at all departments of the CTK	203.986	216.731	106
Number of lent items	81.910	71.262	87
ILL- total number of filled requests	5.362	5.086	95
• performance of requests in percentage	99	97	-
Information services - total all services	21.105	34.846	165
• topic inquiries	1.166	987	85
• bibliographies of researchers incl. verifications in CSIC E	5.629	5.931	106
Electronic resources and services – total usage of e-resources	1.924.361	2.002.128	104
• online journals (number of leased titles)	7.528	7.899	105
• online books and handbooks	31.697	32.012	101
• number of electronically transmitted articles via ILL	2.504	3.795	152
• number of downloaded articles from e-journals	1.469.010	1.553.252	106
• number of downloaded items from e-books	211.183	199.885	95
• number of views into bibliographic databases	192.084	207.519	108
• number of online documents viewed (consortia)	1.626.044	1.685.338	104
• price per download (consortia) (EUR)	2,45	2,41	-
Library holdings on 31st Dec.	187.481	175.045	93
• total books, theses, handbooks and text books	94.352	94.633	100
• periodical publications (Volumes)	34.548	35.372	102
• standards	55.917	42.463	76
• other library material	2.664	2.577	97
Acquisition of library material (items)	2.585	2.116	82
• purchase	2.264	1.879	83
• donated materials	321	237	74
• purchased printed books	1.306	1.073	82
• purchased printed journals	734	718	97
Training of users and librarians	3.072	3.321	108
• number of students	1.838	1.946	106
• number of other participants	1.234	1375	111

Chart 35: Most important quantitative indicators of CTK's activities in 2018 compared to 2017**1.4.4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora**

Za izbor nabave knjižničnega gradiva so v skladu z letnim načrtom zadolženi skrbniki zbirk, vsak za svoje področje, nadzor nabave pa je opravil in odobril direktor. Vsak dokument za nabavo literature, blaga ali storitev je bil preverjen s strani vodij oddelkov in direktorja. Evidenco in nadzor nad evidenčnimi naročili smo spremljali s pomočjo programske opreme, naročila pa je pregledoval in odobral direktor. Revizijsko sled omogočata računovodski

program družbe VASCO in računalniški program za evidenčna naročila ter program za evidenco delovnega časa. Izpeljali smo postopek notranje revizije. Revizijsko poročilo je priloga Letnega poročila.

1.4.4.8 Pojasnila, zakaj nekateri cilji niso bili doseženi, z ukrepi za doseganje ciljev

Knjižnica dosegla vse cilje iz Programa dela CTK za leto 2018.

1.4.4.9 Druga pojasnila

zap.št.	Opis nabavljenega osnovnega sredstva	Dobavljeno v letu 2018 (EUR)
1.	Video nadzor	2.840,60 €
2.	Posodobitev in nadgradnja računalniške opreme pri sanaciji informacijskega pulta	3.227,08 €
3.	Razmagnetilnik	379,42 €
4.	Tiskalnik, čitalec črtne kode, podpisna tablica	592,70 €
5.	CorelDRAW	120,05 €
6.	Tabla magnetna	390,10 €
7.	Informacijski zaslon	1.859,89 €
8.	Prenova vhodne avle in informacijsko izposojevalnega pulta-pisarniško pohištvo	5.709,61 €
9.	Klima	1.838,39 €
10.	Strežnik	7.201,64 €
11.	Strežnik	289,14 €
12.	Firewall in mrežna stikala	7.502,61 €
13.	Firewall in mrežna stikala	939,42 €
14.	Tiskalnik Bizhub	3.562,40 €
15.	Talna obloga za prenovu informacijskega pulta	5.489,88 €
16.	Tiskalnik Epson	168,07 €
17.	Tiskalnik GK420T	467,87 €
18.	Mize za čitalnico	3.818,60 €
19.	Pisarniški stoli	1.286,34 €
20.	3D skener	1.426,99 €
	SKUPAJ – sredstva za nakup in vzdrževanje opreme za leto 2018 so zagotovljena iz neporabljenih sredstev obračunane amortizacije iz prejšnjih let	3,11
	Nakazilo sredstev v letu 2018 za nadomestitev opreme – MIZŠ	49.107,69

Preglednica 367: Nabavljena osnovna sredstva v letu 2018

Za vsakoletno zamenjavo iztrošene opreme bi potrebovali okoli 40.000 EUR. Glede na dinamični tehnološki razvoj na področju informacijske in komunikacijske tehnologije CTK z vsakim letom bolj zaostaja za pričakovanji uporabnikov na tem področju.

Poročilo o izvajanju najemne pogodbe

V letu 2018 smo nadaljevali z načinom plačevanja najemnine za prostore CTK. CTK od 1. 9. 2014 sam plačuje najemnino za prostore na Trgu republike 3, v Ljubljani. S tem v zvezi smo podpisali dve pogodbi:

- z najemodajalcem CEEREF pogodbo o najemu poslovnih prostorov,
- z MIZŠ pogodbo št. 3330-14-500142, ki je pravna podlaga za financiranje najema.

Pogodba s CEEREF je podpisana za nedoločen čas, pogodba z MIZŠ je podpisana za eno leto z vsakoletnim aneksom.

Letna najemnina znaša 336.252,96 EUR.

Usposabljanje zaposlenih

Zap.št.	Odhodek	Realizacija 2018
1.	Stroški kotizacij za udeležbe na strokovnih	11.501,80
2.	Stroški izobraževanja za pridobitev višje	0,00
3.	Stroški dnevnice za potovanja v državi	224,00
4.	Stroški prenočevanja v državi	459,58
5.	Stroški prevoza v državi	1.682,33
6.	Stroški dnevnice za potovanja v tujini	1.030,00
7.	Stroški prenočevanja v tujini	2.372,07
8.	Stroški prevoza v tujini	2.060,23
9.	Drugi izdatki (zavarovanja...)	18,86
	SKUPAJ	19.348,87

Preglednica 37: Stroški usposabljanja zaposlenih v letu 2018

1.4.4.10 Ocena učinkov poslovanja CTK na druga področja

V osnutku Nacionalnega programa visokega šolstva v obdobju 2011–2020 (http://www.mvzt.gov.si/fileadmin/mvzt.gov.si/pageuploads/pdf/odnosi_z_javnostmi/8.9.10_N_PVS.pdf) je poudarjen pomen izboljšav prostorskih razmer in opremljenost visokošolskih institucij za dvig kakovosti visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti. Povečati je treba vlaganje v novo opremo, hkrati pa omogočiti tudi boljšo izkoriščenost obstoječih kapacitet. Še posebej so potrebne investicije za vzdrževanje in nadgradnjo informacijske in komunikacijske tehnologije za njihovo uporabo na vseh področjih delovanja visokošolskih institucij. Področja posebnega strateškega pomena vključujejo razvoj programov izobraževanja na daljavo, večjo uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije pri poučevanju in učenju ter stalno usposabljanje vseh skupin uporabnikov znotraj skupnosti visokošolskega izobraževanja. Pri tem bo do izraza prišla nova, s tehnološkimi spremembami podprta, vloga visokošolskih knjižnic, ki je že sedaj deloma izražena.

Knjižnično-informacijska in komunikacijska dejavnost zagotavljata informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo, ki predstavlja podporo raziskovalno-razvojni dejavnosti ter razvojnim storitvam in strokovnemu izobraževanju.

Knjižnica nabavlja informacijske vire (tiskane in elektronske) pretežno za univerzitetne uporabnike. Informacijski viri in storitve knjižnice pa so na voljo najširšemu krogu uporabnikov, tudi raziskovalcem in strokovnjakom z institutov in iz gospodarstva. Članom konzorcijev je večina elektronskega gradiva na voljo po spletu, drugim, ki se zaradi previsokih licenčnih ne odločijo za pristop v konzorcij, pa so vsi informacijski viri na voljo za njihove izobraževalne in raziskovalne potrebe kot vpisanim članom brezplačno v prostorih CTK. Pravilnik o pogojih poslovanja omogoča tudi vpis pravnih oseb izven univerze, s čimer se CTK aktivno vključuje v t. i. učečo se družbo. CTK je vključen tudi v omrežje e-točk, saj omogoča prost dostop do interneta in brezplačno s prenosniki v Eduroam in Libroam.

Poseben pomen ima CTK pri zagotavljanju knjižnice kot prostora za študij in družabne aktivnosti. Z dolgimi odpiralnimi časi CTK študentom UL in drugim uporabnikom zagotavlja možnost uporabe knjižničnih in informacijskih virov in storitev čim bolj prilagodljivo glede na širok spekter uporabniških navad in potreb. CTK je edina knjižnica v Ljubljani, ki svoje storitve nudi v takem časovnem obsegu.

Velikega pomena za slovensko raziskovalno in izobraževalno dejavnost so tudi učinki delovanja nabavnih konzorcijev. CTK s konzorcijsko nabavo in upravljanjem konzorcijev za dostop do mednarodne znanstvene literature s sorazmerno majhnimi stroški zagotavlja storitve širokemu krogu raziskovalnih, pedagoških in drugih javnih organizacij v RS.

Vlaganje v mednarodno znanstveno literaturo lahko postavimo v širši kontekst zagotavljanja kakovosti raziskovalnega in pedagoškega dela. Pomembno vprašanje je, v kolikšni meri se vlaganja povrnejo in na kakšen način se to sploh da izmeriti. Do sedaj opravljene raziskave načeloma ugotavljajo, da povečevanje vlaganj v raziskovalno dejavnost pomeni izboljšanje kvalitativnih kot tudi kvantitativnih rezultatov raziskovalnega dela. Z repozitorijem DiRROS CTK raziskovalnim organizacijam in samostojnim raziskovalcem omogoča brezplačno arhiviranje znanstvenih del po veljavnih standardih.

Z upravljanjem repozitorija DiRROS kot platforme za odprto objavlanje ter s konzorcijskimi pogajanjmi z založniki za ustrezne pogoje odprtih objav neposredno podpiramo izvajanje določil Nacionalne strategije odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015-2020 ter zagotavljamo pogoje za uresničevanje načel Načrta S, katerega sopodpisnica je tudi Slovenija.

Delovanje CTK ima vpliv tudi na razvojno in raziskovalno dejavnost slovenskega gospodarstva. CTK sodeluje z več kot 150 gospodarskimi organizacijami, katerim zagotavlja dostop do strokovnih, znanstvenih in drugih vrst informacij v skladu z licenčnimi pogoji. Z informacijsko dejavnostjo, še posebej na področju tehnične informatike, standardov in patentov, s servisom posredovanja in dobave dokumentov iz tujine ter z drugimi storitvami CTK v okviru javne službe zagotavlja kakovostno podporo tudi uporabnikom iz gospodarskih družb.

Pomembno je tudi, da CTK za uporabo svojih informacijskih virov zagotavlja licenčne pogoje, ki v prostorih knjižnice omogočajo uporabo vsem uporabnikom, tudi strokovnjakom iz komercialnih organizacij.

Drugi konkretni učinki poslovanja na nekatera področja:

- Opravljanje nekaterih nalog univerzitetne knjižnice UL, kot so npr upravljanje portala DiKUL, koordinacija nabave periodike in konzorcijskih nabav na UL, informacijske storitve, sodelovanje v programih informacijskega opismenjevanja na UL,

sodelovanje pri izvajanju visokošolskih programov drugih visokošolskih zavodov in drugo.

- Konzorcijska nabava elektronskih informacijskih virov za slovenske znanstvene in izobraževalne organizacije in s tem podpora njihovi raziskovalni in izobraževalni dejavnosti. V letu 2018 je bilo v konzorcije CTK vključenih 53 organizacij. Nekatere izmed teh organizacij sploh nimajo knjižnic. V bodoče bo tak model vedno bolj prihajal do izraza.
- Izvajanje nalog Osrednjega specializiranega informacijskega centra za tehniko.
- Delo v organih Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, sodelovanje v programskih in organizacijskih odborih posvetovanj.
- Usposabljanje uporabnikov (študentov, zaposlenih na univerzah, knjižničarjev in praksa študentov bibliotekarstva).
- Sodelovanje pri delu Društva dokumentalistov in informatikov.

1.4.4.11 Izvajanje ukrepov zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 in zakona za uravnoteženje javnih financ ter druga pojasnila

CTK je upošteval določila Zakona o izvrševanju proračunov za leto 2017 in 2018 (ZIPR1718) ter ZUJF. V skladu s tem smo upoštevali vse druge zakonske zahteve, ki izhajajo iz omenjenih zakonov:

- upoštevali smo predpisano plačno lestvico,
- nismo izplačevali redne delovne uspešnosti, delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela smo izplačevali skladno s predpisi,
- upoštevali smo omejitve napredovanja zaposlenih ter v skladu s predpisi napredovanja tudi izvedli,
- upoštevali smo ostala zakonska določila.

Investicije in investicijsko vzdrževanje je v največji meri odvisno od financiranja resornega ministrstva. Na tem področju CTK že nekaj let iz postavke financiranja javne službe pridobi premalo sredstev za nabavo opreme. V letu 2018 smo pridobili nekaj manj kot 50.000 EUR, kar pomeni bistveno povečanje v primerjavi s prejšnjimi leti. Ob tem je treba povedati, da smo zaradi manjše nabave in obnove opreme v preteklih letih ta povečana sredstva porabili za pokritje najnujnejših potreb, nastalih od leta 2012 pa vse do leta 2017. Ocenjena vrednost letne amortizacije opreme v CTK je okoli 55.000 EUR, za zagotavljanje vsaj vzdržnega stanja opreme pa bi potrebovali med 25.000 in 35.000 EUR na leto. Pri tem ne gre le za nabavo ustrezne informacijske in komunikacijske infrastrukture. Zaradi dotrajanosti bi morali v celoti zamenjati pohištvo, namenjeno uporabnikom v čitalnicah ter del kompaktnih polic v skladišču.

Velik problem CTK je tudi pridobitev novih prostorov. CTK bi za kakovostno izvajanje svojih storitev potreboval med 4000 m² in 5000 m² površine. Priporočeno število čitalniških (študijskih mest) visokošolske knjižnice naj znaša najmanj 1 sedež na 20 EPZ potencialnih uporabnikov. Prostor za študijsko mesto enega uporabnika naj bo velik vsaj med 2,5 in 3,5 m² (Strokovni standardi, 2012). Število potencialnih uporabnikov prostorov CTK v grobem ocenjujemo na 40.000 (vsi študenti UL). Po naši oceni bi v CTK potrebovali najmanj 400 čitalniških sedežev. CTK ima na obstoječi lokaciji 185 čitalniških sedežev (čitalnice v prostem

pristopu). Sodobni standardi za visokošolske knjižnice poleg prostega pristopa do literature ter klasičnih čitalnic predvidevajo tudi prostore za skupinsko učenje, računalniške učilnice, predavalnice ter prostore za družabne aktivnosti. Vseh navedenih prostorov v okviru sedanjih prostorov ni.

CTK je v zadnjih dvajsetih letih zelo zmanjšal število zaposlenih, in sicer z 58 na 40 oz. za več kot 30 %. Ob tem smo zelo razširili svoje programe, saj smo v teh letih uvedli podaljšan delovni čas, OSIC za tehniko, Specializiran informacijski center za strojništvo, konzorcijsko nabavo in upravljanje konzorcijev, repozitorij DiRROS ter še nekatere druge storitve.

Zmanjševanje števila zaposlenih v CTK v zadnjih letih je rezultat resnega pristopa knjižnice k racionalni porabi javnih sredstev, je pa knjižnica s številom zaposlenih na minimumu glede na število in obseg programov. Vsako nadaljnje zmanjševanje števila zaposlenih bi pomenilo krčenje programov knjižnice.

Trenutna izobrazbena in poklicna struktura zaposlenih je sorazmerno ugodna. Prevladujejo formalno usposobljeni bibliotekarji, ki opravljajo predvsem delovna opravila s področij bibliografske obdelave ter inženirji s posameznih strokovnih področij tehnike in naravoslovja, ki delujejo kot informacijski specialisti na svojih strokovnih področjih. Ključna naloga v prihodnje bo strokovna vzgoja mlajših kadrov za pridobitev potrebnih kompetenc za opravljanje specifičnih delovnih opravil.

Od 40 zaposlenih delavcev v CTK jih ima 11 srednjo ali nižjo izobrazbo (knjižničarji, tehnični delavci, strokovni delavci), 7 zaposlenih ima višjo ali visoko strokovno izobrazbo (strokovni delavci), 22 zaposlenih pa ima univerzitetno izobrazbo 1. ali višje stopnje (bibliotekarji, samostojni strokovni sodelavci, sistemski inženirji ipd.).

2 PRILOGE

2.1 RAČUNOVODSKO POROČILO IN SKLEP O PRERAZPOREDITVI PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI PO NAČELU POSLOVNEGA DOGODKA

2.2 POROČILO O IZVAJANJU KADROVSKEGA NAČRTA ZA LETO 2016

2.3 IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

2.4 SAMOOCENITVENI VPRAŠALNIK

2.5 REGISTER TVEGANJ

3 SKLEPNI DEL

Datum in kraj nastanka letnega poročila: Ljubljana, 15. 02. 2019.

Sprejetje letnega poročila:

Letno poročilo CTK za leto 2018 je bilo sprejeto na 8. redni seji Sveta CTK dne 22. 2. 2019

Za letno poročilo je odgovoren:

mag. Miro Pušnik, direktor.

Računovodsko poročilo je pripravila:

Vesna Kalabić, vodja Službe za splošne, finančne in kadrovske zadeve.

Ljubljana, 15. 2. 2019

mag. Miro Pušnik
direktor